„Agencije za osiguranje i finansiranje izvoza“ a.d., Užice

Finansijski izveštaji za godinu

završenu 31. decembra 2021. godine

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izdato od / Prepared by:

DFK Konsultant – Revizija doo Beograd

An independent Member Firm of DFK INTERNATIONAL

SADRŽAJ

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1 - 4
FINANSIJSKI IZVEŠTAJI	
Bilans stanja	5 - 10
Bilans uspeha	11 - 13
Izveštaj o ostalom rezultatu	14 - 15
Izveštaj o promenama na kapitalu	16 - 18
Izveštaj o tokovima gotovine	19 - 20
Napomene uz finansijske izveštaje	21 - 89
Godišnji izveštaj o poslovanju	90 - 136

pozitiviti®

Centrala
/ Headquarters:
Belgrade,
Serbia
Bulevar Mihajla Pupina 117a,
11070 Novi Beograd

Sa operacijama (kancelarijama) u
/ With operations (offices) in:
E. Sarajevo,
Bosnia & Herzegovina
Podgorica,
Montenegro
Skopje,
N. Macedonia
Bucharest,
Romania
Nicosia,
Cyprus

T: + 381 (0)11 65 56 888
E: office@pozitiviti.dfk.rs
W: pozitiviti.com, dfk.rs

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Osnivaču „Agencije za osiguranje i finansiranje izvoza“ a.d., Užice

Izveštaj o reviziji finansijskih izveštaja

Kvalifikovano mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izveštaja društva „Agencije za osiguranje i finansiranje izvoza“ a.d., Užice (u daljem tekstu: „Agencija“), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembar 2021. godine i bilans uspeha, izveštaj o ostalom rezultatu, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomene uz finansijske izveštaje koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, osim za efekte pitanja opisanih u odeljku *Osnova za kvalifikovano mišljenje*, priloženi finansijski izveštaji istinito i objektivno prikazuju finansijsku poziciju Društva na dan 31. decembar 2021. godine i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije.

Osnova za kvalifikovano mišljenje

Osnova za kvalifikovano mišljenje

1. Kao što je obelodanjeno u napomenama 20, 21, 22 i 23 uz finansijske izveštaje, Agencija je sa stanjem na dan 31. decembar 2021. iskazala sledeća stanja potraživanja:

- dugoročni plasmani (dati krediti i zajmovi) u zemlji u iznosu od RSD 930.023 hiljada, za koje je izvršena ispravka vrednosti u iznosu od RSD 188.857 hiljada;
- ostala potraživanja koja se najvećim delom odnose na faktoring, potraživanja od nalogadavaca garancije, kao i potraživanja za kamate, naknade, premije osiguranja, kursne razlike, prefakturisane usluge izrade boniteta, u iznosu od RSD 1.552.077 hiljada, za koje je izvršena ispravka vrednosti u iznosu od RSD 478.821 hiljada;
- kratkoročni finansijski plasmani u iznosu od RSD 8.405.216 hiljada, za koje je izvršena ispravka vrednosti u iznosu od RSD 3.476.632 hiljada.

Na osnovu postupaka nezavisne potvrde salda sa dužnicima, nismo bili u mogućnosti da potvrdimo iskazana stanja potraživanja po osnovu kredita u ukupnom iznosu od RSD 2.130.015 hiljada, potraživanja po osnovu faktoringa u iznosu od RSD 262.188 hiljada, obaveza po osnovu faktoringa u iznosu od RSD 84.623 hiljade. U skladu sa napred navedenim, nismo bili u mogućnosti da se uverimo u efekte koje bi usaglašavanja knjigovodstvenih stanja potraživanja sa dužnicima mogli imati na finansijsko stanje i poslovni rezultat Agencije na dan 31. decembra 2021. godine.

2. Kratkoročni finansijski plasmani na dan bilansa stanja iskazani su u iznosu od RSD 8.405.216 hiljada, za koje je izvršena ispravka vrednosti u iznosu od RSD 3.476.632 hiljada. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju utvrdili smo da Agencija nije izvršila adekvatnu klasifikaciju kreditnih plasmana, a posledično ni odgovarajuću ispravku vrednosti navedenih plasmana u skladu sa usvojenom metodologijom za obračun očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa odredbama MSFI 9 – Finansijski instrumenti. Imajući u vidu napred navedeno, kao i prirodu računovodstvenih evidencija, nismo bili u mogućnosti da utvrdimo efekte koje napred navedene činjenice imaju na finansijske izveštaje u celini.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (Nastavak)

Osnova za kvalifikovano mišljenje (Nastavak)

Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije (MSR). Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u odeljku izveštaja koji je naslovljen *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja*. Mi smo nezavisni u odnosu na Društvo u skladu sa Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (IESBA Kodeks) i etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja u Republici Srbiji i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše kvalifikovano mišljenje.

Skretanje pažnje

Skrećemo pažnju na napomenu 26. uz finansijske izveštaje, u kojoj je obelodanjeno da je Agencija na dan 31. decembar 2021. godine iskazala stanje akcijskog kapitala u iznosu od RSD 6.932.837 hiljada, kao rezultat povećanja nakon realizacije šeste emisije akcija. Na osnovu dostavljene dokumentacije, vlasnici Agencije su na dan 20. jul 2020. godine doneli Odluku o izdavanju običnih akcija šeste emisije bez javne ponude radi povećanja osnovnog kapitala u ukupnom iznosu od RSD 1.000.000 hiljada. U tački 6 navedene Odluke definsana je struktura emisije, tako da emisiona vrednost povećanja osnovnog akcijskog kapitala iznosi 881.986 hiljada dinara, dok utvrđeni iznos emisione premije iznosi RSD 118.014 hiljada, što čini ukupnu vrednost emisije od napred navedenih RSD 1.000.000 hiljada. Uvidom u registar Agencije za privredne registre utvrdili smo da je kapital iskazan u iznosu od RSD 7.050.851 hiljadu, što u odnosu na stanje u knjigovodstvenim evidencijama Agencije predstavlja razliku od RSD 118.014 hiljada, odnosno vrednost emisione premije.

Na bazi analize strukture kreditnog portfolija, utvrdili smo da je 32,99% kreditnih plasmana Agencije, koji uglavnom potiču iz ranijih perioda, klasifikovano u najnepovoljniju, odnosno „D“ kategoriju, koja prema „Politikama i procedurama za upravljanje kreditnim rizikom“ podrazumeva obezvređenje u celosti. Osim toga, 20,14% kreditnih plasmana Agencije na dan 31. decembar 2021. godine je obezbeđeno adekvatnim sredstvima obezbeđenja, dok su preostali plasmani obezbeđeni ostalim vrstama obezbeđenja, kao što su menice, jemstva, korporativne garancije, ručne zaloge na pokretnoj imovini i zaloga na potraživanjima. Napred navedeno ukazuje na nepovoljnu strukturu kreditnih plasmana Agencije u pogledu naplativosti.

Skrećemo pažnju na napomenu 28. uz finansijske izveštaje, u kojoj je obelodanjeno da je Agencija dužna da obezbedi svoju usaglašenost sa sledećim finansijskim obavezama: a) učešće problematičnih kredita (isključujući preduzeća u državnom vlasništvu) - da ne prelaze 10% i b) koeficijent kapitala – najmanje 30%. Na dan 31. decembra 2021. godine, prema obračunu Agencije, učešće problematičnih kredita (isključujući preduzeća u državnom vlasništvu) iznosilo je 9,35%, dok je koeficijent kapitala iznosio 76,71%. Kao što je navedeno u pasusu Osnova za kvalifikovano mišljenje, na osnovu raspoložive dokumentacije, nismo bili u mogućnosti da potvrdimo napred navedeni obračun Agencije.

Finansijski izveštaji Agencije na dan 31. decembar 2021. godine su prikazani u formi propisanoj „Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike“ („Službeni glasnik RS“ broj 89/2020). Imajući u vidu napred navedeno, kao što je obelodanjeno u napomeni 11. uz finansijske izveštaje, finansijski prihodi za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2021. godine iskazani u iznosu od RSD 1.065.876 hiljada obuhvataju i iznos od RSD 612.933 hiljada koji predstavlja prihode iz osnovne delatnosti.

Naše mišljenje nije kvalifikovano po napred navedenim pitanjima.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (Nastavak)

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu finansijskih izveštaja koji daju istinit i objektivan prikaz u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Društvo ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja Društva.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja

Naš cilj je sticanje uveravanja u razumnoj meri o tome da finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške; i izdavanje izveštaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa MSR uvek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Kao deo revizije u skladu sa MSR, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.

- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole Društva.

- Vršimo procenu primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.

- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u svom izveštaju skrenemo pažnju na povezana obelodanjivanja u finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da Društvo prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (Nastavak)

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja (Nastavak)

- Vršimo procenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, i da li su u finansijskim izveštajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Mi saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vreme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

Izveštaj o drugim zakonskim i regulatornim zahtevima

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje Godišnjeg izveštaja o poslovanju, u skladu sa zahtevima Zakona o računovodstvu Republike Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije" broj 73/2019 i 44/2021-dr.zakon).

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o usklađenosti Godišnjeg izveštaja o poslovanju za 2021. godinu sa finansijskim izveštajima za istu poslovnu godinu. U vezi sa tim, naši postupci se sprovode u skladu sa Međunarodnim standardom revizije 720 – Odgovornost revizora u vezi sa ostalim informacijama u dokumentima, koji sadrže finansijske izveštaje koji su bili predmet revizije i ograničeni smo na ocenu usaglašenosti Godišnjeg izveštaja o poslovanju sa finansijskim izveštajima.

Po našem mišljenju, Godišnji izveštaj o poslovanju za 2021. godinu je u skladu sa finansijskim izveštajima koji su bili predmet revizije na dan i za godinu završenu na dan 31. decembar 2021. godine.

U Beogradu, 20. juna 2022. godine

Aleksandar Milosavljević
Licencirani ovlašćeni revizor

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број **20069244**	Шифра делатности **6512**	ПИБ **103982111**
Назив **AGENCIJA ZA OSIGURANJE I FINANSIRANJE IZVOZA REPUBLIKE SRBIJE AD UŽICE**		
Седиште **УЖИЦЕ, ЉУБЕ СТОЈАНОВИЋА 5**		

БИЛАНС СТАЊА

на дан 31.12.2021. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
	АКТИВА					
00	**А. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ**	0001				
	Б. СТАЛНА ИМОВИНА (0003 + 0009 + 0017 + 0018 + 0028)	0002		3.827.381	3.614.958	3.082.471
01	I. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА (0004 + 0005 + 0006 + 0007 + 0008)	0003	18	145.312	136.385	134.516
010	1. Улагања у развој	0004				
011, 012 и 014	2. Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала нематеријална имовина	0005		145.312	136.385	121.770
013	3. Гудвил	0006				
015 и 016	4. Нематеријална имовина узета у лизинг и нематеријална имовина у припреми	0007				12.746
017	5. Аванси за нематеријалну имовину	0008				
02	II. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (0010 + 0011 + 0012 + 0013 + 0014 + 0015 + 0016)	0009	19	46.806	13.779	10.667
020, 021 и 022	1. Земљиште и грађевински објекти	0010				
023	2. Постројења и опрема	0011		9.891	13.501	10.389
024	3. Инвестиционе некретнине	0012		36.637		
025 и 027	4. Некретнине, постројења и опрема узети у лизинг и некретнине, постројења и опрема у припреми	0013		278	278	278
026 и 028	5. Остале некретнине, постројења и опрема и улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми	0014				
029 (део)	6. Аванси за некретнине, постројења и опрему у земљи	0015				
029 (део)	7. Аванси за некретнине, постројења и опрему у иностранству	0016				
03	III. БИОЛОШКА СРЕДСТВА	0017				
04 и 05	IV. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ И ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0019 + 0020 + 0021 + 0022 + 0023 + 0024 + 0025 + 0026 + 0027)	0018	20	3.635.263	3.464.794	2.937.288

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
040 (део), 041 (део) и 042 (део)	1. Учешћа у капиталу правних лица (осим учешћа у капиталу која се вреднују методом учешћа)	0019		2.600.996	2.785.613	1.881.457
040 (део), 041 (део), 042 (део)	2. Учешћа у капиталу која се вреднују методом учешћа	0020				
043, 050 (део) и 051 (део)	3. Дугорочни пласмани матичном, зависним и осталим повезаним лицима и дугорочна потраживања од тих лица у земљи	0021				
044, 050 (део), 051 (део)	4. Дугорочни пласмани матичном, зависним и осталим повезаним лицима и дугорочна потраживања од тих лица у иностранству	0022				
045 (део) и 053 (део)	5. Дугорочни пласмани (дати кредити и зајмови) у земљи	0023		1.034.267	679.181	1.055.831
045 (део) и 053 (део)	6. Дугорочни пласмани (дати кредити и зајмови) у иностранству	0024				
046	7. Дугорочна финансијска улагања (хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности)	0025				
047	8. Откупљене сопствене акције и откупљени сопствени удели	0026				
048, 052, 054, 055 и 056	9. Остали дугорочни финансијски пласмани и остала дугорочна потраживања	0027				
28 (део), осим 288	V. ДУГОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0028				
288	**В. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА**	0029		23.848		
	Г. ОБРТНА ИМОВИНА (0031 + 0037 + 0038 + 0044 + 0048 + 0057+ 0058)	0030		7.185.283	7.441.376	6.925.068
Класа 1, осим групе рачуна 14	1. ЗАЛИХЕ (0032 + 0033 + 0034 + 0035 + 0036)	0031		145	546	738
10	1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	0032				
11 и 12	2. Недовршена производња и готови производи	0033				
13	3. Роба	0034				
150, 152 и 154	4. Плаћени аванси за залихе и услуге у земљи	0035		145	546	738
151, 153 и 155	5. Плаћени аванси за залихе и услуге у иностранству	0036				
14	II. СТАЛНА ИМОВИНА КОЈА СЕ ДРЖИ ЗА ПРОДАЈУ И ПРЕСТАНАК ПОСЛОВАЊА	0037				
20	III. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ (0039 + 0040 + 0041 + 0042 + 0043)	0038	21	38.834	38.955	39.752
204	1. Потраживања од купаца у земљи	0039				
205	2. Потраживања од купаца у иностранству	0040				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
200 и 202	3. Потраживања од матичног, зависних и осталих повезаних лица у земљи	0041				64
201 и 203	4. Потраживања од матичног, зависних и осталих повезаних лица у иностранству	0042				
206	5. Остала потраживања по основу продаје	0043		38.834	38.955	39.688
21, 22 и 27	IV. ОСТАЛА КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0045 + 0046 + 0047)	0044	22	1.167.850	1.022.302	981.252
21, 22 осим 223 и 224, и 27	1. Остала потраживања	0045		1.073.256	1.022.276	981.226
223	2. Потраживања за више плаћен порез на добитак	0046		94.528		
224	3. Потраживања по основу преплаћених осталих пореза и доприноса	0047		66	26	26
23	V. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (0049 + 0050 + 0051 + 0052 + 0053 + 0054 + 0055 + 0056)	0048	23	4.635.483	5.268.030	5.320.847
230	1. Краткорочни кредити и пласмани - матично и зависна правна лица	0049				
231	2. Краткорочни кредити и пласмани - остала повезана лица	0050				
232, 234 (део)	3. Краткорочни кредити, зајмови и пласмани у земљи	0051		4.546.813	5.114.302	5.016.159
233, 234 (део)	4. Краткорочни кредити, зајмови и пласмани у иностранству	0052				
235	5. Хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности	0053				
236 (део)	6. Финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз Биланс успеха	0054				
237	7. Откупљене сопствене акције и откупљени сопствени удели	0055				
236 (део), 238 и 239	8. Остали краткорочни финансијски пласмани	0056		88.670	153.728	304.688
24	VI. ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ	0057	24	1.230.677	976.453	492.196
28 (део), осим 288	VII. КРАТКОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0058	25	112.294	135.090	90.283
	Д. УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА (0001 + 0002 + 0029 + 0030)	0059		11.036.512	11.056.334	10.007.539
88	**Ђ. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА**	0060	34	35.265.888	36.777.779	35.004.067
	ПАСИВА					
	А. КАПИТАЛ (0402 + 0403 + 0404 + 0405 + 0406 - 0407 + 0408 + 0411 - 0412) ≥ 0	0401		8.466.623	8.537.133	7.385.233
30, осим 306	I. ОСНОВНИ КАПИТАЛ	0402	26	6.932.837	6.932.837	6.050.851
31	II. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0403				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
306	III. ЕМИСИОНА ПРЕМИЈА	0404		258.308	258.308	140.294
32	IV. РЕЗЕРВЕ	0405		1.171.778	1.107.229	1.069.104
330 и потражни салдо рачуна 331,332, 333, 334, 335, 336 и 337	V. ПОЗИТИВНЕ РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ И НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА	0406		103.520	71.293	10.977
дуговни салдо рачуна 331, 332, 333, 334, 335, 336 и 337	VI. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА	0407		47.990	587	
34	VII. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК (0409 + 0410)	0408		48.170	168.053	114.007
340	1. Нераспоређени добитак ранијих година	0409		38.235	38.955	37.757
341	2. Нераспоређени добитак текуће године	0410		9.935	129.098	76.250
	VIII. УЧЕШЋЕ БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	0411				
35	IX. ГУБИТАК (0413 + 0414)	0412				
350	1. Губитак ранијих година	0413				
351	2. Губитак текуће године	0414				
	Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0416 + 0420 + 0428)	0415		1.838.885	2.089.107	2.242.266
40	I. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (0417+0418+0419)	0416	27	115.435	138.113	169.578
404	1. Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	0417		6.005	4.343	3.658
400	2. Резервисања за трошкове у гарантном року	0418				
40, осим 400 и 404	3. Остала дугорочна резервисања	0419		109.430	133.770	165.920
41	II. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0421 + 0422 + 0423 + 0424 + 0425 + 0426 + 0427)	0420	28	1.723.450	1.950.994	2.072.688
410	1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал	0421		250.000	250.000	250.000
411 (део) и 412 (део)	2. Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у земљи	0422				
411 (део) и 412 (део)	3. Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у иностранству	0423				
414 и 416 (део)	4. Дугорочни кредити, зајмови и обавезе по основу лизинга у земљи	0424		15.432		
415 и 416 (део)	5. Дугорочни кредити, зајмови и обавезе по основу лизинга у иностранству	0425		1.458.018	1.700.994	1.822.688
413	6. Обавезе по емитованим хартијама од вредности	0426				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
419	7. Остале дугорочне обавезе	0427				
49 (део), осим 498 и 495 (део)	III. ДУГОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0428				
498	**В. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ**	0429			8.658	1.470
495 (део)	**Г. ДУГОРОЧНИ ОДЛОЖЕНИ ПРИХОДИ И ПРИМЉЕНЕ ДОНАЦИЈЕ**	0430				
	Д. КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0432 + 0433 + 0441 + 0442 + 0449 + 0453 + 0454)	0431		731.004	421.436	378.570
467	I. КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	0432				
42, осим 427	II. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (0434 + 0435 + 0436 + 0437 + 0438 + 0439 + 0440)	0433	29	488.868	225.251	103.751
420 (део) и 421 (део)	1. Обавезе по основу кредита према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у земљи	0434				
420 (део) и 421 (део)	2. Обавезе по основу кредита према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у иностранству	0435				
422 (део), 424 (део), 425 (део), и 429 (део)	3. Обавезе по основу кредита и зајмова од лица која нису домаће банке	0436		245.865	225.251	103.751
422 (део), 424 (део), 425 (део) и 429 (део)	4. Обавезе по основу кредита од домаћих банака	0437				
423, 424 (део), 425 (део) и 429 (део)	5. Кредити, зајмови и обавезе из иностранства	0438		243.003		
426	6. Обавезе по краткорочним хартијама од вредности	0439				
428	7. Обавезе по основу финансијских деривата	0440				
430	III. ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ	0441		4.653	4.670	5.513
43, осим 430	IV. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА (0443 + 0444 + 0445 + 0446 + 0447 + 0448)	0442	30	5.706	3.881	10.386
431 и 433	1. Обавезе према добављачима - матична, зависна правна лица и остала повезана лица у земљи	0443				
432 и 434	2. Обавезе према добављачима - матична, зависна правна лица и остала повезана лица у иностранству	0444				
435	3. Обавезе према добављачима у земљи	0445		5.699	3.881	10.372
436	4. Обавезе према добављачима у иностранству	0446		7		14
439 (део)	5. Обавезе по меницама	0447				
439 (део)	6. Остале обавезе из пословања	0448				
44,45,46, осим 467, 47 и 48	V. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0450 + 0451 + 0452)	0449	31	159.348	144.075	163.161

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
44, 45 и 46 осим 467	1. Остале краткорочне обавезе	0450		159.348	143.154	163.161
47,48 осим 481	2. Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода	0451			921	
481	3. Обавезе по основу пореза на добитак	0452				
427	VI. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ СРЕДСТАВА НАМЕЊЕНИХ ПРОДАЈИ И СРЕДСТАВА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ ЈЕ ОБУСТАВЉЕНО	0453				
49 (дво) осим 498	VII. КРАТКОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0454	32	72.429	43.559	95.759
	Ђ. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА (0415 + 0429 + 0430 + 0431 - 0059) ≥ 0 = (0407 + 0412 - 0402 - 0403 - 0404 - 0405 - 0406 - 0408 - 0411) ≥ 0	0455				
	Е. УКУПНА ПАСИВА (0401 + 0415 + 0429 + 0430 + 0431 - 0455)	0456		11.036.512	11.056.334	10.007.539
89	**Ж. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА**	0457	34	35.265.888	36.777.779	35.004.067

У Ужицу

дана 22.03.2022 године

Законски заступник

УЖИЦЕ

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС" бр. 89/2020).

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број **20069244**	Шифра делатности **6512**	ПИБ **103982111**
Назив **AGENCIJA ZA OSIGURANJE I FINANSIRANJE IZVOZA REPUBLIKE SRBIJE AD UŽICE**		
Седиште **УЖИЦЕ, ЉУБЕ СТОЈАНОВИЋА 5**		

БИЛАНС УСПЕХА

за период од 01.01.2021. до 31.12.2021. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (1002 + 1005 + 1008 + 1009 - 1010 + 1011 + 1012)	1001			
60	I. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ (1003 + 1004)	1002			
600, 602 и 604	1. Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	1003			
601, 603 и 605	2. Приходи од продаје роба на иностраном тржишту	1004			
61	II. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА (1006 + 1007)	1005			
610, 612 и 614	1. Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту	1006			
611, 613 и 615	2. Приходи од продаје производа и услуга на иностраном тржишту	1007			
62	III. ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ	1008			
630	IV. ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА	1009			
631	V. СМАЊЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА	1010			
64 и 65	VI. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	1011			
68, осим 683, 685 и 686	VII. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)	1012			
	Б. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (1014 + 1015 + 1016 + 1020 + 1021 + 1022 + 1023 + 1024)	1013		619.737	519.694
50	I. НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ	1014			
51	II. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ	1015	5	8.644	5.845
52	III. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ (1017 + 1018 + 1019)	1016	6	268.172	242.782
520	1. Трошкови зарада и накнада зарада	1017		196.547	181.629
521	2. Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада	1018		32.116	29.356
52 осим 520 и 521	3. Остали лични расходи и накнаде	1019		39.509	31.797
540	IV. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	1020	8	58.370	29.526
58, осим 583, 585 и 586	V. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)	1021			
53	VI. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	1022	7	28.633	45.688
54, осим 540	VII. ТРОШКОВИ РЕЗЕРВИСАЊА	1023	9	9.331	29.731
55	VIII. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	1024	10	246.587	166.122

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	В. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (1001 - 1013) ≥ 0	1025			
	Г. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК (1013 - 1001) ≥ 0	1026		619.737	519.694
	Д. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1028 + 1029 + 1030 + 1031)	1027	11	1.065.876	1.092.895
660 и 661	I. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ ИЗ ОДНОСА СА МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА	1028			
662	II. ПРИХОДИ ОД КАМАТА	1029		375.088	443.773
663 и 664	III. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ	1030		1.204	2.861
665 и 669	IV. ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	1031		689.584	646.261
	Ђ. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1033 + 1034 + 1035 + 1036)	1032	12	315.276	300.017
560 и 561	I. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА	1033			
562	II. РАСХОДИ КАМАТА	1034		41.621	39.864
563 и 564	III. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ	1035		1.133	4.042
565 и 569	IV. ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	1036		272.522	256.111
	Е. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1027 - 1032) ≥ 0	1037		750.600	792.878
	Ж. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1032 - 1027) ≥ 0	1038			
683, 685 и 686	**З. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА**	1039	13	78.361	108.291
583, 585 и 586	**И. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА**	1040	14	242.175	300.698
67	**Ј. ОСТАЛИ ПРИХОДИ**	1041	15	52.828	62.227
57	**К. ОСТАЛИ РАСХОДИ**	1042		10.215	15.690
	Л. УКУПНИ ПРИХОДИ (1001 + 1027 + 1039 + 1041)	1043		1.197.065	1.263.413
	Љ. УКУПНИ РАСХОДИ (1013 + 1032 + 1040 + 1042)	1044		1.187.403	1.136.099
	М. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1043 - 1044) ≥ 0	1045		9.662	127.314
	Н. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1044 - 1043) ≥ 0	1046			
69-59	**Њ. ПОЗИТИВАН НЕТО ЕФЕКАТ НА РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ДОБИТКА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА**	1047			
59- 69	**О. НЕГАТИВАН НЕТО ЕФЕКАТ НА РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ГУБИТКА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА**	1048		8	109
	П. ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1045 - 1046 + 1047 - 1048) ≥ 0	1049		9.654	127.205

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	Р. ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1046 - 1045 + 1048 - 1047) ≥ 0	1050			
	С. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК				
721	I. ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА	1051			921
722 дуг. салдо	II. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА	1052			
722 пот. салдо	III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА	1053		281	2.814
723	**Т. ИСПЛАЋЕНА ЛИЧНА ПРИМАЊА ПОСЛОДАВЦА**	1054			
	Ћ. НЕТО ДОБИТАК (1049 - 1050 -1051 - 1052 + 1053 - 1054) ≥ 0	1055		9.935	129.098
	У. НЕТО ГУБИТАК (1050 - 1049 + 1051 + 1052 - 1053 + 1054) ≥ 0	1056			
	I. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА УЧЕШЋИМА БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	1057			
	II. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАТИЧНОМ ПРАВНОМ ЛИЦУ	1058			
	III. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА УЧЕШЋИМА БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	1059			
	IV. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАТИЧНОМ ПРАВНОМ ЛИЦУ	1060			
	V. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ				
	1. Основна зарада по акцији	1061		0	2
	2. Умањена (разводњена) зарада по акцији	1062			

У Ужицу

дана 22.03 2022 године

Законски заступник

УЖИЦЕ

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС" бр. 89/2020).

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број **20069244**	Шифра делатности **6512**	ПИБ **103982111**
Назив **AGENCIJA ZA OSIGURANJE I FINANSIRANJE IZVOZA REPUBLIKE SRBIJE AD UŽICE**		
Седиште **УЖИЦЕ, ЉУБЕ СТОЈАНОВИЋА 5**		

ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ

за период од 01.01.2021. до 31.12.2021. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	А. НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА				
	I. НЕТО ДОБИТАК (АОП 1055)	2001		9.935	129.098
	II. НЕТО ГУБИТАК (АОП 1056)	2002			
	Б. ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК				
	а) Ставке које неће бити рекласификоване у Биланс успеха у будућим периодима				
330	1. Промене ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме				
	а) повећање ревалоризационих резерви	2003			
	б) смањење ревалоризационих резерви	2004			
331	2. Актуарски добици или губици по основу планова дефинисаних примања				
	а) добици	2005			
	б) губици	2006		1.012	587
333	3. Добици или губици по основу удела у осталом свеобухватном добитку или губитку придружених друштава				
	а) добици	2007			
	б) губици	2008			
	б) Ставке које накнадно могу бити рекласификоване у Биланс успеха у будућим периодима				
332	1. Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала				
	а) добици	2009			
	б) губици	2010			
334	2. Добици или губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања				
	а) добици	2011			
	б) губици	2012			

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
335	3. Добици или губици од инструмената заштите нето улагања у иностано пословање				
	а) добици	2013			
	б) губици	2014			
336	4. Добици или губици по основу инструмоната заштите ризика (хеџинга) новчаног тока				
	а) добици	2015			
	б) губици	2016			
337	5. Добици или губици по основу хартија од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали укупан резултат				
	а) добици	2017		32.224	70.134
	б) губици	2018		46.390	9.817
	I. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017) - (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018) ≥ 0	2019			59.730
	II. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018) - (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017) ≥ 0	2020		15.178	
	III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОД НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА	2021			8.959
	IV. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОД НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА	2022		2.277	
	V. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2019 - 2020 - 2021 + 2022) ≥ 0	2023			50.771
	VI. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2020 - 2019 + 2021 - 2022) ≥ 0	2024		12.901	
	В. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА				
	I. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2001 - 2002 + 2023 - 2024) ≥ 0	2025			179.869
	II. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2002 - 2001 + 2024 - 2023) ≥ 0	2026		2.966	
	Г. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК (2028 + 2029) = АОП 2025 ≥ 0 или АОП 2026 > 0	2027			
	1. Приписан матичном правном лицу	2028			
	2. Приписан учешћима без права контроле	2029			

У Ужицу

дана 22.03.2022 године

Законски заступник

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС" бр. 89/2020).

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број **20069244**	Шифра делатности **6512**	ПИБ **103982111**
Назив **AGENCIJA ZA OSIGURANJE I FINANSIRANJE IZVOZA REPUBLIKE SRBIJE AD UŽICE**		
Седиште **УЖИЦЕ, ЉУБЕ СТОЈАНОВИЋА 5**		

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

за период од 01.01.2021. до 31.12.2021. године

- у хиљадама динара -

Позиција	ОПИС	АОП	Основни капитал (група 30 без 306 и 309)	АОП	Остали основни капитал (рн 309)	АОП	Уписани а неуплаћени капитал (група 31)	АОП	Емисиона премија и резерве (рн 306 и група 32)
	1		2		3		4		5
1.	**Стање на дан 01.01.____ године**	**4001**	6.050.851	**4010**		**4019**		**4028**	1.209.398
2.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4002		4011		4020		4029	
3.	**Кориговано почетно стање на дан 01.01.____године (р.бр. 1+2)**	**4003**	6.050.851	**4012**		**4021**		**4030**	1.209.398
4.	Нето промене у ____ години	4004	881.986	4013		4022		4031	156.139
5.	**Стање на дан 31.12. _____ године (р.бр. 3+4)**	**4005**	6.932.837	**4014**		**4023**		**4032**	1.365.537
6.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4006		4015		4024		4033	
7.	**Кориговано почетно стање на дан 01.01.____ године (р.бр. 5+6)**	**4007**	6.932.837	**4016**		**4025**		**4034**	1.365.537
8.	Нето промене у ____ години	4008		4017		4026		4035	64.549
9.	**Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 7+8)**	**4009**	6.932.837	**4018**		**4027**		**4036**	1.430.086

Позиција	ОПИС	АОП	Рев. рез. и нер. доб. и губ. (група 33)	АОП	Нераспоређени добитак (група 34)	АОП	Губитак (група 35)	АОП	Учешће без права контроле
	1		6		7		8		9
1.	**Стање на дан 01.01._____ године**	**4037**	10.977	**4046**	114.007	**4055**		**4064**	
2.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4038		4047		4056		4065	
3.	**Кориговано почетно стање на дан 01.01._____године (р.бр. 1+2)**	**4039**	10.977	**4048**	114.007	**4057**		**4066**	
4.	Нето промене у _____ години	4040	59.729	4049	54.046	4058		4067	
5.	**Стање на дан 31.12. _____ године (р.бр. 3+4)**	**4041**	70.706	**4050**	168.053	**4059**		**4068**	
6.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4042		4051		4060		4069	
7.	**Кориговано почетно стање на дан 01.01._____ године (р.бр. 5+6)**	**4043**	70.706	**4052**	168.053	**4061**		**4070**	
8.	Нето промене у _____ години	4044	-15.176	4053	-119.883	4062		4071	
9.	**Стање на дан 31.12. _____ године (р.бр. 7+8)**	**4045**	55.530	**4054**	48.170	**4063**		**4072**	

Позиција	ОПИС	АОП	Укупно (одговара позицији АОП 0401) (кол. 2+3+4+5+6+7-8+9) ≥0	АОП	Губитак изнад висине капитала (одговара позицији АОП 0455) (кол. 2+3+4+5+6+7-8+9) < 0
	1		10		11
1.	**Стање на дан 01.01.____ године**	**4073**	7.385.233	**4082**	
2.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4074		4083	
3.	**Кориговано почетно стање на дан 01.01.____године (р.бр. 1+2)**	**4075**	7.385.233	**4084**	
4.	Нето промене у ____ години	4076		4085	
5.	**Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 3+4)**	**4077**	8.537.133	**4086**	
6.	Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4078		4087	
7.	**Кориговано почетно стање на дан 01.01.____ године (р.бр. 5+6)**	**4079**	8.537.133	**4088**	
8.	Нето промене у ____ години	4080		4089	
9.	**Стање на дан 31.12. ____ године (р.бр. 7+8)**	**4081**	8.466.623	**4090**	

у Ужицу

дана 22.03.2022 године

Законски заступник

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС" бр. 89/2020).

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број **20069244**	Шифра делатности **6512**	ПИБ **103982111**
Назив **AGENCIJA ZA OSIGURANJE I FINANSIRANJE IZVOZA REPUBLIKE SRBIJE AD UŽICE**		
Седиште **УЖИЦЕ, ЉУБЕ СТОЈАНОВИЋА 5**		

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

у периоду од 01.01.2021. до 31.12.2021. године

- у хиљадама динара -

Позиција	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
А. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
I. Приливи готовине из пословних активности (1 до 4)	3001	525.175	583.289
1. Продаја и примљени аванси у земљи	3002	1.214	973
2. Продаја и примљени аванси у иностранству	3003		
3. Примљене камате из пословних активности	3004	135.823	173.620
4. Остали приливи из редовног пословања	3005	388.138	408.696
II. Одливи готовине из пословних активности (1 до 8)	3006	665.204	747.715
1. Исплате добављачима и дати аванси у земљи	3007	181.439	350.594
2. Исплате добављачима и дати аванси у иностранству	3008	96.582	111.792
3. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	3009	254.942	233.268
4. Плаћене камате у земљи	3010	2.329	240
5. Плаћене камате у иностранству	3011	35.297	35.302
6. Порез на добитак	3012		500
7. Одливи по основу осталих јавних прихода	3013	18.264	16.019
8. Остали одливи из пословних активности	3014	76.351	
III. Нето прилив готовине из пословних активности (I - II)	3015		
IV. Нето одлив готовине из пословних активности (II - I)	3016	140.029	164.426
Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности инвестирања (1 до 5)	3017	8.714.009	7.642.138
1. Продаја акција и удела	3018	567.508	456.504
2. Продаја нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3019		
3. Остали финансијски пласмани	3020	8.027.731	7.100.194
4. Примљене камате из активности инвестирања	3021	118.770	85.440
5. Примљене дивиденде	3022		
II. Одливи готовине из активности инвестирања (1 до 3)	3023	8.253.709	7.954.859
1. Куповина акција и удела	3024	494.170	1.225.147
2. Куповина нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3025		

Позиција	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
3. Остали финансијски пласмани	3026	7.759.539	6.729.712
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања (I - II)	3027	460.300	
IV. Нето одлив готовине из активности инвестирања (II - I)	3028		312.721
В. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности финансирања (1 до 7)	3029	120.000	1.235.253
1. Увећање основног капитала	3030		1.000.000
2. Дугорочни кредити у земљи	3031		
3. Дугорочни кредити у иностранству	3032		
4. Краткорочни кредити у земљи	3033		235.253
5. Краткорочни кредити у иностранству	3034		
6. Остале дугорочне обавезе	3035	120.000	
7. Остале краткорочне обавезе	3036		
II. Одливи готовине из активности финансирања (1 до 8)	3037	186.026	273.846
1. Откуп сопствених акција и удела	3038		
2. Дугорочни кредити у земљи	3039		
3. Дугорочни кредити у иностранству	3040		
4. Краткорочни кредити у земљи	3041		235.721
5. Краткорочни кредити у иностранству	3042	121.477	
6. Остале обавезе	3043		
7. Финансијски лизинг	3044		
8. Исплаћене дивиденде	3045	64.549	38.125
III. Нето прилив готовине из активности финансирања (I - II)	3046		961.407
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања (II - I)	3047	66.026	
Г. СВЕГА ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3001 + 3017 + 3029)	3048	9.359.184	9.460.680
Д. СВЕГА ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3006 + 3023 + 3037)	3049	9.104.939	8.976.420
Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3048 - 3049) ≥ 0	3050	254.245	484.260
Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3049 - 3048) ≥ 0	3051		
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	3052	976.453	492.196
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3053	186	12
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3054	207	15
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (3050 - 3051 + 3052 + 3053 - 3054)	3055	1.230.677	976.453

У Ужицу

дана 22.03.2022 године

Законски заступник

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца Статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС" бр. 89/2020).

Agencija za osiguranje i finansiranje izvoza Republike Srbije AD, UŽICE

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE ZA 2021. GODINU

UŽICE, 22. mart 2022. godine

BILANS USPEHA
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2021. godine
(Svi iznosi su izraženi u hiljadama RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	2021.	2020.
POSLOVNI PRIHODI		**-**	**-**
POSLOVNI RASHODI		**(619.737)**	**(519.694)**
Troškovi materijala, goriva i energije	5	(8.644)	(5.845)
Troškovi zarada. naknada zarada i ostali lični	6	(268.172)	(242.782)
Troškovi amortizacije	8	(58.370)	(29.526)
Troškovi proizvodnih usluga	7	(28.633)	(45.688)
Troškovi rezervisanja	9	(9.331)	(29.731)
Nematerijalni troškovi	10	(246.588)	(166.122)
POSLOVNI DOBITAK/GUBITAK		**(619.737)**	**(519.694)**
FINANSIJSKI PRIHODI	11	**1.065.876**	**1.092.895**
Prihodi od kamata	11	375.088	443.773
Pozitivne kursne razlike i pozitivni efekti	11	1.204	2.861
Ostali finansijski prihodi	11	689.584	646.261
FINANSIJSKI RASHODI	12	**(315.275)**	**(300.017)**
Rashodi kamata	12	(41.621)	(39.864)
Negativne kursne razlike i negativni efekti	12	(1.133)	(4.042)
Ostali finansijski rashodi	12	(272.522)	(256.111)
DOBITAK IZ FINANSIRANJA		**750.600**	**792.878**
PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI	13	**78.361**	**108.291**
RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI	14	**(242.175)**	**(300.698)**
OSTALI PRIHODI	15	**52.828**	**62.227**
OSTALI RASHODI		**(10.215)**	**(15.690)**
UKUPNI PRIHODI		**1.197.065**	**1.263.413**
UKUPNI RASHODI		**(1.187.403)**	**(1.136.099)**
DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE		**9.662**	**127.314**
POZITIVAN NETO EFEKAT PO OSN. DOBITKA POSL. KOJE SE OBUSTAVLJA, PROMENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKI GREŠAKA			
NEGATIVAN NETO EFEKAT PO OSN. DOBITKA POSL. KOJE SE OBUSTAVLJA, PROMENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKI GREŠAKA		**(8)**	**(110)**
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA		**9.654**	**127.205**
POREZ NA DOBITAK			
Poreski rashod perioda	17		(921)
Odloženi poreski rashodli perioda			
Odloženi poreski prihodi perioda	17	281	2.814
NETO DOBITAK		**9.935**	**129.098**
ZARADA PO AKCIJI	26	-	2

Napomene na stranama od 7 do 68
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

BILANS STANJA
Na dan 31. decembra 2021. godine
(Svi iznosi su izraženi u hiljadama RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	31. decembar 2021.	31.decembar 2020.	31. decembar 2019.
AKTIVA				
Stalna imovina		**3.827.381**	**3.614.958**	**3.082.470**
Nematerijalna imovina	18	145.312	136.385	134.516
Nekretnine, postrojenja i	19	46.805	13.779	10.667
Dugoročni finansijski plasmani i dugoročna potraživanja	20	3.635.263	3.464.794	2.937.288
Odložena poreska sredstva		**23.848**		
Obrtna imovina		**7.185.283**	**7.441.376**	**6.925.068**
Zalihe		145	546	738
Potraživanja po osnovu prodaje		38.834	38.955	39.752
Ostala kratkoročna	21,22	1.167.850	1.022.302	981.252
Kratkoročni finansijski	23	4.635.483	5.268.030	5.320.847
Gotovinski ekvivalenti i	24	1.230.677	976.453	492.196
Aktivna vremenska	25	112.294	135.090	90.283
UKUPNA AKTIVA		**11.036.512**	**11.056.334**	**10.007.539**
VANBILANSNA AKTIVA	34	**35.265.887**	**36.777.779**	**35.004.067**
PASIVA				
Kapital	26	**8.466.623**	**8.537.133**	**7.385.233**
Osnovni kapital		6.932.837	6.932.837	6.050.851
Emisiona premija		258.308	258.308	140.294
Rezerve		1.171.778	1.107.229	1.069.104
Nerealizovani dobici (gubici)		55.530	70.706	10.977
Neraspoređenl dobitak		48.170	168.053	114.007
Dugoročna rezervisanja i		**1.838.885**	**2.089.107**	**2.242.266**
Dugoročna rezervisanja	27	115.435	138.113	169.578
Dugoročne obaveze	28	1.723.450	1.950.994	2.072.688
Odložene poreske obaveze		**-**	**8.658**	**1.470**
Kratkoročna rezervisanja i		**731.004**	**421.436**	**378.570**
Kratkoročne finansijske	29	488.868	225.251	103.751
Primljeni avansi, depoziti i		4.653	4.670	5.513
Obaveze iz poslovanja	30	5.706	3.881	10.386
Ostale kratkoročne obaveze	31	159.348	144.075	163.161
Kratkoročna pasivna vremenska	32	72.429	43.559	95.759
UKUPNA PASIVA		**11.036.512**	**11.056.334**	**10.007.539**
VANBILANSNA EVIDENCIJA	34	**35.265.887**	**36.777.779**	**35.004.067**

Napomene na stranama od 7 do 68
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2021. godine
(Svi iznosi su izraženi u hiljadama RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Osnovni kapital	Rezerve	Neraspore đeni dobitak	ktuarski ubici ili gubi ci	Dobici ili gubici po osnovu HOV raspoloživih za prodaju	Ukupan kapital
Početno stanje prethodne godine na dan 01. januar 2020.	**6.191.145**	**1.069.104**	**114.007**	**-**	**10.977**	**7.385.233**
Korekcija početnog stanja usled prve primene MSFI			1.197			**1.197**
Povećanje kapitala	1.000.000					**1.000.000**
Dobitak tekuće godine			129.098			**129.098**
Isplata dividendi			(38.124)			**(38.124)**
Prenos u rezerve		38.125	(38.125)			**-**
Dobici (gubici) po osnovu komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata				(587)	60.316	**59.729**
Stanje na kraju prethodne godine na dan 31. decembar 2020.	**7.191.145**	**1.107.229**	**168.053**	**(587)**	**71.293**	**8.537.133**
						-
Korekcija početnog stanja usled prve primene MSFI			(720)			**(720)**
Povećanje kapitala						**-**
Dobitak tekuće godine			9.935			**9.935**
Isplata dividendi			(64.549)			**(64.549)**
Prenos u rezerve		64.549	(64.549)			**-**
Dobici (gubici) po osnovu komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata				(1.012)	(14.164)	**(15.176)**
Stanje na kraju tekuće godine na dan 31. decembar 2021.	**7.191.145**	**1.171.778**	**48.170**	**(1.599)**	**57.129**	**8.466.623**

Napomene na stranama od 7 do 68
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2021. godine
(Svi iznosi su izraženi u hiljadama RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)

	2021.	2020.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	525.175	583.289
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(665.204)	(747.715)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	**(140.029)**	**(164.426)**
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	8.714.009	7.642.138
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(8.253.709)	(7.954.859)
Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja		
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	**460.300**	**(312.721)**
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	120.000	1.235.253
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(186.026)	(273.846)
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	**-**	**961.407**
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	**(66.026)**	**-**
SVEGA PRILIV GOTOVINE	**9.359.184**	**9.460.680**
SVEGA ODLIV GOTOVINE	**(9.104.939)**	**(8.976.420)**
NETO PRILIV GOTOVINE	**254.245**	**484.260**
NETO ODLIV GOTOVINE	**-**	**-**
GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	**976.453**	**492.196**
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	**186**	**12**
NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	**(207)**	**(15)**
GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA	**1.230.677**	**976.453**

Napomene na stranama od 7 do 68
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2021. godine
(Svi iznosi su izraženi u hiljadama RSD, osim ako nije drugačije naznačeno)

	2021.	2020.
NETO REZULTAT IZ POSLOVANJA		
Neto dobitak	9.935	129.098
OSTALI SVEOBUHVATNI DOBITAK ILI GUBITAK		
Stavke koje neće biti reklasifikovane u Bilansu uspeha u budućim periodima		
Stavke koje naknadno mogu biti reklasifikovane u Bilansu uspeha u budućim periodima		
Aktuarski gubici po osnovu planova definisanih primanja	(1.012)	(587)
Dobici po osnovu HOV raspoloživih za prodaju	32.224	70.134
Gubici po osnovu HOV raspoloživih za prodaju	(46.390)	(9.817)
Ostali bruto sveobuhvatni dobitak (gubitak)	(15.178)	59.730
Porez na ostali sveobuhvatni dobitak ili gubitak perioda	2.277	(8.959)
Neto ostali sveobuhvatni dobitak (gubitak)	**(12.901)**	**50.771**
UKUPAN NETO SVEOBUHVATNI REZULTAT PERIODA		
Ukupan neto sveobuhvatni dobitak	(2.966)	179.869
UKUPAN NETO SVEOBUHVATNI DOBITAK ILI GUBITAK	**(2.966)**	**179.869**

Napomene na stranama od 7 do 68
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

1. OPŠTE INFORMACIJE O DRUŠTVU

Osnivanje Agencije za osiguranje i finansiranje izvoza Republike Srbije a.d., Užice (u daljem tekstu: Agencija) je sprovedeno u skladu sa posebnim Zakonom o Agenciji za osiguranje i finansiranje izvoza Republike Srbije ("Sl. glasnik RS", br. 61/2005).

Agencija je osnovana 26. jula 2005. godine sa neograničenim vremenom trajanja. Podaci o Agenciji su registrovani u Registru privrednih subjekata 16. avgusta 2005. godine, čime je Agencija stekla svojstvo pravnog lica. Pravna forma Agencije je zatvoreno akcionarsko društvo koje je osnovano od strane Republike Srbije, sa upisanim kapitalom od EUR 25,000,000 od čega je u 2005. godini bilo uplaćeno EUR 12,507,469.50 (50.03% od ukupno upisanog kapitala), a ostatak je uplaćen u 2006. godini u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu važećem na dan uplate.

Platni promet vezan za obavljanje delatnosti Agencije se sprovodi preko podračuna (podračun za redovno poslovanje i podračun za sopstvene prihode) otvorenih u okviru konsolidovanog računa trezora koji se vodi u Upravi za trezor. Spajanjem Fonda SMECA 22. maja 2009. godine preuzeti su i dinarski i devizni računi kod poslovnih banaka koje je Fond imao otvorene u trenutku spajanja.

Izmenama i dopunama Zakona o Agenciji ("Sl. glasnik RS", br. 88/2010) od 01. decembra 2010. godine došlo je do izmena i dopuna i delatnosti Agencije.

Osnovna registrovana delatnost Agencije su ostala osiguranja, što obuhvata:

- Osiguranje i reosiguranje izvoznih poslova i investicija u inostranstvu domaćih pravnih lica i preduzetnika od komercijalnih i nekomercijalnih rizika kao i osiguranja naplate potraživanja izvoznika na domaćem tržištu najviše do iznosa vrednosti izvoznog posla, i to samostalno ili u saradnji sa drugim osiguravajućim društvima,odnosno agencijama;
- Finasiranje izvoznih poslova domaćih pravnih lica i preduzetnika, sufinansiranje izvoznih poslova sa komercijalnim bankama i drugim finansijskim organizacijama, refinansiranje izvoznih kreditnih komercijalnih banaka;
- Finansiranje pripremnih izvoza domaćih pravnih lica i preduzetnika po zaključenom ugovoru o izvozu;
- Finansiranje investicija domaćih pravnih lica i preduzetnika na inostranim tržištima radi podsticanja izvoza;
- Osiguranje pripreme izvoza domaćih pravnih lica i preduzetnika od nekomercijalnih i komercijalnih rizika po zaključenom ugovoru o izvozu, samostalno ili u saradnji sa drugim osiguravajućim društvima, odnosno agencijama;
- Finansiranje stranog kupca ili njegove banke u vezi sa izvozom domaćeg pravnog lica ili preduzetnika;
- Osiguranje domaćih banaka u vezi sa kreditima i garancijama po izvoznim poslovima i investicijama u inostranstvu i zaključenim kreditnim linijama sa stranim bankama;
- Izdavanje garancija i drugih jemstva po izvoznim poslovima i investicijama u inostranstvu;
- Pružanje drugih usluga u vezi sa finansiranjem, garantovanjem i osiguranjem izvoznih poslova i investicija na domaćem i inostranom tržištu.

1. OPŠTE INFORMACIJE O DRUŠTVU (Nastavak)

Donošenjem izmena i dopuna Zakona o Agenciji ("Sl. glasnik RS", br. 88/2010) izvršena je promena sedišta Agencije. Upis je izvršen i u Agenciji za privredne registre, dana 26. januara 2011. godine. Od tog datuma, sedište Agencije je u Užicu, Nikole Pašića 30.

U aprilu 2014. godine, adresa sedišta je promenjena na Ljuba Stojanovića 5, takođe u Užicu, a upis ove promene je izvršen u Agenciji za privredne registre dana 01. avgusta 2014. godine.

Stupanjem na snagu Zakona o prestanku važenja Zakona o Fondu za osiguranje i finansiranje spoljnotrgovinskih poslova – SMECA (u daljem tekstu: Fond), ("Sl. glasnik RS", br. 36/09) dana 22. maja 2009. godine Agencija je preuzela od Fonda zaposlene, prava i obaveze, novčana sredstva, predmete, opremu, sredstva za rad i arhivu.

Matični broj Agencije je 20069244, a poreski identifikacioni broj 103982111.

Na dan 31. decembra 2021. godine, Agencija je imala 75 zaposlenih (2020: 69 zaposlenih).

Odobreni finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni na osnovu mišljenja revizora, a u skladu sa važećim propisima.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I UPOREDNI PODACI

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja

Agencija vodi evidencije i sastavlja finansijske izveštaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije ("Sl. glasnik RS", br. 73/2019 i 44/2021-dr.zakon) i ostalom primenjivom zakonskom regulativom u Republici Srbiji.

Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja objavljeni na srpskom jeziku od strane Ministarstva finansija uključuju Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje, Međunarodne računovodstvene standarde (MRS) i Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (MSFI) izdate od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde kao i tumačenja standarda izdate od strane Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda, ali ne uključuju osnove za zaključivanje, ilustrativne primere, uputstva za primenu, komentare, izdvojena mišljenja kao ni druge pomoćne materijale izuzev u slučajevima kada su oni eksplicitno uključeni kao sastavni deo standarda ili tumačenja.

MRS, MSFI i tumačenja objavljeni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde i Komiteta za tumačenja računovodstvenih standarda su zvanično prevedeni rešenjem Ministarstva Finansija Republike Srbije o utvrđivanju prevoda Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja (broj rešenja 401-00-4980/2019-16) i objavljeni u Službenom glasniku Republike Srbije broj 92 dana 25. decembra 2019. godine i primenjuju se prilikom pripreme finansisjkih izveštaja za godišnje periode koji se završavaju na ili posle 31. decembra 2020. godine.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I UPOREDNI PODACI (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (Nastavak)

Novi ili dopunjeni MSFI i tumačenja koji su usvojeni rešenjem Ministarstva Finansija Republike Srbije o utvrđivanju prevoda Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja objavljenom u Službenom glasniku Republike Srbije broj 123/2020 dana 13. oktobra 2020. godine primenjuju se prilikom pripreme finansijskih izveštaja za godišnje periode koji se završavaju na ili posle 31. decembra 2021. godine i nisu primenjeni prilikom pripreme priloženih finansijskih izveštaja.

Agencija je po prvi put u finansijskim izveštajima primenila MSFI 16 – Lizing čija je obavezna primena od finansijskih izveštaja za 2021. godinu, dok je MSFI 9 – Finansijski instrumenti i MSFI 15 – Prihod od ugovora sa kupcima primenila i u finansijskim izveštajima za prethodnu godinu.

Pored toga, priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa zahtevima Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge i preduzetnike (Službeni glasnik Republike Srbije broj 89/2020 i Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike (Službeni glasnik Republike Srbije broj 89/2020). Navedeni pravilnici koji regulišu prezentaciju finansijskih izveštaja imaju prvenstvo primene u odnosu na zahteve koje u tom pogledu definišu MSFI koji su objavljeni od strane Ministarstva finansija.

Zbog gore navedenih odstupanja ovi finansijski izveštaji nisu u skladu sa MSFI.

2.2. Uporedni podaci

Uporedne podatke čine finansijski izveštaji Agencije za 2020. godinu sastavljeni u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije, koji su bili predmet revizije od strane nezavisnog revizora, a na koje je u svom izveštaju od 25. juna 2021. godine izrazio kvalifikovano mišljenje.

Rukovodstvo Agencije je procenilo da efekti korekcije grešaka iz ranijeg perioda nisu materijalno značajni i za iste nije izvršeno usklađivanje uporednih podataka, već su evidentirani u tekućem izveštajnom periodu.

2.3. Primena pretpostavke stalnosti poslovanja

Tokom 2020. godine došlo je do proglašenja vanrednog stanja u Republici Srbiji povodom epidemije virusa COVID 19, kao i proglašenja brojnih mera Vlade Republike Srbije u cilju sprečavanja širenja zaraze virusom COVID 19, što je rezultiralo odlukom organa upravljanja Agencije da se umesto zatezne obračunava redovna kamata na sve plasmane (krediti i faktoring poslovi), kao i da se za sve kredite, realizovane zaključno sa datumom proglašenja vanrednog stanja, odlaže dospeće do 31. decembra 2020. godine, što ima uticaja na naplatu glavnice. Za sve kredite odobrene nakon 31. marta 2020. godine nije bilo izmena osnovnih elemenata ugovora u navedenom smislu. U delu poslovanja faktoringa i osiguranja, takođe, nije bilo izmena po pitanju dospeća, te se naplata odvija uobičajeno. Po proceni rukovodstva, ova odluka će rezultirati smanjenim obimom poslovnih prihoda u 2022. godini, a takođe će imati uticaj na likvidnost, kao i na pretpostavke i procene koje su korišćene pri utvrđivanju naplativosti potraživanja. U ovom trenutku ne postoji pouzdana procena kojom se mogu kvantifikovati efekti preduzetih mera na profitabilnost i likvidnost Agencije. Bez obzira na navedeno, na dan objavljivanja ovih finansijskih izveštaja, Agencija i dalje ispunjava svoje obaveze o roku dospeća, te stoga nastavlja da primenjuje načelo stalnosti poslovanja, kao računovodstvenu osnovu za sastavljanje finansijskih izveštaja.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I UPOREDNI PODACI (Nastavak)

2.4. Korišćenje procenjivanja

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Agencije korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrednosti sredstava i obaveza, kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena. Procene i pretpostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate.

U daljem tekstu navedene su ključne procene i pretpostavke koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine.

(a) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Agencija procenjuje, na svaki izveštajni datum, da li postoji objektivan dokaz da je vrednost finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava umanjena (obezvređena). Finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstva je obezvređena i gubici po osnovu obezvređenja se priznaju samo ako postoji objektivan dokaz o obezvređenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva (slučaj gubitka) i kada slučaj gubitka utiče na procenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koja mogu biti pouzdano procenjena.

Kada je reč o proceni gubitaka zbog umanjenja vrednosti kratkoročnih finansijskih plasmana i ostalih potraživanja, Agencija vrši pregled kreditnog portfolia najmanje kvartalno u cilju procene umanjenja njihove vrednosti.

U procesu utvrđivanja da li u bilans uspeha treba uneti gubitak zbog umanjenja vrednosti, Agencija prosuđuje da li postoje pouzdani dokazi koji pokazuju merljivo smanjenje u procenjenim budućim novčanim tokovima od kreditnog portfolia pre smanjenja koji se može identifikovati na pojedinačnim kreditima u portfoliu. Ovi dokazi mogu uključivati raspoložive podatke koji ukazuju na nepovoljne promene u statusu dužnika u pogledu plaćanja obaveze prema Agenciji, ili na nacionalne ili lokalne okolnosti koje imaju veze sa negativnim uticajima na aktivu Agencije.

Rukovodstvo Agencije vrši procene na bazi iskustva o ostvarenim gubicima po kratkoročnim finansijskim plasmanima i ostalim potraživanjima iz prethodnih perioda za sva sredstva sa karakteristikama kreditnog rizika i objektivnim dokazima o umanjenju vrednosti sličnom onom kreditnom portfoliju koji je postojao u vreme planiranja budućih novčanih tokova. Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procenu iznosa i vremena budućih novčanih tokova su predmet redovnog pregleda s ciljem da se smanje razlike između procenjenih i ostvarenih gubitaka.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I UPOREDNI PODACI (Nastavak)

2.4. Korišćenje procenjivanja (Nastavak)

(b) Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan bilansa stanja se bazira na kotiranim tržišnim cenama ponude ili tražnje, bez umanjenja po osnovu transakcionih troškova.

Fer vrednost finansijskih instrumenta koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem odgovarajućih tehnika vrednovanja, koje obuhvataju tehnike neto sadašnje vrednosti, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje tržišne cene i ostale relevantne modele.

Kada tržišni inputi nisu dostupni, oni se određuju procenjivanjima koja uključuju određeni stepen rasuđivanja u proceni "fer" vrednosti. Modeli procene odslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum merenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu pre ili nakon datuma merenja. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove.

(c) Obezvređenje učešća u kapitalu

Agencija smatra učešća u kapitalu raspoloživa za prodaju obezvređenim kada postoji dokumentovano (tržišni podaci) ili procenjeno smanjenje fer vrednosti ovih sredstava ispod njihove nabavne vrednosti.

(d) Koristan vek trajanja nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava

Određivanje korisnog veka trajanja nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora. Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja.

(e) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Na dan bilansa stanja, rukovodstvo Agencije analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja i osnovna sredstva Agencije. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknadiv iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknadive vrednosti.

Razmatranje obezvređenja zahteva od rukovodstva subjektivno prosuđivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I UPOREDNI PODACI (Nastavak)

2.4. Korišćenje procenjivanja (Nastavak)

(f) Rezervisanje po osnovu sudskih sporova

Agencija je uključena u nekoliko sudskih sporova koji proističu iz njenog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja.

Agencija procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka.

Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane pravnog sektora, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo.

Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija. Pitanja koja su ili potencijalne obaveze ili ne zadovoljavaju kriterijume za rezervisanje se obelodanjuju, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

(h) Otpremnine prilikom odlaska u penziju i ostale naknade zaposlenima nakon prekida radnog odnosa

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon prekida radnog odnosa, odnosno odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova, utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih. Zbog dugoročne prirode ovih planova, značajne neizvesnosti utiču na ishod procene.

2.5. Promene u računovodstvenim politikama

Od 1. januara 2021. godine Agencija prvi put primenjuje MSFI 16 - Lizing. Priroda i efekti promena kao rezultat primene novih standarda su opisani u narednoj tački.

2.5.1. Prva primena MSFI 16

Agencija, u skladu sa MSFI 16, na početku ugovora, procenjuje da li je ugovor lizing ili sadrži lizing. Agencija priznaje imovinu sa pravom korišćenja i odgovarajuću obavezu zakupa u odnosu na sve aranžmane o zakupu u kojima je zakupac, osim za kratkoročni zakup (definisan kao zakup sa rokom zakupa od 12 meseci ili kraći) i zakup imovine niske vrednosti. Za ove zakupe, Agencija priznaje isplate zakupa kao operativni trošak na pravolinijskoj osnovi tokom trajanja zakupa, osim ako je drugi sistematski osnov reprezentativniji za vremenski obrazac u kojem se ostvaruje ekonomska korist od zakupljene imovine.

Obaveza zakupa se početno meri po sadašnjoj vrednosti plaćanja zakupa koji nisu plaćeni na datum početka, diskontovana korišćenjem stope navedene u ugovoru zakupu.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I UPOREDNI PODACI (Nastavak)

2.5. Promene u računovodstvenim politikama (Nastavak)

2.5.1. Prva primena MSFI 16 (Nastavak)

Imovina sa pravom korišćenja obuhvata početno merenje odgovarajuće obaveze zakupa, izvršena plaćanja zakupa na datum ili pre datuma početka zakupa i bilo koje početne direktne troškove. Naknadno merenje imovine sa pravom korišćenja se vrši po tako obračunatoj nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i gubitke od obezvređenja.

Prilikom prve primene MSFI 16, Agencija primenjuje modifikovani retrospektivni metod.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Ostali poslovni prihodi

Ostali poslovni prihodi predstavljaju prihode od prodaje usluga. Njihovo priznavanje vrši se u trenutku prijema u celini u korist prihoda.

3.2. Troškovi zakupa

Troškovi zakupa se odnose na zakup poslovnih prostorija. Navedeni troškovi priznaju se na teret bilansa uspeha u momentu njihovog nastanka i u skladu sa odgovarajućim ugovorima o zakupu.

3.3. Poslovni rashodi

Poslovne rashode čine troškovi materijala, troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi, troškovi amortizacije, troškovi ispavke vrednosti i rezervisanja, troškovi proizvodnih usluga i nematerijalni troškovi. Poslovni rashodi se priznaju i evidentiraju u trenutku kada su nastali.

3.4. Finansijski prihodi

Finansijski prihodi se odnose na prihode od kamata po osnovu odobrenih kratkoročnih kredita komitentima, na prihode od kamata po osnovu hartija od vrednosti, na prihode od kamata po osnovu otkupa potraživanja (međunarodni i unutrašnji faktoring), provizije po osnovu obrade zahteva za odobravanje kratkoročnih kredita i zahteva za poslove faktoringa, obračunate premije osiguranja, kao i na pozitivne kursne razlike i prihode po osnovu efekata valutne klauzule (Napomena 11).

Prihodi od kamata, uključujući i zateznu kamatu i ostale prihode vezane za kamatonosnu aktivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Agencije i komitenta.

Za sve finansijske instrumente merene po amortizovanoj vrednosti i kamatonosne finansijske instrumente klasifikovane kao raspoložive za prodaju, prihodi po osnovu kamata knjiženi su po ugovorenoj kamatnoj stopi, koja predstavlja stopu koja precizno diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek finansijskog instrumenta ili kada je to prikladno, u kraćem vremenskom periodu, na neto knjigovodstvenu vrednost finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.5. Finansijski rashodi

Finansijski rashodi se odnose na isplatu štete po osnovu osiguranja i ostale rashode po ugovorima o osiguranju, negativne kursne razlike i rashode kamata (Napomena 12).

3.6. Preračunavanje stranih sredstava plaćanja i računovodstveni tretman kursnih razlika i efekata po osnovu valutne klauzule

Stavke uključene u finansijske izveštaje Agencije odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Agencija posluje (funkcionalna valuta). Finansijski izveštaji prikazuju se u hiljadama dinara, koji predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Agencije.

Sva sredstva i obaveze u stranim sredstvima plaćanja se na dan bilansa stanja preračunavaju u njihovu dinarsku protivvrednost primenom zvaničnog deviznog kursa Narodne banke Srbije važećim na taj dan.

Poslovne promene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u dinarsku protivvrednost primenom zvaničnih deviznih kurseva Narodne banke Srbije važećim na dan poslovne promene.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale preračunom sredstava i obaveza iskazanih u stranim sredstvima plaćanja i preračunom transakcija u toku godine evidentiraju se u Bilansu uspeha, kao finansijski prihodi, odnosno rashodi.

Pozitivni i negativni efekti ugovorenih deviznih klauzula u vezi potraživanja i obaveza, nastali primenom ugovorenog kursa, takođe se iskazuju kao deo finansijskih prihoda, odnosno rashoda.

3.7. Ostali prihodi i rashodi

Ostali prihodi se odnose na prihode ostvarene po osnovu usklađivanja vrednosti kratkoročnih finansijskih plasmana u postupku svođenja na tržišnu (fer) vrednost na dan bilansa stanja nastalih usled promena fer vrednosti i u odnosu na njihovu knjigovodstvenu vrednost, kao i prihode po osnovu ukidanja rezervisanja.

Ostali rashodi se najvećim delom odnose na rashode nastale po osnovu obezvređenja kredita i plasmana (Napomena 12), i na ostale nepomenute rashode.

3.8. Oprema

Pod opremom se smatraju ona sredstva čiji je očekivani korisni vek upotrebe duži od jedne godine, a pojedinačna vrednost veća od prosečne bruto zarade u Republici Srbiji u momentu nabavke, u skladu sa poslednjim podacima objavljenim od strane Republičkog zavoda za statistiku. Oprema je iskazana po nabavnoj vrednosti, umanjenoj za ispravku vrednosti i ukupan iznos gubitka zbog obezvređenja.

Oprema stečena po finansijskom lizingu se priznaje kao imovina, a povezane obaveze se priznaju u iznosima koji su jednaki vrednosti zakupljene imovine na početku zakupa. Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, priznaju se na teret ili u korist bilansa uspeha, kao deo ostalih prihoda ili ostalih rashoda. Ulaganja koja povećavaju korisni vek trajanja osnovnih sredstava iskazuju se kao deo te imovine, dok ulaganja u održavanje i opravke koja ne produžavaju korisni vek trajanja, terete troškove tekućeg perioda.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.9. Obezvređenje nefinansijske imovine

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan bilansa stanja, rukovodstvo Agencije analizira vrednosti po kojima je prikazana nematerijalna i materijalna imovina i procenjuje da li postoje indikacije obezvređivanja nekog sredstva. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknadiv iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano u poslovnim knjigama Agencije, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknadive vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od neto prodajne vrednosti i vrednosti u upotrebi.

3.10. Amortizacija

Otpisivanje opreme se vrši primenom proporcionalne metode kojom se vrednost sredstava u potpunosti otpisuje tokom procenjenog veka upotrebe. Osnovica za obračun amortizacije sredstva je nabavna vrednost umanjena za preostalu vrednost sredstva.

Otpisivanje se vrši po stopama koje su bazirane na preostalom korisnom veku upotrebe sredstava, procenjenom od strane rukovodstva Agencije i usvojenog od strane Upravnog odbora Agencije. Preispitivanje korisnog veka upotrebe vrše nadležne službe Agencije.

Stope amortizacije za glavne kategorije opreme, date su u sledećem pregledu:

Putnička motorna vozila	10%
Računari i pripadajuća oprema	20%
Ostala oprema	10% – 30%

Godišnje stope amortizacije koje je Agencija primenila pri obračunu amortizacije u finansijskim izveštajima za 2021. godinu, za pojedine stavke stalnih sredstava, različite su od stopa amortizacije koje su propisane i priznaju se u poreskom bilansu Agencije za svrhe utvrđivanja oporezive dobiti. Obračun amortizacije za poreske svrhe izvršen je u skladu sa Zakonom o porezu na dobit preduzeća i Pravilnikom o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu obračuna amortizacije za poreske svrhe, što je rezultiralo u odloženim porezima (Napomena 17).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.11. Prenosne premije

Obračun prenosnih premija vrši se u skladu sa Pravilnikom o formiranju i načinu obračunavanja i visini prenosnih premija, kojim se utvrđuje visina prenosnih premija i visina dela premije osiguranja koja se odnosi na naredni vremenski period, kao i učešće reosiguravača i saosiguravača u prenosnim premijama.

Pod prenosnom premijom podrazumeva se deo premije koji se koristi za pokriće obaveza iz osiguranja koje nastaju u narednom obračunskom periodu. Osnovica za formiranje i obračunavanje prenosnih premija je fakturisana bruto premija.

Obračun prenosne premije vrši se prema broju dana trajanja osiguranja u narednom obračunskom periodu (pro rata temporis).

Osnovica za obračun premije osiguranja pomnoži se sa brojem dana koliko će osiguranje trajati u narednom obračunskom periodu, pa se dobijeni rezultat podeli sa ukupnim brojem dana trajanja osiguranja. Trajanje osiguranja kod osiguranja potraživanja je ugovoreni rok plaćanja po svakom kupcu u okviru svake polise osiguranja na bazi prijavljenih podataka o prometu i rokovima dospeća koji su u tome sadržani.

Agencija prenosnu premiju osiguranja obračunava metodom pro rata temporis, i to po svakom pojedinačnom ugovoru o osiguranju, pri čemu se vrši tačno vremensko razgraničenje između proteklog i preostalog vremena trajanja ugovora o osiguranju (važi za ugovore kod kojih se visina osiguravajućeg pokrića ne menja u toku trajanja osiguranja). Ovako obračunata visina prenosne premija osiguranja, ne sadrži samo prenetu premiju za pokriće obaveza u narednom obračunskom periodu, već sadrži i srazmeran deo zarade po osnovu posla osiguranja koji je prenet u naredni obračunski period.

Kako se pri izračunavanju prenosne premije kao parametar uzima samo preostalo vreme ugovorenog osiguranja, a ne i kriterijum da li će visina premije biti dovoljna za isplatu obaveze po štetama, niti postoji mogućnost za obračuna rezervi za neistekle rizike kojim bi se obezbedila adekvatnost prenete premije, ovakav način računanja prenosne premije nije u potpunosti usklađen sa zahtevima koje kao minimum treba da ispuni test adekvatnosti obaveza.

3.12. Rezervisane štete

Način obračunavanja nastalih prijavljenih a neisplaćenih šteta do kraja obračunskog perioda i nastalih a nerpijavljenih šteta do kraja obračunskog perioda su predviđeni Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinima obračunavanja rezervisanih šteta.

Rezervisanim štetama, u smislu ovog pravilnika, smatraju se:

- Nastale prijavljene a neisplaćene štete do kraja tekućeg obračunskog perioda.
- Nastale a neneprijavljene štete do kraja tekućeg obračunskog perioda.

Pod prijavljenim a neisplaćenim štetama podrazumevaju se štete koje su Agenciji prijavljene, a nisu obračunate i isplaćene do kraja obračunskog perioda.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.12. Rezervisane štete (Nastavak)

Pod nastalim a neprijavljenim štetama podrazumevaju se štete koje su nastale, a Agenciji nisu prijavljene do kraja obračunskog perioda.

Agencija je dužna da na ime izmirenja obaveza i za nastale prijavljene a nerešene štete do kraja tekućeg obračunskog perioda i za nastale neprijavljene štete do kraja tekućeg obračunskog perioda obezbedi dovoljan iznos sredstava. Agencija je dužna da se poslednjeg dana obračunskog perioda 31. decembra rezerviše deo tehničke premije osiguranja za isplatu prijavljenih a neisplaćenih i nastalih a neprijavljenih šteta.

Iznos rezervisanja prijavljenih šteta utvrđuje se za svaku pojedinačnu štetu.

Štete koje su bile prijavljene i rezervisane krajem prethodne poslovne godine, a u tekućoj godini nisu konačno likvidirane, ponovo se rezervišu.

Rezervisani iznos šteta po prijavljenim, a neisplaćenim štetama, po periodičnom računu utvrđuje se pojedinačnom procenom svake štete. Izuzetno rezervisani iznos za štete prijavljene od 1. januara do kraja obračunskog perioda utvrđuje se množenjem broja ovih šteta sa prosečnim iznosom svih isplaćenih šteta od 1. januara do kraja obračunskog perioda, a za neisplaćene a rezervisane štete na dan 31. decembra prethodne godine u visini rezervisanog iznosa na dan 31. decembra prethodne godine.

Nastale, a neprijavljene štete su obaveze koje su nastale do 31. decembra tekuće godine, odnosno nekog prethodnog perioda, a koje nisu prijavljene i po kojima Agencija ima obavezu isplate. Rezervacija ovih šteta vrši se na bazi podataka o rešenim i rezervisanim nastalim, prijavljenim, a nerešenim štetama kao i primenom priznatih aktuarskih metoda. Visina rezervisanog iznosa nastalih, a neprijavljenih šteta po periodičnom računu utvrđuje se množenjem ukupnog iznosa rezervisanih prijavljenih šteta koeficijentom učešća nastalih neprijavljenih šteta u ukupnoj rezervi na dan 31. decembra prethodne godine.

Agencija iznos rezervisanih šteta, utvrđuje tako što se obračunate rezervisane prijavljene a nelikvidirane štete i obračunate nastale neprijavljene štete pomnože koeficijentom rezervacije troškova u vezi sa rešavanjem šteta.

Efekti promena rezervisanih šteta, obuhvataju se u računu dobitka i gubitka, priznavanjem prihoda i rashoda u iznosu promene stanja rezervisanih iznosa, po svim tarifama i vrstama osiguranja posebno.

Ovakvo postupanje nije u suprotnosti sa propisanim zahtevima koje treba da ispuni test adekvatnosti obaveza.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.13. Rezerve (rezervisanja) za izravnanje rizika

Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja rezervi za izravnanje rizika regulisani su kriterijumi i način obračunavanja rezervi za izravnanje rizika, odnosno izračunavanje gornje granice obaveze za formiranje tih rezervi, obračun iznosa, kao i povećanje i smanjenje ovih rezervi, osnovni podaci za izračunavanje godišnjih merodavnih tehničkih rezultata i standardnih odstupanja tih rezultata od prosečnog merodavnog tehničkog rezultata posmatranog perioda.

Rezerve za izravnanje rizika obrazuju se na osnovu standardnog odstupanja godišnjih merodavnih tehničkih rezultata od prosečnog merodavnog tehničkog rezultata u posmatranom periodu – za svaku vrstu neživotnih osiguranja (u daljem tekstu: standardno odstupanje). Osnovicu za obračunavanje rezervi za izravnanje rizika čini proizvod tehničke premije u samopridržaju ostvaren u tekućoj godini i standrardno odstupanje

Rezerve za izravnjanje rizika obračunavaju se sa stanjem na dan 31. decembra tekuće godine.

Agencija je obavezna da kod svakog obračuna dodatno povećava rezerve za izravnjanje rizika ukoliko je godišnji merodavni tehnički rezultat u tekućoj godini manji od prosečnog merodavnog tehničkog rezultata u posmatranom periodu. Dodatno povećanje rezervi za izravnjanje rizika izračunava se kao proizvod razlike između prosečnog merodavnog tehničkog rezultata i godišnjeg merodavnog tehničkog rezultata tekuće godine, sa jedne strane, i tehničke premije u samopridržaju ostvarene u tekućoj godini sa druge strane.

Agencija je obavezna da kod obračuna smanji rezerve za izravnanje rizika ako je godišnji merodavni tehnički rezultat u tekućoj godini veći od prosečnog merodavnog tehničkog rezultata u posmatranom periodu. Smanjenje se izračunava tako što se razlika između godišnjeg merodavnog tehničkog rezultata u tekućoj godini i prosečnog merodavnog tehničkog rezultata u posmatranom periodu pomnoži sa tehničkom premijom u samopridržaju ostvarenoj u tekućoj godini za datu vrstu osiguranja.

MSFI 4 zabranjuje formiranje obaveza za buduća davanja tj. po obavezama koje nisu postojale na dan izveštavanja (odredbe u slučaju katastrofe ili izjednačenja). Agencija prema važećim propisima donetim od strane nadležnog organa, obračunava rezerve za izravnanje rizika. Rezervisanje za izravnanje rizika su izraz odstupanja merodavnih godišnjih tehničkih rezultata društva od prosečnog merodavnog tehničkog rezultata kroz niz godina.

3.14. Finansijski instrumenti

Agencija vrednuje finansijske instrumente u skladu sa Metodologijom za procenu ispravke vrednosti finansijskih instrumenata u Agenciji za osiguranje I finansiranje izvoza RS (u daljem tekstu: Metodologija), i to po:

- amortizovanoj vrednosti,
- fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat,
- fer vrednosti kroz bilans uspeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.14. Finansijski instrumenti (Nastavak)

Metodologija se primenjuje na sve vrste finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ili fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat, osim na:

- učešća u zavisnim entitetima, pridruženim entitetima i zajedničkim poduhvatima koji se računovodstveno obuhvataju u skladu sa MSFI 10 Konsolidovani finansijski izveštaji, MRS 27 Pojedinačni finansijski izveštaji ili MRS 28 Učešća u pridruženim entitetima i zajedničkim poduhvatima (osim u slučajevima kada MSFI 10, MRS 27 li MRS 28 zahtevaju ili dozvoljavaju entitetu da obračunava učešće u zavisnom entitetu, pridruženom entitetu ili zajedničkom ulaganju u skladu sa nekim ili svim zahtevima MSFI 9);
- prava i obaveze poslodavca po planovima o primanjima zaposlenih, na koje se primenjuje MRS 19 Primanja zaposlenih;
- prava i obaveze koja su u delokrugu MSFI 15 Prihodi od ugovora sa kupcima koji su finansijski instrumenti, osim onih koje MSFI 15 propisuje da treba da se obuhvate u skladu sa ovim standardom.

Agencija priznaje finansijsko sredstvo u svojim finansijskim izveštajima onda kada postane jedna od ugovornih strana u samom instrumentu.

Pri početnom priznavanju AOFI odmerava finansijsko sredstvo po fer vrednosti korigovanoj za troškove transakcije, koji se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog sredstva.

Nakon početnog priznavanja, sva sredstva koja spadaju u okvir MSFI 9 se odmeravaju na jedan od sledećih načina:

- Po amortizovanoj vrednosti;
- Po fer vrednosti kroz ukupni ostali rezultat (u daljem tekstu: FVTOCI);
- Po fer vrednosti kroz bilans uspeha (u daljem tekstu: FVTPL).

Klasifikacija i vrednovanje finansijskih sredstava u skladu sa MSFI 9 zavisi od dva osnovna kriterijuma:

a) poslovnog modela na osnovu kojeg se upravlja finansijskim sredstvom;
b) karakteristika ugovorenih novčanih tokova finansijskog sredstva (Solely Payments of Principal and Interest, u daljem tekstu: SPPI test).

Procena poslovnog modela na osnovu kojeg se upravlja finansijskim sredstvima je ključna za klasifikaciju finansijskih sredstava. Poslovni model se utvrđuje na nivou koji odražava kako se upravlja grupom finansijskih sredstava da bi se postigao određeni poslovni cilj.

Test poslovnog modela se vrši na sledeći način:

- Vrši se podela finansijskih sredstava u posebne grupe ili portfolija u skladu sa načinom kako se njima upravlja, u smislu da li se finansijsko sredstvo drži za prikupljanje novčanih tokova i da li se drži za prodaju.
- Identifikuju se ciljevi koji se koriste u toku poslovanja za upravljanje tim grupama ili portfolijom finansijskih sredstava;
- Na bazi tih ciljeva, klasifikuje se svaka grupa ili portfolio kao "drže se za prikupljanje novčanih tokova", "drže se za prikupljanje novčanih tokova i prodaju" i "ostalo".

Finansijsko sredstvo klasifikovano u kategoriju po amortizovanoj vrednosti treba da ispuni oba kriterijuma:

- Poslovni model: finansijsko sredstvo se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova;
- SPPI test: ugovoreni uslovi daju pravo na novčane tokove koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.14. Finansijski instrumenti (Nastavak)

Sredstvo klasifikovalo u kategoriji po fer vrednosti kroz ukupni ostali rezultat (FVTOCI) treba da ispuni oba kriterijuma:
- Poslovni model: finansijsko sredstvo se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje;
- SPPI test: ugovoreni uslovi daju pravo na novčane tokove koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate.

Samo zajmovi, potraživanja, ulaganja u dužničke hartije i slični dužnički instrumenti mogu da se kvalifikuju za odmeravanje po amortizovanoj vrednosti ili FVTOCI. U slučaju da dužnički instrument ne ispunjava ove kriterijume, odmerava se po fer vrednosti kroz bilans uspeha FVTPL).

Procena poslovnog modela se vrši na kraju svakog izveštajnog perioda kako bi se utvrdilo da li je došlo do promene u poslovnom modelu u odnosu na prethodni period. U tom slučaju vrši se reklasifikacija finansijskih sredstava u odgovarajuću kategoriju (amortizovana vrednost, FVOCI, FVTPL).

Agencija procenjuje očekivane kreditne gubitke, koje identifikuje i priznaje po osnovu svih finansijskih instrumenata i za koje Agencija obračunava ispravku vrednosti u skladu sa MSFI 9.

MSFI 9 uvodi koncept očekivanog kreditnog gubitka, koji Agencija treba da identifikuje i prizna po osnovu svih finansijskih sredstava pod delokrugom ovog standarda. Agencija obračunava i priznaje ispravku vrednosti u skladu sa Metodologijom za sve finansijske instrumente, koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti, kao i za finansijska sredstva, koja se odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat.

Ispravka vrednosti se za FVOCI instrumente obračunava kao i za finansijska sredstva, po amortizovanoj vrednosti (evidentira se kao rashod u bilansu uspeha), ali se kumulirana ispravka u finansijskim izveštajima ne oduzima od fer vrednosti sredstava, već se oduzima od ukupne promene fer vrednosti, koja se evidentira u ostalom rezultatu.

Obračunati očekivani kreditni gubici predstavljaju verovatnoćom ponderisane procene kreditnih gubitaka (tj. sadašnja vrednost svih razlika ugovorenih novčanih tokova i procenjenih novčanih tokova koje Agencija očekuje da primi) tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta.

Kreditni gubitak predstavlja sadašnju vrednost razlike između:
- svih ugovorenih novčanih tokova, koji pripadaju AOFI po ugovoru i
- svih procenjenih novčanih tokova, koje Agencija očekuje da primi.

Očekivani kreditni gubitak (ECL – Expected Credit Loss) je verovatnoćom ponderisana procena kreditnih gubitaka:
- za sve finansijske instrumente kod kojih kreditni rizik nije značajno porastao od momenta početnog priznavanja (nivo 1) jednaka je očekivanim dvanaestomesečnim kreditnim gubicima (ili kraći period, ako je očekivani rok trajanja sredstva kraći od 12 meseci)
- za sve finansijske instrumente kod kojih je kreditni rizik značajno porastao od momenta početnog priznavanja (nivo 2) ili kod kojih je identifikovan objektivni dokaz obezvređenja (nivo 3) jednaka je očekivanim kreditnim gubicima tokom celog životnog veka finansijskog instrumenta.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.14. Finansijski instrumenti (Nastavak)

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Agencije, od momenta kada se Agencija ugovornim odredbama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na "regularan način" priznaje se primenom obračuna na datum poravnanja, odnosno datum kada je sredstvo isporučeno drugoj strani.

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Agencija izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena. Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada je obaveza predviđena ugovorom ispunjena, otkazana ili istekla.

Agencija je klasifikovala finansijska sredstva u sledeće kategorije: finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha, krediti i potraživanja; hartije od vrednosti koje se drže do dospeća i hartije od vrednosti raspoložive za prodaju. Rukovodstvo Agencije vrši klasifikaciju finansijskih instrumenata pri inicijalnom priznavanju.

3.14.1. Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Ova kategorija uključuje finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja i ona koja se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Finansijska sredstva se klasifikuju kao sredstva za trgovanje ako su pribavljena radi prodaje ili ponovne kupovine u kratkom roku, radi ostvarivanja dobitaka iz kratkoročnih promena cena istih. Navedena sredstva se evidentiraju po fer vrednosti u bilansu stanja.

Svi dobici i gubici koji nastaju prilikom vrednovanja i prodaje finansijskih sredstava po fer vrednosti iskazuju se u bilansu uspeha.

3.14.2. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i učešća u kapitalu

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana kao krediti i potraživanja, finansijska sredstva koje se drže do dospeća ili finansijska sredstva koja se iskazuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su plasmani za koje postoji namera držanja u neodređenom vremenskom periodu, koji mogu biti prodati usled potrebe za gotovinom ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju inicijalno se procenjuju po nabavnoj vrednosti, a na dan bilansa procenjuju se po tržišnoj vrednosti. Za potrebe utvrđivanja tržišne vrednosti koriste se informacije kako sa primarnog tako i sa sekundarnog tržišta istih ili uporedivih finansijskih plasmana. Promena tržišnih vrednosti se iskazuje u okviru kapitala, u korist ili na teret revalorizacionih rezervi, sve do njihovog eventualnog otuđenja, kada se revalorizacione rezerve prenose u prihode ili rashode.

3.14.3. Krediti i potraživanja

Krediti i ostali plasmani komitentima (uključujući potrživanja po osnovu faktoringa) i odobreni od strane Agencije evidentiraju se u bilansu stanja od momenta prenosa sredstava korisniku kredita. Na dan bilansa stanja krediti i ostali plasmani komitentima su iskazani po amortizovanoj vrednosti korišćenjem ugovorene kamatne stope, umanjenoj za ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja i direktan otpis.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.14. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.14.3. Krediti i potraživanja (Nastavak)

Efekti neprimenjivanja efektivne kamatne stope u skladu sa MRS 39 "Finansijski instrumenti: Priznavanje i vrednovanje", po kome se krediti vrednuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope, po proceni rukovodstva Agencije nisu materijalno značajni na iskazane plasmane komitentima i finansijske izveštaje posmatrane u celini, zato što Agencija naknadu koja predstavlja sastavni deo efektivne kamatne stope naplaćuje jednokratno unapred i pošto su krediti odobreni na kratak rok.

U skladu sa internim pravilima Agencije, na svaki izveštajni datum Agencija procenjuje da li postoji objektivan dokaz umanjena (obezvređenja) vrednosti finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava. Gubici po osnovu obezvređenja se priznaju samo ako postoji objektivan dokaz o obezvređenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva i kada isti utiču na procenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji mogu biti pouzdano procenjeni.

Indikatori na osnovu kojih Agencija određuje da li postoji objektivan dokaz o obezvređenju kredita i plasmana uključuju sledeće: kašnjenja u plaćanju ugovorene otplate glavnice ili kamate, finansijske poteškoće dužnika, uključujući i mogućnost bankrotstva ili nekog drugog vida finansijske reorganizacije dužnika, kršenje ugovornih obaveza, pogoršanje konkurentske pozicije dužnika, smanjenje vrednosti instrumenata obezbeđenja kredita, kao i druge pokazatelje koji ukazuju da postoji merljivo smanjenje budućih tokova gotovine, kao što su promene u nacionalnim i ekonomskim uslovima koji su u neposrednoj vezi sa neizvršenjem ugovorenih obaveza.

Shodno internoj politici, Agencija prvo procenjuje da li postoji objektivan dokaz o obezvređenju za pojedinačno finansijsko sredstvo koje je pojedinačno značajno, i pojedinačno ili grupno za finansijska sredstva koja nisu pojedinačno značajna. Ukoliko Agencija utvrdi da ne postoji objektivan dokaz o obezvređenju za pojedinačno finansijsko sredstvo, bilo da je značajno ili ne, navedeno sredstvo Agencija uključuje u grupu finansijskih sredstava sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika i grupno ih procenjuje za obezvređenje. Sredstva koja se pojedinačno procenjuju za obezvređenje i za koja se gubitak pri obezvređenju priznaje ili nastavlja da se priznaje, ne uključuju se u grupno procenjivanje obezvređenja.

Ukoliko postoji objektivni dokaz da je nastao gubitak zbog umanjenja vrednosti, iznos gubitka se utvrđuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti kredita i njegove nadoknadive vrednosti, koja predstavlja sadašnju vrednost procenjenih budućih tokova gotovine, diskontovanih po ugovorenoj kamatnoj stopi za to finansijsko sredstvo. Kalkulacija sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine finansijskog sredstva obezbeđenog kolateralom reflektuje tokove gotovine koji mogu nastati po osnovu realizacije instrumenta obezbeđenja plaćanja.

Agencija radi adekvatnog i efikasnog upravljanja kreditnim rizikom kojem je izložena u svom poslovanju, donela je Politike i procedure za upravljanje kreditnim rizikom. Navedenim aktom utvrdila je metodologije i procedure za identifikovanje, merenje i procenu kreditnog rizika po određenim potraživanjima i plasmanima (proizvodima) kao i način obračuna i evidentiranja rezervi za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive.

Agencija se opredelila da na pojedinačnoj osnovi (individualna procena) potraživanja obračunava ispravke vrednosti bilansne aktive i vanbilansnih stavki.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.14. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.14.3. Krediti i potraživanja (Nastavak)

Za merenje i procenu za ovu vrstu potraživanja, odnosno klasifikaciju Agencija je utvrdila pet kategorija i to na osnovu sledećih parametara: ocene finansijskog položaja dužnika u poslednje dve poslovne godine, blagovremenosti u izmirivanju obaveza (docnje) i pribavljenih instrumenata obezbeđenja.

Za klasifikaciju potraživanja po poslovima unutrašnjeg faktoringa i obračun ispravke vrednosti okviru Politike i procedure za upravljanje kreditnim rizikom, Agencija je utvrdila pet kategorija i to na osnovu sledećih parametara: ocene finansijskog rejtinga regresnog dužnika, blagovremenosti naplate otkupljenog potraživanja (docnje) i pribavljenih instrumenata obezbeđenja naplate.

Osnovica za obračun za procenjene gubitke i obračun posebne rezerve za poslove inofaktoringa Agencija utvrđuje za svakog dužnika (osiguranika) uzimajući ukupan iznos potraživanja po tom osnovu.

Ispravka vrednosti obračunata je na utvrđenu osnovicu koja je jednaka iznosu potraživanja primenom sledećih procenata i to:

Kategorija	31.12.2021.	31.12.2020.	31.12.2019.
A	0,66%	0.70%	0.84%
B	2,36%	2.15%	2.15%
V	17,70%	16.14%	16.12%
G	35,40%	32.29%	32.24%
D	99,12%	98.98%	99.39%

Plasmani u depozite (dinarski i devizni) oročeni kod banaka preko sedam dana klasifikuju se u kategoriju A, izuzev u slučaju ukoliko je u periodu držanja depozita banka izgubila dozvolu za rad (odnosno pod privremenim meramama je), kao i za banke u stečaju ili likvidaciji, kada se klasifikuju u kategoriju D.

Gubici nastali po osnovu umanjenja vrednosti kredita i potraživanja, kao i ostalih finansijskih sredstava, evidentirani su u bilansu uspeha kao obezvređenje potraživanja (Napomena 14).

U slučaju da Agencija nema realne mogućnosti za naplatu potraživanja i kada su svi instrumenti obezbeđenja naplate potraživanja aktivirani, otpis se vrši na osnovu odluka suda i Upravnog odbora Agencije. Ukoliko se u narednom periodu iznos gubitka zbog obezvređenja kredita smanji usled događaja koji se odigrao nakon priznavanja umanjenja vrednosti, prethodno priznat gubitak zbog umanjenja vrednosti se koriguje promenama na računu ispravke vrednosti, a iznos korekcije se priznaje u bilansu uspeha kao ukidanje ispravke vrednosti.

Krediti u dinarima, za koje je ugovorena zaštita od rizika vezivanjem za kurs dinara u odnosu na EUR, revalorizovani su u skladu sa konkretnim ugovorom za svaki kredit. Razlika između vrednosti neotplaćene glavnice i iznosa obračunatog primenom valutne klauzule iskazana je u okviru plasmana komitenta. Valutna klauzula predstavlja ugrađeni derivat koji se ne evidentira odvojeno od osnovnog ugovora, s obzirom da su ekonomske karakteristike i rizici ugrađenog derivata usko povezani sa osnovnim ugovorom.

Dobici/gubici nastali po osnovu revalorizacije primenom valutne klauzule evidentiraju se u bilansu uspeha kao prihodi/rashodi po osnovu efekata valutne klauzule.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.14. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.14.4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju: novac u blagajni, depozite po viđenju kod banaka, druga kratkoročna visoko likvidna ulaganja sa prvobitnim rokom dospeća do tri meseca ili kraće i prekoračenja po tekućem računu.

3.15. *Obaveze iz poslovanja*

Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze iskazane su po nominalnoj vrednosti.

3.16. Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Agencija ima zakonsku ili ugovorenu obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

Rezervisanja za poslove osiguranja od komercijalnih rizika koja se evidentiraju u vanbilansnoj evidenciji Agencije formira u skladu sa utvrđenim kriterijumima i metodologijom definisanom Pravilnikom o formiranju i načinu obračunavanja i visini prenosnih premija, zatim Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinima obračunavanja rezervisanih šteta, kao i Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja rezervi za izravnanje rizika.

Agencija vrši obračun rezervi za procenjene gubitke čiju osnovicu za obračun predstavlja bruto knjigovodstvena vrednost potraživanja umanjena za:

- neiskorišćeni iznos okvira za garancije i revolving kredite koje Agencija može bezuslovno i bez prethodne najave otkazati ili za koje je ugovoreno pravo Agencije da jednostrano raskine ugovor usled pogoršanja finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika;
- 80% neiskorišćenog iznosa okvira za garancije i revolving kredite sa efektivnim rokom dospeća do godinu dana;
- 50% neiskorišćenog iznosa okvira za garancije i revolving kredite sa efektivnim rokom dospeća dužim od godinu dana;
- 50% vrednosti činidbenih garancija;
- naplaćena potraživanja po osnovu regresnog prava nastalog isplatom štete po osnovu poslova osiguranja.

Prethodno navedenu bruto knjigovodstvenu vrednost čini bilansna i vanbilansna evidencija po svakom ugovoru.

Rezervisanja za sudske sporove formiraju se u iznosu koji odgovara najboljoj proceni rukovodstva Agencije u pogledu izdataka koji će nastati da se takve obaveze izmire.

Rezervisanja za otpremnine formiraju se na bazi izveštaja nezavisnog aktuara i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata uzimajući u obzir procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih.

Rezervisanja se ponovo razmatraju na svaki datum bilansa stanja i koriguju radi odražavanja najbolje tekuće procene. Kada više nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan, rezervisanje se ukida u korist bilansa uspeha tekuće godine.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.17. Lizing

Lizing se definiše kao ugovor ili deo ugovora, kojim se ustupa ili prenosi pravo korišćenja određene imovine tokom datog perioda trajanja lizinga u zamenu za naknadu.

Prilikom analize ugovora o zakupu sledeća tri kriterijuma moraju biti zadovoljena da bi se taj ugovor dalje tretirao kao zakup (lizing):

1) da li postoji određena imovina,
2) da li korisnik lizinga stiče suštinski sve ekonomske koristi od upotrebe te imovine,
3) da li korisnik lizinga ima pravo da određuje način na koji će se ta imovina koristiti.

Ispravno određivanje perioda trajanja lizinga je ključno u pravilnom obuhvatanju lizinga. Trajanje lizinga (zakupa) počinje s prvim danom trajanja lizinga, i uključuje:

- sve eventualne periode koje je davalac lizinga odobrio zakupcu bez plaćanja zakupnine,
- neopozivi period trajanja lizinga,
- periode pokrivene opcijom produženja lizinga ukoliko postoji realna verovatnoća da će zakupac iskoristiti tu opciju, i
- periode pokrivene opcijom raskidanja lizinga ukoliko postoji realna verovatnoća da zakupac neće iskoristiti tu opciju.

Neopozivi period trajanja lizinga je period u kome stavke ugovora važe sve dok obe strane (zakupac i zakupodavac) ne steknu pravo da ga raskinu. Za razmatranje perioda koji su pokriveni opcijama produženja odnosno raskida lizinga zakupac se može koristiti sledećim faktorima:

- iznos plaćanja za zakupninu u bilo kom opcionom periodu,
- opcija kupovine koja se može primeniti na kraju perioda produženja po ceni za koju se očekuje da će biti ispod tržišne cene,
- ulaganja u zakupljene predmete sa ekonomskom koristi za zakupca,
- troškovi koji se odnose na raskidanje ugovora,
- važnost predmetnog sredstva za poslovanje zakupca, uslovljenost povezana sa korišćenjem opcije, istorijska praksa zakupca.

Agencija treba da vrši ponovnu procenu trajanja lizinga kada dođe do promene činilaca na osnovu kojih je razmatrana prvobitna procena i pri tome razmatra sledeće faktore:

- sva značajna unapređenja na imovini koja je predmet lizinga koja nisu bila predviđena prvog dana trajanja lizinga a od kojih se očekuje da će korisniku lizinga doneti značajnu ekonomsku korist kada postane moguće da se iskoristi opcija produženja ili raskidanja lizinga, odnosno opcija otkupa imovine koja je predmet lizinga;
- značajne modifikacije ili prilagođavanje imovine koja je predmet lizinga određenim potrebama koje nisu bile predviđene prvog dana trajanja lizinga;
- početak podzakupa imovine koja je predmet lizinga na period koji prelazi ranije utvrđeno trajanje lizinga; i
- poslovne odluke korisnika lizinga koje se direktno tiču (ne)iskorišćavanja neke opcije (npr. odluke o produženju lizinga dopunske imovine, o otuđenju alternativne imovine ili otuđenju poslovne jedinice u okviru koje se upotrebljava imovina sa pravom korišćenja).

Agencija priznaje na početku obaveze po osnovu lizinga i imovinu sa pravom korišćenja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.17. Lizing (Nastavak)

Inicijalno merenje obaveza po osnovu lizinga se sastoji od sadašnje vrednosti sledećih pet komponenti koje nisu plaćene na početku zakupa:

- fiksnih plaćanja umanjenja za bilo koja potraživanja za podsticaje,
- određenih varijabilnih plaćanja,
- garantovanog ostatka vrednosti,
- cene korišćenja opcije otkupa,
- kazne za raskid ugovora.

Fiksna plaćanja su plaćanja zakupnine koja su definisana u ugovoru o zakupu i uključuju i tzv. u suštini fiksna plaćanja zakupnine (plaćanja koja mogu izgledati kao varijabilna, ali su u suštini fiksna). Varijabilna plaćanja obuhvataju plaćanja koja zavise od stope ili indeksa. Varijabilna plaćanja koja ne zavise od stope ili indeksa su isključena iz inicijalnog odmeravanja lizing obaveza. Garantovani ostatak vrednosti predstavlja podsticaj za zakupca da održava sredstvo u dobrom stanju i obuhvata iznose za koje zakupac očekuje da će zaraditi kada se sredstvo vrati.

Opcije otkupa i raskida predstavljaju iznose za koje zakupac očekuje da plati ili za kupovinu predmetnog sredstva ili za raskid zakupa koristeći pravo na opciju.

Za diskontovanje lizing plaćanja koristi se kamatna stopa sadržana u lizingu, osim ako ona ne može biti određena. Kamatna stopa sadržana u lizingu je kamatna stopa koja dovodi do izjednačavanja sadašnje vrednosti plaćanja po osnovu zakupa i negarantovanog ostatka vrednosti sa zbirom fer vrednosti imovine i svih početnih direktnih troškova davaoca lizinga. Kamatnu stopu sadržanu u lizingu, često je teško utvrditi pa se koristi inkrementalna stopa zaduživanja. Inkrementalna stopa zaduživanja zakupca je ona kamatna stopa koju bi zakupac morao platiti da u sličnom roku i uz slične garancije posudi sredstva neophodna za nabavku imovine slične vrednosti kao imovine s pravom korišćenja u sličnom ekonomskom okruženju.

Imovina sa pravom korišćenja se inicijalno priznaje po trošku koji se sastoji od sledećih komponenti: obaveza po osnovu lizinga, plaćanja nastala pre početka lizinga, inicijalni direktni troškovi, troškovi demontaže i uklanjanja umanjeno za podsticaje za zakup.

Naknadno odmeravanje obaveza po osnovu lizinga određuje se tako što se na inicijalnu vrednost dodaju kamate na ostatak obaveze umanjene za lizing plaćanja naravno uzimajući i u obzir ponovnu procenu obaveza ako je došlo od promena u proceni originalnog trajanja lizinga ili opcija produžetka odnosno prekida zakupa, promena u proceni opcije otkupa predmetne imovine, promene u indeksu ili stopi koja utiče na plaćanje i promena u proceni garantovanog ostatka vrednosti. Ponovne procene obaveza se generalno evidentiraju tako što se obaveza po osnovu lizinga usklađuje koristeći nove pretpostavke dok se imovina sa pravom korišćenja usklađuje za isti iznos.
Imovina sa pravom korišćenja se naknadno odmerava:
• po modelu nabavne vrednosti
• kao investiciona nekretnina po fer vrednosti u skladu sa MRS 40.

Imovina sa pravom korišćenja se prikazuje u sopstvenoj poziciji ili se kombinuje sa nekretninama, postrojenjima i opremom, dok se obaveze za zakup prikazuju posebno ili obuhvataju sa drugim obavezama.

Troškovi kamate po osnovu ugovora o lizingu se prikazuju sa ostalim troškovima finansiranja, dok se troškovi amortizacije imovine sa pravom korišćenja, prikazuju kao poslovni rashod tekućeg perioda.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.18. Naknade zaposlenima

a) Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Agencija je obavezna da uplaćuje doprinose državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom specifičnih, zakonom propisanih stopa. Agencija ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

b) Obaveze po osnovu otpremnina

U skladu sa Pravilnikom o radu, Agencija je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini dve prosečne zarade u Republici u mesecu koji prethodi mesecu u kome se isplaćuje otpremnina. Pravo na ove naknade je obično uslovljeno ostajanjem zaposlenog lica u službi do starosne granice određene za penzionisanje i do ostvarenja minimalnog radnog staža. Očekivani troškovi za pomenute naknade se akumuliraju tokom perioda trajanja zaposlenja.

Dugoročna rezervisanja za otpremnine formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuara i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata. Budući da se radi o dugoročnim naknadama zaposlenima, a ne o naknadama nakon prestanka radnog odnosa, aktuarski dobici i gubici, kao i troškovi prethodne službe priznaju se u celini u periodu u kome nastanu.

3.19. Porezi iz dobitka

a) Tekući porez

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije.

Porez na dobitak obračunat je po stopi od 15% na poresku osnovicu koja je prikazana u poreskom bilansu, nakon umanjenja za iskorišćene poreske kredite. Oporeziva osnovica uključuje dobitak iskazan u bilansu uspeha, koji je korigovan za razlike koje su definisane poreskim propisima Republike Srbije.

Poreski propisi u Republici Srbiji ne dozvoljavaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda iskoriste kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u određenom prethodnom periodu. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

b) Odloženi porez

Odloženi porez na dobitak obračunava se za sve privremene razlike između poreske osnove imovine i obaveza i njihove knjigovodstvene vrednosti. Trenutno važeće poreske stope na dan bilansa su korišćene za obračun iznosa odloženog poreza. Odložene poreske obaveze priznaju se za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva priznaju se za odbitne privremene razlike i za efekte prenetog gubitka i neiskorišćenih poreskih kredita iz prethodnih perioda do stepena do kojeg je verovatno da će postojati budući oporezivi dobici na teret kojih se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti. Tekući i odloženi porezi priznaju se kao rashodi i prihodi i uključeni su u neto dobit izveštajnog perioda.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.20. Pravična (fer) vrednost

Poslovna politika Agencije je da obelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti. U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Agencije vrši procenu rizika i u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana vrši ispravku vrednosti. Po mišljenju rukovodstva Agencije, iznosi u ovim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

3.21. Zarada po akciji

Agencija izračunava i obelodanjuje osnovnu zaradu po akciji. Osnovna zarada po akciji obračunava se deljenjem neto dobiti tekućeg obračunskog perioda, ponderisanim prosečnim brojem izdatih običnih akcija u toku perioda (Napomena 26).

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Agencija je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izložena određenim finansijskim rizicima i to: tržišnom riziku (koji obuhvata rizik od promene kursa stranih valuta i rizik od promene kamatnih stopa), riziku likvidnosti i kreditnom riziku.

Upravljanje rizicima u Agenciji je usmereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Agencije u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta.

4.1. Tržišni rizik

(a) Rizik od promene kursa stranih valuta

Devizni rizik podrazumeva rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Agencije usled promene deviznog kursa.

Agencija je izložena riziku od promene kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, a koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, i to pre svega u EUR.

Agencija ima potraživanja i obaveze u stranoj valuti, tako da je maksimizirana usklađenost priliva i odliva u istoj valuti radi zaštite od promene deviznih kurseva. S druge strane, Agencija još ne koristi zaštitu transakcija od deviznog rizika (hedžing), s obzirom na postojeću regulativu i nedovoljno razvijeno finansijsko tržište.

Sledeća tabela prikazuje izloženost Agencije deviznom riziku na dan 31. decembra 2021. godine. U tabelu su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima:

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

4.1. Tržišni rizik (Nastavak)

(a) Rizik od promene kursa stranih valuta (Nastavak)

	EUR	Ukupno u stranoj valuti	Ukupno u dinarima	31. decembar 2021.
AKTIVA				
Stalna imovina	**1.096.206**	**1.096.206**	**2.731.175**	**3.827.381**
Nematerijalna imovina		**-**	**145.312**	**145.312**
Nekretnine, postrojenja i oprema		**-**	**46.805**	**46.805**
Dugoročni finansijski plasmani	1.096.206	**1.096.206**	**2.539.057**	**3.635.263**
Odložena poreska sredstva		**-**	**23.848**	**23.848**
Obrtna imovina	**6.267.481**	**6.267.481**	**917.802**	**7.185.283**
Zalihe		**-**	**145**	**145**
Potraživanja po osnovu prodaje	38.834	**38.834**		**38.834**
Ostala kratkoročna potraživanja	1.044.082	**1.044.082**	**123.768**	**1.167.850**
Kratkoročni finansijski plasmani	4.515.875	**4.515.875**	**119.608**	**4.635.483**
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	668.001	**668.001**	**562.676**	**1.230.677**
Aktivna vremenska razgraničenja	689	**689**	**111.605**	**112.294**
UKUPNA AKTIVA	**7.363.687**	**7.363.687**	**3.672.825**	**11.036.512**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

4.1. Tržišni rizik (Nastavak)

(a) Rizik od promene kursa stranih valuta (Nastavak)

	EUR	Ukupno u stranoj valuti	Ukupno u dinarima	31. decembar 2021.
PASIVA				
Kapital	**-**	**-**	**8.466.623**	**8.466.623**
Osnovni kapital		**-**	6.932.837	**6.932.837**
Emisiona premija		**-**	258.308	**258.308**
Rezerve			1.171.778	
Nerealizovani dobici (gubici) po osnovu HOV i drugih komopnenti sveobuhvatnog rezultata		**-**	55.530	**55.530**
NeraspoređenI dobitak			48.170	**48.170**
Dugoročna rezervisanja i obaveze	**1.472.693**	**1.472.693**	**366.192**	**1.838.885**
Dugoročna rezervisanja		**-**	115.435	**115.435**
Dugoročne obaveze	1.472.693	**1.472.693**	250.757	**1.723.450**
Odložene poreske obaveze		**-**		**-**
Kratkoročna rezervisanja i kratkoročne obaveze	**447.652**	**447.652**	**283.352**	**731.004**
Kratkoročne finansijske obaveze	263.271	**263.271**	225.597	**488.868**
Primljeni avansi, depoziti i kaucije			**4.653**	**4.653**
Obaveze iz poslovanja	7	**7**	**5.699**	**5.706**
Ostale kratkoročne obaveze	146.011	**146.011**	**13.337**	**159.348**
Kratkoročna pasivna vremenska razgraničenja	38.363	**38.363**	**34.066**	**72.429**
UKUPNA PASIVA	**1.920.345**	**1.920.345**	**9.116.167**	**11.036.512**
Neto devizna pozicija na dan 31. decembar 2019. godine	**5.443.342**	**5.443.342**	**(5.443.342)**	**(0)**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

4.1. Tržišni rizik (Nastavak)

(b) Rizik od promene kamatnih stopa

Kamatni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Agencije usled promena kamatnih stopa. Agencije je izložena kamatnom riziku u slučaju postojanja ročne neusklađenosti između njene kamatonosne aktive i pasive sa fiksnim kamatnim stopama, kao i u slučaju postojanja neusklađenosti datuma ponovnog utvrđivanja kamatnih stopa kamatonosne aktive i pasive sa promenljivim kamatnim stopama.

Rizik od promene kamatnih stopa nastaje usled mogućnosti da će promene kamatnih stopa uticati na buduću profitabilnost tržišnih vrednosti finansijskih instrumenata. Agencija je izložena riziku od promene kamatnih stopa, koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa deluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine, a što je rezultat neslaganja rokova dospeća sredstava i obaveza na koje su ugovorene fiksne kamatne stope.

Agencija je izložena raznim rizicima koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa, deluju na njen finansijski položaj i tok gotovine. Prema utvrđenim Pravilima poslovanja Agencija je u obavezi da primenjuje unapred utvrđene kamatne stope u skladu sa osnovnom funkcijom poslovanja Agencije, a to je da pomaže i stimuliše domaće izvoznike.

Organizacijom rada Agencije i Politikama o upravljanju rizicima od strane Izvršnog odbora Agencije, utvrđena su pravila i procedure upravljanja rizicima. Politikama za upravljanje rizicima definisani su osnovni principi i ciljevi upravljanja pojedinačnim vrstama rizika kojima je Agencija izložena u svom poslovanju, kao i sistem za upravljanje rizicima. Rukovodstvo Agencije, u saradnji sa organizacionim delovima gde se događaju poslovne promene identifikuje, meri, prati i kontroliše rizike kojima je Agencija izložena.

Sledeća tabela prikazuje *Repricing Gap* izveštaj, odnosno izloženost Agencije riziku od promene kamatnih stopa na dan 31. decembra 2021. godine. Sredstva i obaveze su prikazane po datumu ponovnog određivanja kamate ili datumu dospeća u zavisnosti od toga koji je datum raniji.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

4.1. Tržišni rizik (Nastavak)

(b) Rizik od promene kamatnih stopa (Nastavak)

	Do mesec dana	Od mesec do 3 meseca	Od 3 meseca do 12 meseci	Preko godinu dana	Nekamatonosna aktiva	Ukupno
AKTIVA						
Stalna imovina	**1.034.267**	**-**	**2.585.679**	**-**	**207.435**	**3.827.381**
Nematerijalna imovina					145.312	**145.312**
Nekretnine, postrojenja i oprema					46.805	**46.805**
Dugoročni finansijski plasmani	1.034.267		2.585.679		15.317	**3.635.263**
Odložena poreska sredstva					**23.848**	**23.848**
Obrtna imovina	**5.492.157**	**-**	**-**	**-**	**1.693.126**	**7.185.283**
Zalihe					145	**145**
Potraživanja po osnovu prodaje					38.834	**38.834**
Ostala kratkoročna potraživanja	907.377				260.473	**1.167.850**
Kratkoročni finansijski plasmani	4.584.780				50.703	**4.635.483**
Gotovinski ekvivalenti i gotovina					1.230.677	**1.230.677**
Aktivna vremenska razgraničenja					112.294	**112.294**
UKUPNA AKTIVA	**6.526.424**	**-**	**2.585.679**	**-**	**1.924.409**	**11.036.512**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

4.1. Tržišni rizik (Nastavak)

(b) Rizik od promene kamatnih stopa (Nastavak)

	Do mesec dana	Od 1 do 3 meseca	Od 3 meseca do 12 meseci	Preko godinu dana	Nekamatonosna pasiva	Ukupno
PASIVA						
Kapital	**-**	**-**	**-**	**-**	**8.466.623**	**8.466.623**
Osnovni kapital					6.932.837	**6.932.837**
Emisiona premija					258.308	**258.308**
Rezerve					1.171.778	
Nerealizovani dobici (gubici) po osnovu HOV i drugih komopnenti sveobuhvatnog rezultata					55.530	**55.530**
Neraspoređenl dobitak					48.170	**48.170**
Dugoročna rezervisanja i obaveze	**15.432**	**-**	**1.458.018**	**-**	**365.435**	**1.838.885**
Dugoročna rezervisanja					115.435	**115.435**
Dugoročne obaveze	15.432		1.458.018		250.000	**1.723.450**
Odložene poreske obaveze					**-**	**-**
Kratkoročna rezervisanja i kratkoročne obaveze	**22.113**	**-**	**243.003**	**-**	**465.888**	**731.004**
Kratkoročne finansijske obaveze	22.113		243.003		223.751	**488.868**
Primljeni avansi, depoziti i kaucije					4.653	**4.653**
Obaveze iz poslovanja					5.706	**5.706**
Ostale kratkoročne obaveze					159.348	**159.348**
Kratkoročna pasivna vremenska razgraničenja					72.429	**72.429**
UKUPNA PASIVA	**37.545**	**-**	**1.701.021**	**-**	**9.297.946**	**11.036.512**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

4.1. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Rizik likvidnosti je rizik od nastanka negativnog efekta na finansijski rezultat usled nemogućnosti Agencije da ispunjava svoje dospele obaveze.

Upravljanje likvidnošću je centralizovano na nivou Agencije. Agencija svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze.

Osiguravajući likvidnost u svakom trenutku, Agencija prati likvidnost kroz pregled očekivanih priliva i odliva u predviđenim rokovima u budućnosti, kao i kroz praćenje uspostavljenih pokazatelja likvidnosti.

Agencija ne koristi finansijske derivate.

Upravljanje rizicima likvidnosti i solventnosti, Agencija ostvaruje kroz redovna praćenja dinamike dospeća potraživanja i plasmana, kao i obaveza koje Agencija ima.

Agencija nema uspostavljenu politiku i procedure za upravljanje likvidnošću. Likvidnost Agencije se prati nizom pojedinačnih izveštaja o stanju sredstava: dnevni izveštaj o stanju novčanih sredstava, dnevni izveštaj o stanju plasmana i potraživanja, izveštaj o planiranim odlivima i prilivima po pojedinim vrstama potraživanja i plasmana koji se sastavljaju nedeljno, mesečno i tromesečno.

4.2. Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik da komitenti neće moći u potpunosti ili delimično da izmire svoje dospele obaveze prema Agenciji u ugovorenim rokovima.

Agencija redovno prati rizike i proverava ih najmanje jednom kvartalno ili češće po potrebi. Agencija upravlja kreditnim rizikom putem redovnih analiza sposobnosti komitenata i potencijalnih komitenata da ispune svoje obaveze otplate kamate, naknade i ostalih potraživanja, kao i formiranjem ispravki vrednosti bilansnih potraživanja.

Agencija svojim internim aktima, politikama i procedurama, obezbeđuje adekvatan sistem upravljanja kreditnim rizikom i svođenje kreditnog rizika na prihvatljiv nivo.

Kreditni rizik Agencije uslovljen je kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom urednošću u izvršavanju obaveza prema Agenciji, kao i kvalitetom instrumenata obezbeđivanja potraživanja Agencije, a identifikuje se, meri, procenjuje i prati u skladu internim aktima za upravljanje kreditnim rizikom kao i odlukama kojima se uređuju klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki Agencije.

Rizici srodni kreditnom riziku

Agencija se bavi osiguranjem od komercijalnih rizika i izdaje garancije svojim komitentima, po osnovu kojih Agencije ima potencijalnu obavezu da izvrši plaćanje u korist trećih lica. Na ovaj način Agencija se izlaže rizicima srodnim kreditnom riziku, koji se mogu prevazići istim kontrolnim procesima i procedurama koji se koriste za kreditni rizik.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

4.2. Kreditni rizik (Nastavak)

Rizik koncentracije plasmana

Agencija se bavi različitom vrstom plasiranja sredstava i rizik gubitka može da nastane usled prevelikog obima plasmana u određenu vrstu plasmana: kredite, međunarodni faktoring, unutrašnji faktoring.

Rizik koncentracije je rizik gubitka usled prevelikog obima plasmana u određenu grupu dužnika. Koncentracija brojeva nastaje kada značajan broj komitenata pripada sličnoj industriji, ili istom geografskom području, ili imaju slične ekonomske karakteristike što može biti od uticaja na izmirivanje njihovih ugovornih obaveza u slučaju promena u ekonomskim, političkim ili nekim drugim okolnostima koje ih jednako pogađaju. Da bi se ostvario i održao sigurniji kreditni portfolio i da bi se minimizirao rizik u kreditnom poslu, ustanovljavaju se mere bezbednosti preko definisanja nivoa izloženosti i kreditnih limita. Agencija je izložena kreditnom riziku u ograničenoj meri. Obezbeđenje od kreditnog rizika uspostavljeno je preduzimanjem određenih mera i aktivnosti na nivou Agencije. U slučaju neblagovremenog izmirenja obaveze, Agencija koristi sledeće mehanizme: aktiviranje primljenih instrumenata obezbeđenja (bankarskih garancija, menica, zaloga), utuženja, vansudska poravnanja i ostalo. Pored toga, Agencija nema značajnu koncentraciju kreditnog rizika u vezi sa potraživanjima, jer ima veliki broj međusobno nepovezanih komitenata sa pojedinačno malim iznosima dugovanja.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

4.2. Kreditni rizik (Nastavak)

Rizik koncentracije plasmana (Nastavak)

(a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama

	2021.	2020.	2019.
Potraživanja od kupaca u inostranstvu	38.834	38.955	39.752
Ukupno potraživanja po osnovu prodaje	**38.834**	**38.955**	**39.752**
Potraživanja od nalogodavca po osnovu protesta garancija	336.466	148.335	148.335
Potraživanja po osnovu isplaćenih avansa - međunarodni faktoring	755.489	747.088	740.399
Regresna potraživanja po poslovima faktoringa	41.730	113.416	121.930
Ukupno potraživanja iz specifičnih poslova	**1.133.686**	**1.008.839**	**1.010.664**
Potraživanja po osnovu kamata	378.696	320.154	286.112
Potraživanja po osnovu naknada	7.935	5.324	305
Potraživanja po osnovu premija osiguranja	29.626	17.111	21.115
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	94.528	95.449	94.949
Ostalo-druga potraživanja	2.200	1.578	8.570
Ukupno druga potraživanja	**512.985**	**439.617**	**411.052**
Dati kratkoročni krediti u zemlji	7.265.565	7.672.151	7.575.719
Obveznice RS sa dospećem do godinu dana			
Regresna potraživanja po osnovu isplaćenih šteta (Napomena 17)	339.660	290.646	188.184
Potraživanja po osnovu isplaćenih avansa - unutrašnji faktoring	150.144	219.159	370.834
Potraživanja po osnovu depozita			
Ostali kratkoročni finansijski plasmani	381.019	383.430	385.979
Ukupno kratkoročni finansijski plasmani	**8.136.388**	**8.565.386**	**8.520.716**
Ukupna bilansna izloženost	**9.783.059**	**10.013.843**	**9.942.432**
Osiguranje od komercijalnih rizika	29.898.348	27.906.079	25.081.780
Date garancije	1.790.750	3.075.360	4.307.529
Ostala vanbilansna evidencija	3.576.789	5.796.340	5.614.759
Ukupna vanbilansna izloženost	**35.265.887**	**36.777.779**	**35.004.067**
Ukupna izloženost na dan 31. decembra	**45.048.946**	**46.791.621**	**44.946.500**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

4.2. Kreditni rizik (Nastavak)

Izloženost kreditnom riziku – krediti

Najznačajnija finansijska sredstva Agencije, što predstavljaju glavnice datih kredita u ukupnom iznosu od 6.723.549 hiljada dinara, pre uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja i ostalih sredstava zaštite od kreditnog rizika, mogu se analizirati kroz geografska područja u Republici Srbiji, delatnosti klijenata, vrstu sredstva obezbeđenja i na kraju kroz zemlje izvoza.

U nastavku je data struktura portfolija kredita na dan 31. decembar 2021. godine po okruzima:

Okrug	Iznos u 000 dinara	Iznos u EUR	Broj partija	Procenat
Grad Beograd	3.120.946	26.542.698	67	46,42%
Pčinjski	1.430.470	12.165.714	8	21,28%
Jablanički	359.974	3.061.470	9	5,35%
Zlatiborski	277.475	2.359.839	8	4,13%
Sremski	257.132	2.186.826	9	3,82%
Rasinski	249.655	2.123.238	9	3,71%
Južno-Bački	198.369	1.687.066	9	2,95%
Podunavski	187.292	1.592.858	3	2,79%
Mačvanski	110.759	941.976	8	1,65%
Ostali	531.478	4.520.056	30	7,90%
Ukupno	**6.723.549**	**57.181.740**	**160**	**100,00%**

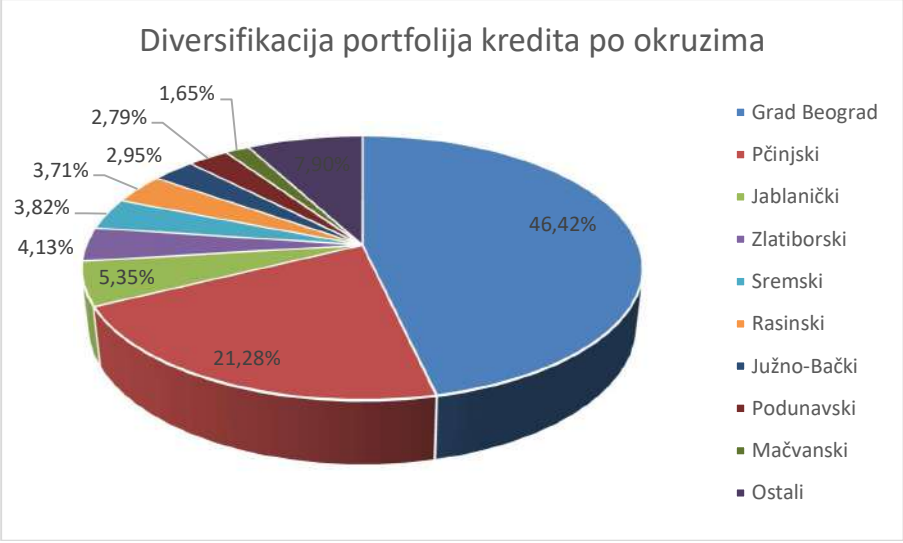

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

4.2. Kreditni rizik (Nastavak)

Analiza portfolija datih kredita Agencije po industrijskim sektorima pre i nakon uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja i ostalih sredstava zaštite od kreditnog rizika je prikazana u sledećoj tabeli:

Delatnost	Iznos u 000 dinara	Iznos u EUR	Broj partija	Procenat
Prerađivačka	4.400.688	37.426.517	86	65,45%
Prehrambena	1.159.175	9.858.431	47	17,24%
Građevinska	411.667	3.501.099	7	6,12%
Farmaceutska	320.800	2.728.304	2	4,77%
Tekstilna	233.988	1.990.000	4	3,48%
Mašinska	94.066	800.000	4	1,40%
Drvna	49.962	424.909	7	0,74%
IT	43.505	370.000	1	0,65%
Metalska	7.447	63.338	1	0,11%
Elektronska	2.251	19.143	1	0,03%
Ukupno	**6.723.549**	**57.181.740**	**160**	**100,00%**

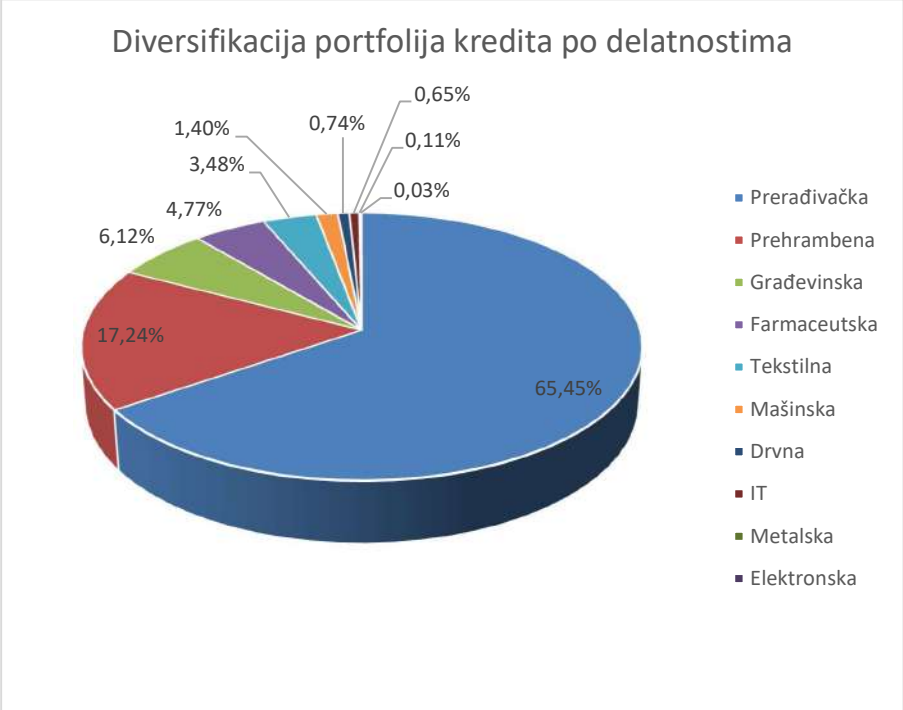

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

4.2. Kreditni rizik (Nastavak)

Agencija u zavisnosti od procenjenog kreditnog rizika svakog komitenta određuje vrstu i visinu obezbeđenja.

Uslovi obezbeđenja koji prate svaki plasman su opredeljeni analizom boniteta klijenta, vrstom izloženosti kreditnom riziku, ročnosti plasmana kao i samim iznosom. Kao standardni instrumenti obezbeđenja od klijenta se uzimaju ugovorno ovlašćenje kao i menice, dok se kao dodatni instrumenti u zavisnosti od procene ugovaraju hipoteke na nepokretnostima, zaloga na pokretnoj imovini, delimično ili potpuno pokriće plasmana depozitom, dobijanje garancije druge banke ili drugog pravnog lica. U slučaju ugovaranja hipoteke na nepokretnostima ili zaloge na pokretnoj imovini Agencija uvek obezbeđuje procenu vrednosti imovine urađenu od strane ovlašćenog procenitelja, a sve u cilju svođenja potencijalng rizika na najmanju moguću meru.

Kvalitetom finansijskih sredstava Agencija upravlja koristeći internu klasifikaciju plasmana. Sledeća tabela prikazuje kvalitet plasmana po tipovima sredstava obezbeđenja koji se nalaze u bilansu stanja, zasnovanim na sistemu klasifikacije Agencije:

Sredstvo obezbeđenja	Iznos u 000 dinara	Iznos u EUR	Broj partija kredita	Procenat
Menice preduzeća	1.563.096	13.293.652	35	23,25%
Hipoteka	1.510.896	12.849.709	17	22,47%
Zaloga na robi	1.483.369	12.615.603	33	22,06%
Zaloga na opremi	918.424	7.810.913	33	13,66%
Menice jemca	724.990	6.165.818	22	10,78%
Korporativna garancija	354.821	3.017.647	5	5,28%
Lične menice vlasnika	167.954	1.428.399	15	2,50%
Ukupno	**6.723.549**	**57.181.740**	**160**	**100,00%**

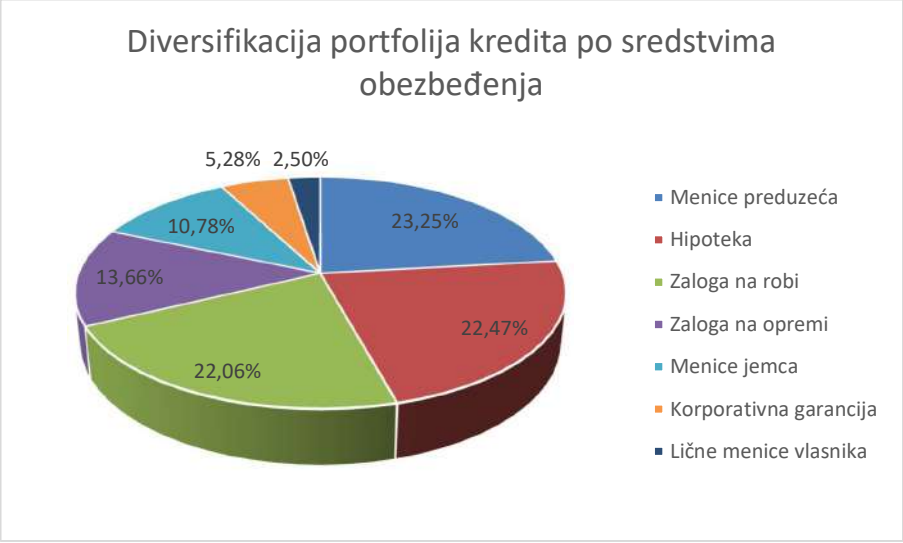

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

4.3. Kreditni rizik (Nastavak)

U nastavku je dat pregled plasiranih kredita po zemljama izvoza klijenta.

Zemlja izvoza	Iznos u 000 dinara	Iznos u EUR	Broj partija kredita	Procenat
BiH	1.772.198	15.072.250	26	26.77%
Rusija	838.651	7.132.583	25	10.75%
Nemačka	820.132	6.975.083	18	10.52%
Crna Gora	649.318	5.522.341	2	8.29%
Italija	537.119	4.568.109	16	7.40%
Vijetnam	411.531	3.500.000	3	6.51%
Severna Makedonija	333.928	2.839.999	12	5.31%
Kenija	306.685	2.608.304	1	3.93%
Slovenija	245.498	2.087.921	7	3.51%
Ostali	1.107.071	9.415.452	50	17.02%
Ukupno	**7.022.130**	**59.722.041**	**148**	**100%**

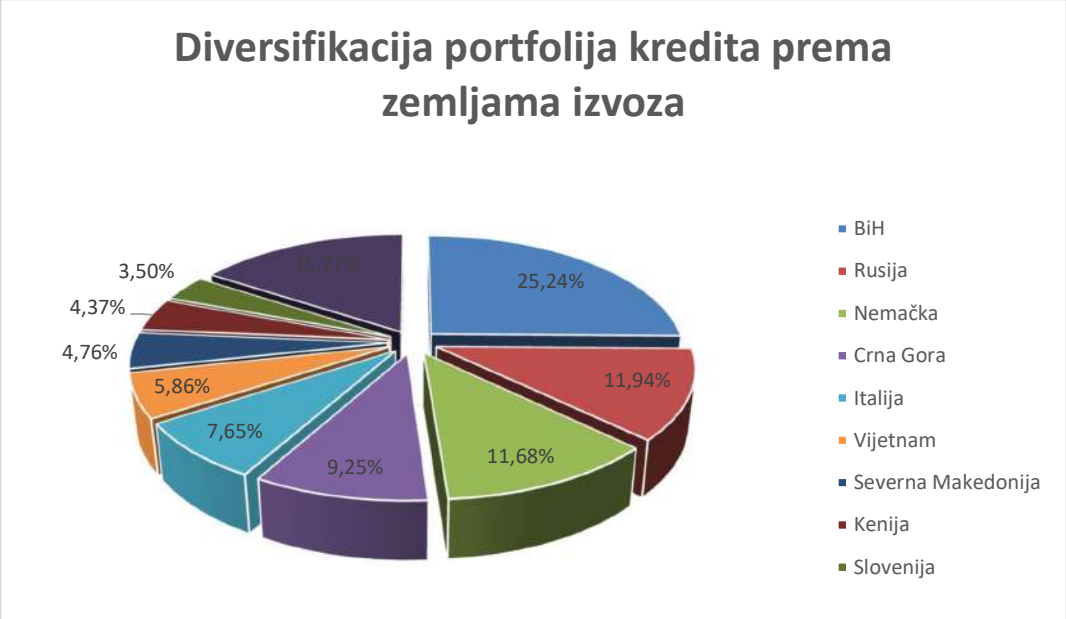

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

4.3. Kreditni rizik (Nastavak)

Izloženost kreditnom riziku – krediti

Starosna struktura celokupnog portfolija datih kredita u zemlji (kratkoročnih, onih koji dospevaju posle 31. decembra 2022. godine, kao i onih koji su obuhvaćeni UPPR-om), koji su u stanju na dan 31. decembra 2021. godine data je u sledećoj tabeli:

	Iznos u EUR	Iznos u RSD hiljada
Kratkoročni krediti u zemlji		
nedospelo	51.982.403	6.112.200
do 30 dana	27.217	3.200
31-60	27.217	3.200
61-90	27.217	3.200
91-180	81.652	9.601
preko 180	5.036.031	592.147
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	**57.181.739**	**6.723.548,98**

Izloženost kreditnom riziku –međunarodni i unutrašnji faktoring

Starosna struktura bruto potraživanja iz međunarodnog faktoringa data je u sledećoj tabeli:

Potraživanja iz međunarodnog faktoringa (Napomena 21)	Iznos u EUR	Iznos u hiljadama RSD
nedospelo	2.806.397	329.982
do 30	1.262.463	148.443
31-60	1.052.065	123.704
61-90	-	-
91-180	-	-
Preko 180	1.304.289	153.361
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	**6.425.213**	**755.490**

Starosna struktura bruto potraživanja iz unutrašnjeg faktoringa data je u sledećoj tabeli:

Potraživanja iz unutrašnjeg faktoringa i eskont menica (Napomena 21 i 23)	Iznos u RSD hiljada
nedospelo	86.935
do 30	2.209
31-60	-
61-90	-
91-180	-
preko 180	102.731
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	**191.875**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

4.3. Kreditni rizik (Nastavak)

Izloženost kreditnom riziku – unutrašnji i međunarodni faktoring (Nastavak)

U periodu od 01.01.2021. godine do 31.12.2021. godine u Agenciji kroz poslove faktoringa otkupljena su potraživanja u iznosu od EUR 40.355.212 što predstavlja povećanje od 8,5% u odnosu na isti period prošle godine.

U međunarodnom faktoringu otkupljena su potraživanja u iznosu od EUR 32.788.757 što je za 11,3% više u odnosu na isti period prošle godine. Učešće međunarodnog prometa u ukupnom prometu iznosi 81,26%, uz neznatno povećanje od 2% u odnosu na 2020. godinu.

Na domaćem tržištu ostvaren je promet od RSD 889.603.709 odnosno EUR 7.566.455 (konverzija vršena po srednjem kursu na dan 31.12.2021, 1 EUR = 117,5721 RSD). Učešće domaćeg faktoringa u ukupnom prometu iznosi 18,74%.

Prema dostavljenim podacima 18 faktora, koje je prikupila Sekcija za razvoj faktoringa pri Privrednoj komori Srbije, promet faktoringa u 2021. godini iznosio je 1,084,308,910 evra i beleži povećanje od 16,3% u odnosu na prethodnu godinu.

U ukupnom prometu banke učestvuju sa 89,5%, uz neznatan rast učešća u odnosu na 2020. godinu. Prvih pet mesta po ostvarenom prometu drže banke, dok se AOFI nalazi na šestom mestu, sa najvećim pojedinačnim učešćem u međunarodnom faktoringu od preko 35%.

Domaći faktoring koji čini 91,5% ukupnog prometa i beleži promet od 991,774,713 evra, ostvario je rast od 18,5%.

Međunarodni faktoring beleži promet u iznosu od 92,534,197 evra, uz pad vrednosti od 2,9 % u odnosu na prethodnu godinu, pri čemu je pad evidentiran kod poslovnih banaka za 8,6%, dok su kompanije i Agencija ostvarile rast od 5,2%.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

4.4. Upravljanje rizikom kapitala

Agencija se opredelila za finansijski koncept kapitala i njegovo očuvanje prema kome je kapital definisan na osnovu nominalnih novčanih jedinica. Agencija je po načinu osnivanja zatvoreno akcionarsko društvo.

Cilj upravljanja kapitalom je da Agencija zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi očuvala optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala.

	2021.	2020.	2019.
Obaveze po kreditima – ukupno	1.701.021	1.822.493	1.822.688
Minus: Gotovina i gotovinski ekvivalenti (Napomena 24)	1.230.677	976.453	492.196
Neto dugovanja (potraživanja)	470.344	846.040	1.330.493
Osnovni kapital	**6.932.837**	**6.932.837**	**6.050.851**
Kapital – ukupno	**8.466.623**	**8.537.133**	**7.385.233**
Koeficijent zaduženosti (neto dugovanja/osnovni kapital)	**0,07**	**0,12**	**0,22**
Koeficijent zaduženosti (neto dugovanja/kapital-ukupno)	**0,06**	**0,10**	**0,18**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

4.5. Rizik osiguranja

Rizik bilo kojeg ugovora o osiguranju je mogućnost da će se desiti određena situacija i neizvesnost iznosa isplate za napravljenu štetu. Po svojoj prirodi svaki pojedinačan rizik osiguranja je slučajan i nepredvidiv. U 2017. godini Agencija je sklapala ugovore o osiguranju naplate potraživanja čime je preuzela određene iznose rizika definisane ugovorima o osiguranju. Agencija preuzima rizike koristeći različite tehnike koje uključuju diversifikaciju rizika.

Osnovna metoda diversifikacije rizika osiguranja je transfer rizika na reosiguranje. Svake godine Agencija sklapa ugovor o reosiguranju sa panelom reosiguravača, kojim se definišu principi preuzimanja rizika u osiguranju i prenos rizika u reosiguranje po kome se određeni procenat rizika prenosi na reosiguravače. Adekvatnim procedurama za tarifiranje različitih rizika, Agencija se štiti od rizika neproporcionalno velikog nivoa šteta u slučaju izostanka naplate osiguranih potraživanja.

Razvijanjem poslova osiguranja i formiranjem adekvatne statistike poslovanja iz koje se na odgovarajući može izvršiti kvantifikovanje rizika i praćenje njegovog kretanja u budućnosti došlo se do Politika i procedura za upravljanje kreditnim rizikom.

Upravljanje rizikom po poslovima osiguranja utvrđuje se, počev od finansijskih izveštaja za 2010. godinu, na osnovu statistika merodavnih tehničkih rezultata poslovanja u prethodnim godinama i to, kako kretanja tehničkih premija, tako i stanja isplaćenih i rezervisanih šteta.

Metodologija rezervisanja za poslove osiguranja sastoji se iz sledećih segmenata:

- prijavljene, neisplaćene štete,
- nastale, neprijavljene štete,
- rezervisanja za izravnanje rizika i
- prenosna premija.

Načini obračunavanja prijavljenih, neisplaćenih šteta i nastalih, neprijavljenih šteta regulisani su Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinima obračuna rezervisanih šteta. Obračun rezervi za izravnanje rizika definisan je Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja rezervisanja za izravnanje rizika. Iznos prenosnih premija predviđen je Pravilnikom o formiranju i načinu obračunavanja i visini prenosnih premija.

U vanbilansnim pozicijama vodi se evidencija o maksimalno mogućoj izloženosti Agencije po osnovu odobrenih limita po svakoj polisi. Ovaj iznos dobija se kada se od ukupno odobrenih limita odbije iznos samopridržaja osiguranika i iznos prenesen u reosiguranje.

Ovakav način obračuna rezervisanja za rizike iz poslova osiguranja u skladu je sa praksom koju koriste ostali kreditni osiguravači, a u potpunosti je u saglasnosti sa Zakonom o osiguranju.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

4.5. Rizik osiguranja (Nastavak)

U nastavku je dato objašnjenje u vezi sa Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinima obračunavanja rezervisanih šteta, kojim se reguliše način, kriterijumi i merila za utvrđivanje dela tehničke premije za isplatu nastalih neisplaćenih obaveza (rezervisane štete) osiguranicima ili korisnicima osiguranja.

Rezervisanim štetama smatraju se:
1. Nastale prijavljene a neisplaćene štete do kraja tekućeg obračunskog perioda.
2. Nastale a neneprijavljene štete do kraja tekućeg obračunskog perioda.

Agencija je dužna da na ime izmirenja obaveza i za nastale prijavljene a nerešene štete do kraja tekućeg obračunskog perioda i za nastale neprijavljene štete do kraja tekućeg obračunskog perioda obezbedi dovoljan iznos sredstava.

Poslednjeg dana obračunskog perioda (31. decembra) se rezerviše deo tehničke premije osiguranja za isplatu prijavljenih, a neisplaćenih i nastalih, a neprijavljenih šteta. Pod prijavljenim, a neisplaćenim štetama podrazumevaju se štete koje su Agenciji prijavljene, a nisu obračunate i isplaćene do kraja obračunskog perioda. Pod nastalim, a neprijavljenim štetama podrazumevaju se štete koje su nastale, a Agenciji nisu prijavljene do kraja obračunskog perioda. Iznos rezervisanja prijavljenih šteta utvrđuje se za svaku pojedinačnu štetu. Štete koje su bile prijavljene i rezervisane krajem prethodne poslovne godine, a u tekućoj godini nisu konačno likvidirane, ponovo se rezervišu. Analizu iznosa rezervacija vrši Odeljenje likvidacija šteta.

Prilikom utvrđivanja iznosa za rezervisanje po prijavljenim a neisplaćenim štetama uzima se uzeti u obzir:
- vrstu zaključenog ugovora o osiguranju,
- ugovorne obaveze Agencije,
- uzrok nastanka štetnog slučaja,
- visinu naknade,
- učešće reosiguravača,
- kao i druge elemente koji utiču na obim obaveze Agencije.

Kod utvrđivanja rezervisanja iznosa štete neophodno je proceniti iznos regresa u deviznom iznosu koji je moguće naplatiti i roka u kome se on može realizivati. U svim drugim slučajevima utvrđivanja dela tehničke premije za isplatu nastalih neisplaćenih obaveza neophodno je da se proceni i odredi iznos za rezervaciju svih relevantnih kriterijuma i merila kako bi se dobio iznos stvarne obaveze. Visina učešća reosiguravača i saosiguravača u rezervisanim štetama utvrđuje se na bazi potpisanih ugovora i učešća u premiji.

Visina iznosa rezervisanih šteta na kraju obračunskog perioda kraćeg od jedne godine utvrđuje se:
- za neisplaćene ili delimično isplaćene štete rezervisane sa stanjem na dan 31. decembar prethodne godine.
- za neisplaćene ili delimično isplaćene štete prijavljene u periodu od 01. januara tekuće godine do kraja obračunskog perioda.
- za nastale a neprijavljene štete.

Rezervisani iznos šteta po periodičnom računu utvrđuje se pojedinačnom procenom svake štete na način propisan ovim pravilnikom.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

4.5. Rizik osiguranja (Nastavak)

Izuzetno rezervisani iznos za štete prijavljene od 01. januara do kraja obračunskog perioda može se utvrditi množenjem broja ovih šteta sa prosečnim iznosom svih isplaćenih šteta od 01. januara do kraja obračunskog perioda, a za neisplaćene a rezervisane štete na dan 31. decembar prethodne godine u visini rezervisanog iznosa na dan 31.decembar prethodne godine.

Nastale a neprijavljene štete su obaveze Agencije koje su nastale do 31. decembra tekuće godine, odnosno nekog prethodnog perioda, a koje nisu prijavljene i po kojima Agencija ima obavezu naknade. Rezervacija ovih šteta vrši se na bazi podataka o rešenim i rezervisanim nastalim, prijavljenim a nerešenim štetama kao i primenom priznatih aktuarskih metoda.

Visina rezervisanog iznosa nastalih a neprijavljenih šteta po periodičnom računu utvrđuje se množenjem ukupnog iznosa rezervisanih prijavljenih šteta koeficijentom učešća nastalih a neprijavljenih šteta u ukupnoj rezervi na dan 31. decembar prethodne godine. Obračun se vrši na bazi sledećeg obrasca:

Rt ibnr = at x (St + Rt), pri čemu je

Rt ibnr – iznos nastalih neprijavljenih šteta
at – koeficijent za obračun nastalih neprijavljenih šteta
St – iznos rešenih šteta u samopridržaju u tekućoj godini
Rt – iznos rezervisanih šteta u samopridržaju za nastale prijavljene a nerešene štete

Koeficijent za obračun nastalih a neprijavljenih šteta *at* se utvrđuje na osnovu analize verovatnoće ostvarenja preuzetih rizika i/ili statističkih pokazatelja drugih institucija koje se bave ovom vrstom osiguranja. Statistika za obračun ovog koeficijenta se formira na dan 31. decembar tekuće godine kada se koeficijent izračunava kao aritmetička sredina koeficijenata *ki* za poslednje obračunske periode. Kada je koeficijent manji od 0.1, pri obračunu rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta se umesto tog koeficijenta koristi minimalan iznos od 0,1.

Kada je reč o rezervama za izravnanje rizika, regulisana su Pravilnikom o načinu obračunavanja rezervi za izravnanje rizika, kojim se propisuju bliži kriterijumi i način obračunavanja rezervi za izravnanje rizika, odnosno izračunavanje gornje granice obaveze za formiranje tih rezervi, obračun iznosa, kao i povećanje i smanjenje ovih rezervi, osnovni podaci za izračunavanje godišnjih merodavnih tehničkih rezultata i standardnih odstupanja tih rezultata od prosečnog merodavnog tehničkog rezultata posmatranog perioda.

Pre svega, definisani su pojedini izrazi koji imaju sledeća značenja:
1) ***posmatrani period*** je period za koji se utvrđuju tehnički rezultati i standardno odstupanje tih rezultata od prosečnog tehničkog rezultata u pojedinoj vrsti neživotnih osiguranja. Posmatrani period obuhvata rezultate od osnivanja Agencije do dana obračuna rezervi za izravnanje rizika s tim da se za svaki naredni obračun posmatrani period uvećava za po jednu godinu do perioda do deset ili više godina;

2) ***godišnji merodavni tehnički rezultat*** jeste količnik merodavnih šteta i merodavnih tehničkih premija u samopridržaju u toj godini, iskazan kao decimalni broj zaokružen na četiri decimale;

3) ***prosečni merodavni tehnički rezultat u posmatranom periodu*** je aritmetička sredina godišnjih merodavnih tehničkih rezultata u posmatranom periodu;

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

4.5. Rizik osiguranja (Nastavak)

4) ***merodavna tehnička premija u samopridržaju,*** i to u svakoj vrsti neživotnih osiguranja i ukupno za sve vrste, jeste tehnička premija u samopridržaju ostvarena u tekućoj godini, uvećana za iznos tehničke prenosne premije u samopridržaju obračunate na kraju prethodne godine i umanjena za iznos tehničke prenosne premije u samopridržaju obračunate na kraju tekuće godine;

5) ***merodavne štete u samopridržaju***, i to u svakoj vrsti neživotnih osiguranja i ukupno za sve vrste, jesu ukupno rešene štete u samopridržaju u toku tekuće godine, uvećane za iznos ukupno rezervisanih šteta u samopridržaju na kraju tekuće godine i umanjene za iznos rezervisanih šteta u samopridržaju na kraju prethodne godine
i za iznos naplaćenih regresa u toku tekuće godine. Merodavne štete sadrže i troškove u vezi s rešavanjem i isplatom tih šteta;

6) ***tehnička premija u samopridržaju*** je tehnička premija sopstvenog portfelja, uvećana za tehničku premiju koja se odnosi na premiju primljenu u saosiguranje i umanjena za tehničku premiju prenetu u saosiguranje i reosiguranje;

7) ***štete u samopridržaju*** su štete sopstvenog portfelja, uvećane za štete po osnovu primljenih saosiguranja i umanjene za štete prenete u saosiguranje i reosiguranje;

8) ***tekuća godina*** je period od 1. januara do 31. decembra godine za koju se vrši obračun rezervi za izravnanje rizika.

Rezerve za izravnanje rizika obrazuju se na osnovu standardnog odstupanja godišnjih merodavnih tehničkih rezultata od prosečnog merodavnog tehničkog rezultata u posmatranom periodu – za svaku vrstu neživotnih osiguranja (u daljem tekstu: standardno odstupanje).

Osnovicu za obračunavanje rezervi za izravnanje rizika čini proizvod tehničke premije u samopridržaju ostvaren u tekućoj godini i standardno odstupanje.

Agencija je dužna je da obrazuje rezerve za izravnanje rizika u skladu sa čl. 6. i 7. ovog pravilnika, ako je standardno odstupanje najmanje 0,05 ili je godišnji merodavni tehnički rezultat u tom periodu za tu vrstu osiguranja najmanje jedanput bio veći od 1.

Ako u datoj vrsti osiguranja nije ispunjen nijedan od uslova iz stava 1. ove tačke, rezerve za izravnanje rizika te vrste osiguranja obrazovane u skladu sa ovim pravilnikom društvo smanjuje za po jednu petinu na kraju svake godine u narednih pet godina, uključujući i godinu u kojoj je utvrđeno da nije ispunjen nijedan uslov iz tog stava.

Rezerve za izravnanje rizika obračunavaju se sa stanjem na dan 31. decembra tekuće godine.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

4.5. Rizik osiguranja (Nastavak)

Prosečan merodavni tehnički rezultat i standardno odstupanje izračunavaju se primenom sledeće statističke formule za aritmetičku sredinu, odnosno za standardno odstupanje:

$$\bar{x}_j = \frac{1}{n}\sum_{i=1}^{n} x_{ij}$$, odnosno $$S_{(x_{ij})_j} = \sqrt{\frac{1}{n-1}\sum_{i=1}^{n}(x_{ij} - \bar{x}_j)^2}$$, pri čemu je

j – vrsta osiguranja (j=1,2,3,...19),
n – posmatrani period (i=1,2,3,…n),
j x – prosečan merodavni tehnički rezultat u vrsti osiguranja *j* u posmatranom periodu,
s xij j ( ) – standardno odstupanje zasnovano na uzorku,
ij x – godišnji merodavni tehnički rezultat u vrsti osiguranja *j* u godini i.

Prosečan merodavni tehnički rezultat i standardno odstupanje iskazuju se kao decimalni brojevi, zaokruženi na četiri decimale.

Godišnji i prosečni merodavni tehnički rezultati i odgovarajuća standardna odstupanja utvrđuju se samo 31. decembra u godinama posmatranog perioda.

Gornja granica obaveze obrazovanja rezervi za izravnanje rizika kod osiguranja kredita, osiguranja jemstva i osiguranja finansijskih gubitaka, kao i kod ostalih osiguranja imovine – proizvod trostrukog standardnog odstupanja i odgovarajuće godišnje tehničke premije u samopridržaju ostvarene u tekućoj godini.

Agencija je obavezna da kod svakog obračuna povećava rezerve za izravnanje rizika za 3,5% gornje granice dobijene na gore opisan način sve dok se ne dostigne gornja granica.

Agencija je obavezna da kod svakog obračuna dodatno povećava rezerve za izravnjanje rizika ukoliko je godišnji merodavni tehnički rezultat u tekućoj godini manji od prosečnog merodavnog tehničkog rezultata u posmatranom periodu.

Dodatno povećanje rezervi za izravnjanje rizika izračunava se kao proizvod razlike između prosečnog merodavnog tehničkog rezultata i godišnjeg merodavnog tehničkog rezultata tekuće godine, sa jedne strane, i tehničke premije u samopridržaju ostvarene u tekućoj godini sa druge strane.

U slučaju da je razlika prosečnog merodavnog tehničkog rezultata i godišnjeg merodavnog tehničkog rezultata u tekućoj godini veća od 0,07, dodatno povećanje se izračunava tako što se tehnička premija u samopridržaju ostvarena u tekućoj godini pomnoži sa 0,07.

Agencija je obavezna da kod obračuna smanji rezerve za izravnanje rizika ako je godišnji merodavni tehnički rezultat u tekućoj godini veći od prosečnog merodavnog tehničkog rezultata u posmatranom periodu.

Smanjenje se izračunava tako što se razlika između godišnjeg merodavnog tehničkog rezultata u tekućoj godini i prosečnog merodavnog tehničkog rezultata u posmatranom periodu pomnoži sa tehničkom premijom u samopridržaju ostvarenoj u tekućoj godini za datu vrstu osiguranja.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

4.5. Rizik osiguranja (Nastavak)

Pravilnikom o formiranju i načinu obračunavanja i visini prenosnih premija Agencija utvrđuje bliže kriterijume i načine obračunavanja prenosnih premija i visine dela premije osiguranja koja se odnosi na naredni vremenski period, kao i učešće reosiguravača i saosiguravača u prenosnim premijama.

Pod obračunskim peridom u smislu odredaba iz prethodnog stava smatraju se godišnji obračun i periodični obračuni propisani zakonom.

Pod prenosnom premijom podrazumeva se deo premije koji se koristi za pokriće obaveza iz osiguranja koje nastaju u narednom obračunskom periodu.

Osnovica za formiranje i obračunavanje prenosnih premija je fakturisana bruto premija osiguranja.

Obračun prenosne premije vrši se prema broju dana trajanja osiguranja u narednim obračunskim periodima (pro rata temporis), odnosno, tako što se osnovica za obračun premije osiguranja pomnoži sa brojem dana koliko će osiguranje trajati u narednom obračunskom periodu, pa se dobijeni rezultat podeli sa ukupnim brojem dana trajanja osiguranja. Trajanje osiguranja kod osiguranja potraživanja je ugovoreni rok plaćanja po svakom kupcu u okviru svake polise osiguranja na bazi prijavljenih podataka o prometu i rokovima dospeća koji su u tome sadržani

$$PP = \frac{P \times d}{D}$$

PP = prenosna premija pojedinačnog osiguranja,
P = ukupna premija pojedinačnog osiguranja,
d = broj dana trajanja osiguranja posle isteka obračunskog perioda,
D = ukupan broj dana trajanja pojedinačnog osiguranja.

Kod ugovora o osiguranju kod kojih se visina pokrića menja u toku trajanja osiguranja metod obračuna se primenjuje u skladu s promenom visine pokrića u toku trajanja osiguranja.

Ukupna prenosna premija svih osiguranja određene vrste osiguranja dobija se kao zbir prenosnih premija pojedinačnih osiguranja.

Prenosna premija u samopridržaju društva koje obavlja poslove osiguranja obračunava se tako što se zbir prenosne premije osiguranja sopstvenog portfelja i prenosne premije primljenih saosiguranja umanji za zbir prenosne premije prenete u saosiguranje i reosiguranje. Učešće reosiguravača i saosiguravača u prenosnim premijama utvrđuje se na bazi odnosa ugovorenih ugovorima o reosiguranju i saosiguranju.

4.6. Procena fer vrednosti

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu (kao što su hartije od vrednosti kojima se trguje i hartije od vrednosti raspoložive za prodaju) zasniva se na kotiranim tržišnim cenama na dan bilansa stanja. Kotirana tržišna cena koja se koristi za finansijska sredstva Agencije predstavlja tekuću cenu ponude.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (Nastavak)

4.6. Procena fer vrednosti (Nastavak)

Knjigovodstvena vrednost, umanjena za gubitke zbog umanjenja vrednosti potraživanja i obaveza, približno odražava njihovu fer vrednost. Fer vrednost finansijskih obaveza za potrebe obelodanjivanja procenjuje se diskontovanjem budućih ugovorenih novčanih tokova prema trenutnoj tržišnoj kamatnoj stopi koja je Agenciji na raspolaganju za potrebe sličnih finansijskih instrumenata.

5. TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE

	2021.	2020.
Oprema manje vrednosti	2.978	1.398
Troškovi kancelarijskog materijala	1.751	1.833
Ostali troškovi	1.123	643
Ukupno troškovi materijala	**5.852**	**3.874**
Ukupno troškovi goriva	**2.792**	**1.971**
Ukupno troškovi materijala, goriva i energije	**8.644**	**5.845**

6. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	2021.	2020.
Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	196.547	181.629
Troškovi doprinosa na teret poslodavca	32.116	29.357
Troškovi naknada članovima Upravnog odbora	17.698	12.642
Trošk. nakn. po ugovoru o priv. i pov. poslovima	13.404	13.446
Troškovi naknada po ugovoru o delu	3.176	1.981
Ostali lični rashodi i naknade	2.725	2.003
Troškovi prevoza radnika na posao i s posla	2.505	1.725
Ukupno	**268.172**	**242.782**

7. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

	2021.	2020.
Održavanje osnovnih sredstava	22.997	15.481
Mobilna telefonija i PTT usluge	2.431	1.557
Internet	1.507	1.593
Lizing automobila	879	3.293
Troškovi prevođenja	248	588
Zakupnina poslovnog prostora	241	19.051
Ostali troškovi proizvodnih usluga	205	1.553
Reklama i propaganda	124	248
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	-	2.324
Ukupno	**28.633**	**45.688**

Troškovi zakupnine poslovnog prostora su značajno manji u odnosu na 2020. godinu, usled prve primene MSFI 16 – Lizing, kada se, umesto priznavanja troškova zakupa, pojavljuju troškovi kamate na obavezu za lizing, kao i trošak amortizacije osnovnih sredstava srečenih putem lizinga.

8. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	2021.	2020.
Troškovi amortizacije nematerijalnih ulaganja	33.608	25.757
Troškovi amortizacije nekretnina, postrojenja i	24.762	3.769
Ukupno troškovi amortizacije	**58.370**	**29.526**

9. TROŠKOVI REZERVISANJA

	2021.	2020.
Rezervisanja za nastale prijavljene štete (Napomena 27)	7.428	12.000
Rezervisanja za neiskorišćene okvire za revolving kredite (Napomena 27)	690	
Rezervisanja za otpremnine	650	510
Rezervisanja za izravnanje rizika (Napomena 27)	564	
Rezervisanja za neiskorišćene okvire datih garancija (Napomena 27)		14.736
Rezervisanja za gubitke po sudskim sporovima (Napomena 27)		2.486
Ukupno	**9.331**	**29.731**

10. NEMATERIJALNI TROŠKOVI

	2021.	2020.
Troškovi premije reosiguranja i drugi rashodi po osnovu osiguranja (a)	152.606	104.039
Troškovi konsultantskih usluga	24.455	2.770
Troškovi usluga izrade boniteta	15.727	15.192
Ostali nematerijalni troškovi	10.580	7.213
Troškovi platnog prometa	9.065	7.783
Troškovi reprezentacije	8.310	9.327
Troškovi licenci i dorade sofrvera	8.247	5.932
Troškovi doprinosa	6.341	6.205
Troškovi sudskih i administrativnih taksi	5.751	2.126
Troškovi članarina	2.775	2.819
Troškovi poreza	1.398	1.293
Troškovi advokatskih usluga	1.331	1.422
Ukupno nematerijalni troškovi	**246.587**	**166.122**

(a) Troškovi premije reosiguranja nastali su po osnovu ugovora:
- Ugovor o reosiguranju sa GUY Carpenter, Velika Britanija od 27. februara 2019. godine,
- Ugovor o reosiguranju sa Sinosure, Kina od 20. juna 2018. godine.

11. FINANSIJSKI PRIHODI

	2021.	2020.
Prihodi od kamata po kreditima	214.702	274.155
Prihodi od kamata na HOV	111.853	114.570
Prihodi od kamata po faktoringu	34.906	37.609
Prihodi od kamata po garancijama	11.297	14.911
Prihodi od kamata po depozitima	2.330	2.528
Ukupno prihodi od kamata	**375.088**	**443.773**
Pozitivne kursne razlike i pozitivni efekti valutne klauzule	**1.204**	**2.861**
Prihodi od premija osiguranja	300.273	216.245
Prihodi po osnovu potraživanja iz ugovora o garancijama	188.101	-
Prihodi po osnovu potraživanja za isplaćene štete po regresnom pravu	68.947	215.160
Prihodi po osnovu reosiguranja	65.193	119.805
Prihodi od naknada po garancijama	23.337	48.482
Ostali nepomenuti finansijski prihodi	15.315	14.201
Prihodi od naknada po faktoringu	14.937	13.985
Prihodi od naknada po kreditima	13.480	18.383
Ukupno ostali finansijski prihodi	**689.584**	**646.261**
Ukupno finansijski prihodi	**1.065.876**	**1.092.895**

11. FINANSIJSKI PRIHODI (Nastavak)

U nastavku je data tabela ukupnih finansijskih prihoda koja prikazuje deo tih prihoda koji predstavlja prihode iz osnovne delatnosti Agencije.

	2021.	2020.
Prihodi iz osnovne delatnosti Agencije:		
Prihodi od kamata na:		
- kratkoročne kredite (b)	214.702	274.155
- faktoring poslove (c)	34.906	37.609
- garancije	11.297	14.911
Ukupno prihodi od kamata iz osnovne delatnosti	**260.905**	**326.675**
Prihodi po osnovu naknada i provizija na:		
- garancije (d)	23.337	48.482
- faktoring poslove (f)	14.937	13.985
- kratkoročne kredite (e)	13.480	18.383
Ukupno prihodi od naknada iz osnovne delatnosti	**51.755**	**80.850**
Prihodi od premija osiguranja (g)	**300.273**	**216.205**
Ukupno prihodi iz osnovne delatnosti	**612.933**	**623.730**
Ostali finansijski prihodi:		
Prihodi po Ugovoru o garanciji (a)	188.101	-
Prihod od kamata po HOV Obveznice RS (h)	111.853	114.570
Prihodi po osnovu potraživanja za isplaćene štete po regresnom pravu	68.947	215.160
Prihodi po osnovu reosiguranja	65.193	119.805
Prihodi po osnovu prefakturisanih usluga boniteta	13.799	12.972
Prihodi od kamata na oročene depozite	2.330	2.528
Ostali finansijski prihodi	1.516	1.269
Pozitivne kursne razlike	1.204	2.861
Ukupno ostali finansijski prihodi	**452.943**	**469.165**
Ukupno finansijski prihodi	**1.065.876**	**1.092.895**

a) Ugovorima o garanciji regulisano je da ukoliko bude izvršeno plaćanje po garanciji od strane Agencije, nalogodavci garancije obavezni su da nadoknade Agenciji plaćeni iznos, u skladu s čim je u okviru pozicije potraživanja iz specifičnih poslova (Napomena 21) za 2021. godinu izkazano dodatno potraživanje u iznosu od 188,101 hiljadu dinara koje se odnosi na klijenta Network for Trading doo, Beograd. Za iznos od 188,101 hiljada dinara izvršeno je uvećanje potraživanja prema nalogodavcu garancije u korist prihoda. U okviru ostalih finansijskih rashoda u istom iznosu od iskazan je rashod po osnovu protesta prethodno pomenutog protesta garancije (Napomena 12).

b) Prihodi od kamata na odobrene kredite se odnose na prihode koje Agencija ostvaruje iz svoje delatnosti kreditiranja. Kamata se obračunava primenom fiksnih kamatnih stopa u rasponu od 2% do 6% na godišnjem nivou za kredite sa planom otplate i u rasponu od 3% do 6% za revolving kredite. Na obračunate redovne kamate na kredite odnosi se 163,421 hiljada dinara, a na zatezne 51,281 hiljade dinara.

11. FINANSIJSKI PRIHODI (Nastavak)

c) Prihodi od kamata po osnovu faktoring poslova, obračunavaju se po kamatnoj stopi primenom proporcionalne metode na bazi stvarnog broja dana na iznos dnevnog negativnog salda. Prihod od kamata po osnovu domaćeg faktoringa obračunava se primenom kamatne stope koja se kreće u rasponu od 3,5% - 9%, dok se prihod od kamata po osnovu međunarodnog faktoringa obračunava primenom kamatne stope koja se kreće u rasponu od 3% - 7% u poslovima jednofaktorskog sistema rada i od 2% - 5% (EUR) u dvofaktorskom sistemu rada, odnosno od 2%-4% u dvofaktorskom sistemu, ako su sredstva obezbeđena iz izvora inofaktora. Na kamate po poslovima unutrašnjeg faktoringa odnosi se 10,846 hiljada dinara, a na poslove međunarodnog faktoringa 24,060 hiljada dinara.

d) Prihodi od naknada na izdate garancije se odnose na prihode koje Agencija ostvaruje iz svoje delatnosti garantovanja. Periodična naknada se obračunava primenom fiksnih naknada kvartalno unapred u rasponu od 0,1% do 1% za sve vrste garancija. Za obradu zahteva za izdavanje garancija Agencija naplaćuje jednokratno proviziju u rasponu od 0,1% do 1% za sve vrste garancija. Za aneksiranje zaključenog ugovora o garanciji naplaćuje proviziju u rasponu od 0,1% do 1%.

e) Za obradu zahteva za odobravanje kredita Agencija naplaćuje proviziju u rasponu od 0,2% do 0,7% za kredite sa planom otplate i u rasponu od 0,3% do 0,9% za revolving kredite. Za aneksiranje zaključenog ugovora o kreditu, ko i za zaključenje sporazuma o regulisanju plaćanja dospelih obaveza naplaćuje proviziju u rasponu od 0,2% do 0,7%. Provizija se obračunava i naplaćuje pre puštanja kredita u tečaj.

f) Stopa provizije se kreće u rasponu od 0,15% - 0,7% za otkup domaćih i međunarodnih potraživanja i od 0,3% - 0,5% za otkup međunarodnih potraživanja u dvofaktorskom sistemu kada su sredstva obezbeđena iz izvora inofaktora (uključuje i proviziju inofaktora).

g) Prihod od premija osiguranja utvrđuje se na osnovu osiguranih-prijavljenih potraživanja primenom ugovorene premijske stope. Premijska stopa kreće se od 0,125% - 1,500%.

h) Prihod od kamata po HOV Obveznice RS u iznosu od 111,853 hiljade dinara odnosi se na pripisanu kamatu po dospeću kao i razgraničenu kamatu po osnovu obveznica emitovanih od strane Republike Srbije koje Agencija ima u posedu, za period od datuma kupovine ili poslednjeg dospeća obveznica do datuma bilansa. U nastavku su podaci o obveznicama RS kojima Agencija raspolaže na dan bilansa.

ISIN broj	Količina	Nominalna vrednost po komadu	Ukupna nominalna vrednost u 000 Din.	Kuponska stopa (godišnja)	Datum dospeća
RSMFRSD55940	65,000	10,000.00 Din.	650,000,000.00 Din.	5.875%	08.02.2028
RSMFRSD13329	11,700	10,000.00 Din.	117,000,000.00 Din.	10.000%	23.10.2024
RSMFRSD85962	25,000	10,000.00 Din.	250,000,000.00 Din.	5.750%	21.07.2023
RSMFRSD89592	119,800	10,000.00 Din.	1,198,000,000.00 Din.	4,500%	11.01.2026
UKUPNO RSD OBVEZNICE			**2,115,000,000.00 Din.**		
RSMFRSD68802	500	1,000.00 EUR	500,000.00 EUR	3.75%	8.9.2032
UKUPNO EUR OBVEZNICE			**500,000.00 EUR**		

12. FINANSIJSKI RASHODI

	2021.	2020.
Rashodi kamata	**41.621**	**39.864**
Rashodi po osnovu protesta garancija	188.101	
Rashodi po osnovu isplaćenih šteta	57.814	195.138
Ostali troškovi po osnovu ugovora o osiguranju	25.549	55.306
Rashodi za provizije iz dvofaktorskog sistema	587	406
Rashodi naknade za obradu kredita	471	699
Rashodi po osnovu ukidanja razgraničenih kamata na obveznice RS prodate pre dospeća		4.562
Ukupno ostali finansijski rashodi	**272.522**	**256.111**
Ukupno negativne kursne razlike i negativni efekti valutne klauzule	**1.133**	**4.042**
Ukupno finansijski rashodi	**315.275**	**300.017**

(a) U 2021. godini isplaćeno je ukupno 57,814 hiljada dinara za nastale štete osiguranicima po aktivnim polisama osiguranja. Najveća šteta isplaćena je osiguraniku Umka doo, Umka, u iznosu od 21,050 hiljada dinara i osiguraniku Balkan Polymers doo, Beograd, u iznosu od 18,320 hiljada dinara.

13. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI OSTALE IMOVINE KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

	2021.	2020.
Prihodi od usklađivanja vrednosti za potraživanja iz:		
- naplaćenih regresa iz osiguranja	48.049	
- kredita	22.699	7.523
- ostalih potraživanja	6.838	99.680
- međunarodnog faktoringa	774	373
- unutrašnjeg faktoringa		715
Ukupno prihodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha	**78.361**	**108.291**

U okviru ove pozicije iskazani su prihodi kao rezultat obračuna i ukidanja (smanjenja) ispravki vrednosti po osnovu kredita, garancija, faktoringa, regresnih potraživanja iz osiguranja, kao i ostalih potraživanja u skladu sa internim aktima Agencije koja regulišu ove obračune.

14. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI OSTALE IMOVINE KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

	2021.	2020.
Rashodi od usklađivanja vrednosti za potraživanja iz:		
- kredita	139.259	76.236
- regresnog prava po isplaćenim štetama	66.106	215.044
- garancija	29.357	612
- unutrašnjeg faktoringa	4.779	5.346
- međunarodnog faktoringa	1.711	3.459
- ostalih potraživanja	963	
Ukupno rashodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha	**242.175**	**300.698**

U okviru ove pozicije iskazani su rashodi kao rezultat obračuna i formiranja novih ispravki vrednosti (povećanja) po osnovu kredita, faktoringa i garancija, kao i ostalih potraživanja u skladu sa internim aktima Agencije koja regulišu ove obračune.

Promene na računima ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja finansijskih plasmana u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	Dugoročni finansijski plasmani (Napomena 20)	Potraživanja iz specifičnih poslova (Napomena 21)	Druga potraživanja (Napomena 22)	Kratkoročni finansijski plasmani (Napomena 23)	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2020. godine	343.964	208.721	217.434	3.297.356	**4.067.475**
Nove ispravke u toku godine	1.557	28.222	41.573	170.176	**241.528**
Ukidanje ispravki vrednosti po osnovu naplate (Napomena 13)	(16.040)	(774)		(61.547)	**(78.361)**
Kursne razlike					**-**
Otpis		(6.612)	(1.132)		**(7.744)**
Reklasifikacija	(86.309)	2.856	(11.467)	94.920	**-**
Ostale promene					**-**
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	**243.172**	**232.413**	**246.408**	**3.500.905**	**4.222.898**

15. OSTALI PRIHODI

	2021.	2020.
Prihodi od ukidanja rezervisanja (a)	33.021	61.372
Dobici od prodaje obveznica Republike Srbije	18.492	11
Naplaćena otpisana potraživanja	1.148	194
Prihodi od smanjenja obaveza	90	
Ostali nepomenuti prihodi	77	649
Ukupno ostali prihodi	**52.828**	**62.227**

(a) Struktura prihoda po osnovu ukidanja rezervisanja prikazana je u narednoj tabeli.

	2021.	2020.
Prihodi od ukidanja rezervisanja (Napomena 27) po osnovu:		
- neiskorišćenih okvira za date garancije	17.872	
- nastalih neprijavljenih šteta iz osiguranja	5.669	4.327
- sudskih sporova	5.064	
- datih garancija	4.416	49.665
- neiskorišćenih revolving kredita		4.760
- izravnanja rizika		2.620
Ukupno prihodi od ukidanja rezervisanja	**33.021**	**61.372**

16. NETO DOBITAK/GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, EFEKTI PROMENE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE, ISPRAVKE GREŠAKA RANIJIH PERIODA

	2021.	2020.
Prihodi po osnovu ispravki grešaka iz ranijih godina koje nisu materijalno značajne	11	29
Rashodi po osnovu ispravki grešaka iz ranijih godina koje nisu materijalno značajne	(19)	(138)
Ukupno neto dobitak poslovanja koje se obustavlja, rashodi promene računovodstvene politike i ispravke grešaka iz ranijih perioda		
Ukupno neto gubitak poslovanja koje se obustavlja, rashodi promene računovodstvene politike i ispravke grešaka iz ranijih perioda	**(8)**	**(109)**

17. POREZ NA DOBITAK

a) Komponente poreza na dobitak

	2021.	2020.
Tekući porez	-	921
Odloženi poreski rashod/(prihod)	(281)	(2.814)
	(281)	**(1.893)**

b) Usaglašavanje iznosa tekućeg poreza i proizvoda dobitka pre oporezivanja i propisane poreske stope

	2021.	2020.
Dobit pre oporezivanja	1.448	19.081
Porez obračunat po propisanoj poreskoj stopi - 15%	**9.654**	**127.205**
Neoporezivi prihodi	111.853	114.570
Rashodi koji se ne priznaju za poreske svrhe	20.927	10.410
Korišćenje prethodno nepriznatih poreskih gubitaka	-	16.904
Poreski gubici za koje nisu priznata odložena poreska sredstva		
Oporeziva dobit nakon usklađivanja	**(81.272)**	**6.141**
Tekući porez na dobit po poreskom bilansu	**-**	**921**
Efektivna poreska stopa	**0%**	**1%**

c) Odloženi porezi

Odložena poreska sredstva na dan 31. decembra 2021. godine iznose 23.848 hiljada dinara (31. decembra 2020. godine, odložene poreske obaveze iznose 8,658 hiljada dinara), a nastale su u najvećem delu kao efekat privremenih razlika (odloženih poreskih prihoda) po osnovu promene fer vrednosti hartija raspoloživih za prodaju.

18. NEMATERIJALNA IMOVINA

	Ulaganja u razvoj	Koncesije, patenti, licence i slična prava	Ostala nematerijalna ulaganja	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Ukupno
NABAVNA VREDNOST					
1. januara 2020. godine	**-**	**160.816**	**-**	**12.746**	**173.562**
Nabavke		21.893		5.733	**27.626**
Aktiviranja		18.479		(18.479)	**-**
Otuđenja i rashodovanja					**-**
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	**-**	**201.188**	**-**	**-**	**201.188**
Nabavke				42.535	**42.535**
Aktiviranja		42.535		(42.535)	**-**
Otuđenja i rashodovanja					**-**
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	**-**	**243.723**	**-**	**-**	**243.723**
ISPRAVKA VREDNOSTI					**-**
1. januara 2020. godine		**(39.046)**			**(39.046)**
Amortizacija (Napomena 8)		(25.757)			**(25.757)**
Otuđenja i rashodovanja					**-**
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	**-**	**(64.803)**	**-**	**-**	**(64.803)**
Amortizacija (Napomena 8)		(33.608)			**(33.608)**
Otuđenja i rashodovanja					**-**
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	**-**	**(98.411)**	**-**	**-**	**(98.411)**
NEOTPISANA VREDNOST:					
- 31. decembra 2021. godine	**-**	**145.312**	**-**	**-**	**145.312**
- 31. decembra 2020. godine	**-**	**136.385**	**-**	**-**	**136.385**

19. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

U tabeli u nastavku prikazane su promene na računima nekretnina, postrojenja i opreme u toku 2020. i 2021. godine:

	Zemljište	Građevinski	Postrojenja i	Ulaganja u	NPO u	Avansi	Ukupno
NABAVNA VREDNOST							
Stanje na dan 1. januara 2020. godine			**23.420**	**278**	**-**	**-**	**23.698**
Nabavke			6.881				**6.881**
Prenos sa/na			278	(278)			**-**
Prenos na stalnu imovinu namenjenu							**-**
Otuđenja i rashodovanja							**-**
Stanje na dan 31. decembra 2020.	**-**	**-**	**30.579**		**-**	**-**	**30.579**
Nabavke			58.872				**58.872**
Prenos sa/na							**-**
Prenos na stalnu imovinu namenjenu							**-**
Otuđenja i rashodovanja			(1.940)				**(1.940)**
Stanje na dan 31. decembra 2021.	**-**	**-**	**87.511**		**-**	**-**	**87.511**
ISPRAVKA VREDNOSTI							**-**
Stanje na dan 1. januara 2020. godine			**(13.031)**	**-**	**-**	**-**	**(13.031)**
Amortizacija (Napomena 8)			(3.769)				**(3.769)**
Prenos na stalnu imovinu namenjenu							**-**
Otuđenja i rashodovanja							**-**
Stanje na dan 31. decembra 2020.	**-**	**-**	**(16.800)**	**-**	**-**	**-**	**(16.800)**
Amortizacija (Napomena 8)			(24.762)				**(24.762)**
Prenos na stalnu imovinu namenjenu							**-**
Otuđenja i rashodovanja			857				**857**
Stanje na dan 31. decembra 2021.	**-**	**-**	**(40.705)**	**-**	**-**	**-**	**(40.705)**
NEOTPISANA VREDNOST:							
- 31. decembra 2021. godine	**-**	**-**	**46.806**	**-**	**-**	**-**	**46.806**
- 31. decembra 2020. godine	**-**	**-**	**13.501**	**278**	**-**	**-**	**13.779**

19. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (Nastavak)

Sadašnja vrednost opreme koju je Agencija uzela u lizing iznosi 36.637 hiljade dinara. Zakup opreme uzete u lizing obuhvata nekretnine i službene automobile. Amortizacija po ovom osnovu u 2021. godini iznosi 21,396 hiljada dinara, dok troškovi kamate u vezi sa lizingom iznose 1,327 hiljada dinara.

20. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

	2021.	2020.	2019.
HOV raspoložive za prodaju	2.585.679	2.691.707	1.866.081
Deo datih kredita sa dospećem preko godinu dana	1.198.850	1.023.146	1.787.772
Učešća u kapitalu	93.905	93.905	93.965
Ukupno dugoročni finansijski plasmani	**3.878.435**	**3.808.758**	**3.747.818**
Ispravka vrednosti dugoročnih finansijskih plasmana	**(243.172)**	**(343.964)**	**(810.530)**
Stanje na dan 31. decembra	**3.635.263**	**3.464.794**	**2.937.288**

(a) U okviru pozicije HOV raspoloživih za prodaju, iskazane su obveznice RS raspoložive za prodaju, čija je detaljna struktura po vrsti obveznice prikazana u Napomeni 11.

Promena krajnjeg stanja u odnosu na početno stanje revalorizacionih rezervi odnosno nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat prikazan je u narednoj tabeli.

	Stanje na dan 01. januar 2021. godine	Stanje na dan 31. decembar 2021. godine	Efekat promene
Nerealizovani dobici	71.293	103.520	32.227
Neralizovani gubici	(588)	(47.990)	(47.403)

21. POTRAŽIVANJA IZ SPECIFIČNIH POSLOVA

	2021.	2020.	2019.
Potraživanja od inodužnika po poslovima faktoringa (Napomena 4.3)	602.129	651.997	645.302
Potraživanja od nalogodavca garancije RSD	336.466	148.335	148.335
Potraživanja po osnovu isplaćenih avansa iz ugovora o faktoringu – SMECA (Napomena 4.3)	95.092	95.091	95.097
Regresna potraživanja iz međunarodnog faktoringa (Napomena 4.3)	58.269	71.686	77.358
Potraživanja po osnovu unutrašnjeg faktoringa u UPPR-u	31.015	31.014	31.018
Regresna potraživanja iz unutrašnjeg faktoringa	10.716	10.716	13.554
Ukupno potraživanja iz specifičnih poslova	**1.133.686**	**1.008.839**	**1.010.664**
Ispravka vrednosti potraživanja iz specifičnih poslova	(232.413)	(208.721)	(210.440)
Stanje na dan 31. decembra	**901.273**	**800.119**	**800.224**

22. OSTALA POTRAŽIVANJA

	2021.	2020.	2019.
Potraživanja po osnovu:			
Zateznih kamata po kreditima	144.942	110.337	114.186
Više plaćenog poreza na dobit	94.528	95.449	94.949
Redovnih kamata po kreditima	90.063	81.010	64.680
Kamate po osnovu garancija	57.896	46.605	31.718
Kamata po unutrašnjem faktoringu	56.538	52.408	47.822
Premije osiguranja	29.626	17.111	21.115
Kamata po međunarodnom faktoringu	29.095	29.644	27.538
Kursne razlike po članu 2. ugovora o kreditima	5.000	5.000	5.328
Ostalo	2.200	833	873
Naknade po garancijama	1.548	17	17
Prefakturisanih usluga izrade boniteta	1.387	1.051	2.658
Kamata na dinarske depozite	162	152	166
Ukupno druga potraživanja	**512.985**	**439.617**	**411.050**
Ispravka vrednosti	(246.408)	(217.434)	(230.024)
Stanje na dan 31. decembra	**266.577**	**222.183**	**181.026**

23. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

	2021.	2020.	2019.
Kratkoročni finansijski plasmani po osnovu:			
Kratkoročnih kredita	5.331.389	5.893.378	5.887.969
Kratkoročnih kredita prijavljenih u stečaj	1.740.866	1.673.167	1.600.854
Regresa po poslovima osiguranja	339.660	290.646	188.184
Potraživanja od banaka u stečaju	228.954	235.792	235.792
Potraživanja po osnovu faktoringa prijavljenih u stečaj	147.569	147.569	150.069
Krediti u UPPR/SFR	193.310	105.606	86.896
Unutrašnjeg faktoringa	89.144	153.732	309.834
Eskonta menica u unutrašnjem faktoringu	61.000	61.000	61.000
Ostalo	4.496	4.496	118
Ukupno kratkoročni finansijski plasmani	**8.136.230**	**8.565.386**	**8.520.716**
Ispravka vrednosti	(3.500.905)	(3.297.356)	(3.199.869)
Stanje na dan 31. decembra	**4.635.482**	**5.268.030**	**5.320.847**

24. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

	2021.	2020.	2019.
Devizni računi kod poslovnih banaka	668.001	314.465	328.042
Tekući računi	562.661	661.950	164.136
Dinarska blagajna	15	38	18
Stanje na dan 31. decembra	**1.230.677**	**976.453**	**492.196**

25. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	2021.	2020.	2019.
Potraživanja za nefakturisani prihod			
Unapred plaćeni troškovi	109.583	131.823	87.929
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	2.711	3.267	2.353
Stanje na dan 31. decembra	**112.294**	**135.090**	**90.283**

U okviru aktivnih vremenskih razgraničenja, naznačajniji iznosi se odnosi na potraživanje za prihode od kamata na obveznice RS tokom 2021. godine čiji se pripis očekuje u narednoj godini u iznosu od 85,217 hiljada dinara, kao i na razgraničene prihode po osnovu obračuna premija osiguranja za promet koji se odnosi na decembar mesec tekuće godine, a čija se prijava u osiguranje, a nakon toga i fakturisanje premije izvrši tokom januara naredne godine i to u iznosu od 24,365 hiljada dinara.

26. KAPITAL

26.1. Osnovni kapital

Osnovni kapital Agencije na dan 31. decembra 2021. godine iznosi 6,932,837 hiljada dinara (31. decembra 2020. 6,932,837 hiljada dinara), dok emisione rezerve iznose 258.308 hiljada dinara (31. decembra 2020. 258.308 hiljada dinara).

Akcijski kapital Agencije na dan 31. decembra 2021. godine se sastoji od 63,159 običnih akcija nominalne vrednosti 109,768.00 dinara po akciji.

26.2. Rezerve

U okviru pozicije rezervi iskazane su statutarne i druge rezerve za pokriće budućih gubitaka u iznosu od 1,171,778 hiljade dinara (31. decembar 2020. godine: 1,107,229 hiljade dinara). Dana 29. novembra 2021. godine Skupština Agencije donosi odluku o raspodeli dobiti ostvarene u 2020. godini, kada je iznos od 64.549 hiljada dinara namenjen povećanju rezervi.

26.3. Revalorizacione rezerve i nerealizovani dobici i gubici

Nerealizovani dobici u iznosu od 103,520 hiljada dinara su rezultat pozitivnih efekata procenjenih vrednosti finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, a čiji se pozitivni efekti promena fer vrednosti iskazuju u kapitalu. Nerealizovani gubici po osnovu HOV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat u iznosu 47,990 hiljada dinara predstavljaju negativan efekat koji se nije mogao pokriti pozitivnim efektima promene fer vrednosti konkretne HOV.

26. KAPITAL (Nastavak)

26.4. Neraspoređeni dobitak

Neraspoređeni dobitak na kraju 2021. godine iznosi 48,170 hiljada dinara (31. decembar 2020. godine: 168,053 hiljada dinara).

Neraspoređeni dobitak ranijih godina na dan 31. decembar 2021. godine iznosi 38,235 hiljada dinara i čini ostatak neraspoređenog dobitka iz 2012. godine.

Neraspoređeni dobitak tekuće godine iznosi 9,935 hiljada dinara (31. decembar 2020. godine: 129,098 hiljada dinara).

Osnovna zarada po akciji

	2021.	2020.	2019.
Dobit koja pripada akcionarima Agencije (A)	9.935	129.098	76.250
Ponderisani prosečni broj izdatih običnih akcija u toku perioda (B)	63.159	63.159	55.124
Osnovna zarada po akciji (A/B)	**0,16**	**2,04**	**1,38**

27. DUGOROČNA REZERVISANJA

	2021.	2020.	2019.
Rezervisanja za potencijalne obaveze			
– osiguranje	88.771	86.449	81.396
- date garancije	16.676	21.092	70.757
- otpremnine zaposlenih	6.005	4.344	3.658
- sudske sporove	3.292	8.356	5.870
- neiskorišćeni okvir revolving kredita	690	-	4.760
- neiskorišćeni okvir datih garancija	-	17.872	3.136
Stanje na dan 31. decembra	**115.435**	**138.113**	**169.578**

a) Rezervisanja za potencijalne obaveze po osnovu osiguranja se sastoje od:

	2021.	2020.	2019.
Rezervisanja za izravnanje rizika	63.678	63.114	65.734
Rezervisanja za nastale prijavljene štete	20.689	13.262	1.262
Rezervisanja za nastale neprijavljene štete	4.405	10.073	14.401
Ukupno	**88.771**	**86.449**	**81.396**

27. DUGOROČNA REZERVISANJA (Nastavak)

Promene na računima rezervisanja su prikazane u tabeli ispod:

	Osiguranje	Otpremnine za odlazak u penziju	Sudski sporovi	Garancije	Ostala rezervisanja	Ukupno
Stanje na dan 01. januara 2020. godine	**81.396**	**3.658**	**5.870**	**70.757**	**7.897**	**169.578**
Povećanja u toku godine (Napomena 9)	12.000	510	2.486		14.736	29.732
Smanjenje u toku godine (Napomena 15)	(6.947)	(412)		(49.665)	(4.760)	(61.784)
Ostalo		587				587
Stanje na dan 31. decembra 2020. godine	**86.449**	**4.343**	**8.356**	**21.092**	**17.873**	**138.113**
Povećanja u toku godine (Napomena 9)	7.992	650			690	9.332
Smanjenje u toku godine (Napomena 15)	(5.669)		(5.064)	(4.416)	(17.872)	(33.022)
Ostalo		1.012				1.012
Stanje na dan 31. decembra 2021. godine	**88.771**	**6.005**	**3.292**	**16.676**	**690**	**115.435**

28. DUGOROČNE OBAVEZE

	2021.	2020.	2019.
Dugoročni krediti (a)	1.458.018	1.700.994	1.822.688
Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital (b)	250.000	250.000	250.000
Obaveze po osnovu finansijskog lizinga	15.432		
Stanje na dan 31. Decembra	**1.723.450**	**1.950.994**	**2.072.688**

(a) Dana 19. jula 2018. godine zaključen je Ugovor o kreditu sa *OESTERREICHISCHE ENTWICKLUNGSBANK AG,* Beč, Austrija, na iznos od 15,500,000 EUR uz otplatu na 15 rata sa rokom dospeća prve rate 2021. godine. Na poziciji dugoročnih kredita iskazana je obaveza na dan 31. decembar 2021. godine po tom osnovu, za sve rate koje dospevaju nakon 31. decembra 2022. godine, što je iznos od 12,400,000 EUR.

(b) U Programu za podsticanje izvoza putem kreditiranja i osiguranja izvoza u 2010. godini koji je usvojila Vlada Republike Srbije i koji je sastavni deo Zaključka Vlade 05 broj: 422-1857/2010 od 11. marta 2010. godine predviđeno je da 400.000 hiljada dinara bude namenjeno za dokapitalizaciju Agencije i 400.000 hiljada dinara za kreditiranje i osiguranje izvoza. U skladu sa tim, dana 16. Aprila 2010. godine, Skupština Agencije je donela Odluku kojom je predviđeno da se iznos od 400,000 hiljada dinara po izvršenoj uplati prenese u kapital Agencije i da se za navedeni iznos izvrši dokapitalizacija.

28. DUGOROČNE OBAVEZE (Nastavak)

Po navedenom Zaključku Vlade na račun Agencije uplaćen je iz budžeta Republike Srbije iznos od 500.000 hiljada dinara na osnovu Zakona o budžetu Republike Srbije za 2010. godinu („Službeni glasnik RS“, broj 107/09). Novim Zaključkom Vlade 05 broj 401-7845/2010 od 28. oktobra 2010. godine (kojim je izmenjen pomenuti Zaključak Vlade 05 broj 422-1857/2010 od 11. marta 2010. godine) predviđeno je da se za dokapitalizaciju Agencije nameni iznos od 250.000 hiljada dinara i 250.000 hiljada dinara za kreditiranje i osiguranje izvoza, po kom osnovu je iskazana navedena obaveza.

29. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

	2021.	2020.	2019.
Deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine (Napomena 28)	243.003	121.500	-
Deo ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine - lizing (Napomena 28)	22.113	-	-
Ostale kratkoročne finansijske obaveze	223.751	103.751	103.751
Stanje na dan 31. decembra	**488.868**	**225.251**	**103.751**

30. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

	2021.	2020.	2019.
Dobavljači u zemlji	5.699	3.881	10.372
Dobavljači u inostranstvu	7	-	14
Stanje na dan 31. decembra	**5.706**	**3.881**	**10.386**

31. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

	2021.	2020.	2019.
Obaveze iz specifičnih poslova			
- međunarodni faktoring	146.011	124.021	119.359
- unutrašnji faktoring	10.790	19.133	43.803
Ostale kratkoročne obaveze	2.547	921	-
Stanje na dan 31. decembra	**159.348**	**144.075**	**163.161**

32. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	2021.	2020.	2019.
Obračunati prihodi budućeg perioda	53.257	25.667	60.079
Unapred obračunati troškovi	19.172	17.892	35.680
Stanje na dan 31. decembra	**72.429**	**43.559**	**95.759**

33. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

Agencija je u skladu sa Članom 22 važećeg Zakona o računovodstvu izvršila usaglašavanje obaveza i potraživanja sa svojim dužnicima i poveriocima, kao i sa poslovnim bankama, na dan 30. novembra i 31. decembra 2021. godine i o tome postoji verodostojna dokumentacija.

Na osnovu verodostojnih isprava razmenjenih sa klijentima, od ukupno 10,809,880 hiljada dinara potraživanja i plasmana koji su bili predmet usaglašavanja, usaglašeno je 55.50% ukupne vrednosti potraživanja. Iznos neusaglašenih potraživanja na dan 31. decembar 2021. godine iznosi 4,810,385 hiljada dinara (44,50%).

34. VANBILANSNA EVIDENCIJA

	2021.	2020.	2019.
Vanbilansna evidencija po osnovu:			
- odobrenih limita u osiguranju	29.898.348	27.906.079	25.081.780
- primljenih jemstava	3.344.973	3.299.539	3.148.532
- datih garancija	1.790.750	3.075.360	4.307.529
- neiskorišćenih okvira za revolving kredite	231.816	41.156	13.876
- ostalo		14.631	11.338
- potrencijalnih sredstava po osnovu garancija-Program mera		2.441.013	2.441.013
Ukupno vanbilansna evidencija	**35.265.887**	**36.777.779**	**35.004.067**

35. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA

Agencija je zatvoreno akcionarsko društvo čije su akcije u 100% vlasništvu Republike Srbije. Agencija nema povezanih lica. Zarade i ostala primanja članova Upravnog odbora obelodanjena su u okviru Napomene 6. uz finansijske izveštaje.

36. POTENCIJALNE OBAVEZE

(a) Sudski sporovi

Agencija je tokom 2021. godine imala 109 sporova. Protiv Agencije je u toku jedan radni spor.

Rukovodstvo Agencije procenjuje da neće nastati materijalno značajni gubici po osnovu ishoda preostalih sudskih sporova u toku, iznad iznosa za koji je izvršeno rezervisanje.

(b) Poreski rizici

Poreski sistem Republike Srbije je u procesu kontinuirane revizije i izmena. U Republici Srbiji poreski period je otvoren tokom perioda od 5 godina. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima.

Rukovodstvo Agencije smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženim finansijskim izveštajima pravilno iskazane.

36. POTENCIJALNE OBAVEZE (Nastavak)

(c) Ostale potencijalne obaveze

Agencija na dan 31. decembar 2021. godine ima 26 izdatih menica u korist poverilaca, koje se odnose na menice izdate prilikom otvaranja računa banaka. Procena rukovodstva Agencije je da je verovatnoća odliva po tom osnovu veoma mala.

37. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Period posmatranja naplate za svrhu korektivnih knjiženja ukidanja ispravke vrednosti potraživanja je od 01. januara do 28. feburara 2022. godine. Za naplatu u tom periodu izvršeno je ukidanje ispravke vrednosti u ukupnom iznosu od 68,262 hiljade dinara.

Kao što je navedeno u Napomeni 2.3, u periodu nakon datuma finansijskih izveštaja, došlo do proglašenja vanrednog stanja u Republici Srbiji povodom epidemije virusa COVID 19, što je rezultiralo odlukom organa upravljanja Agencije da se uvode određene izmene u uslovima poslovanja, koje će imati efekta na profitabilnost i likvidnost Agencije. Navedene činjenice ne zahtevaju korekciju finansisjkih izveštaja za period 01. januara do 31. decembra 2021. godine.

38. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični devizni kursevi Narodne Banke Srbije, korišćeni za preračun deviznih pozicija na dan 31. decembra 2021, 2020. i 2019. godine u funkcionalnu valutu (RSD), za pojedine strane valute su:

U dinarima

	2021.	2020.	2019.
EUR	117,5821	117,5802	117,5928
USD	103,9262	95,6637	104,9186
GBP	140,2626	130,3984	137,5998

Zakonski zastupnik

Dejan Vukotić

И З В Е Ш Т А Ј О П О С Л О В А Њ У
АГЕНЦИЈЕ ЗА ОСИГУРАЊЕ И ФИНАНСИРАЊЕ ИЗВОЗА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ АД УЖИЦЕ
ЗА
2021. ГОДИНУ

Sedište: Ljuba Stojanovića br. 5, 31000 Užice, Srbija, Tel/Fax: +381 31 511 940, PIB: 103982111, MB: 20069244
Filijala: Savska br. 25, 11000 Beograd, Srbija, Tel:+381 11/6558 250, Fax:+381 11/3121 696

1. Уводне напомене

Извештај о пословању Агенције за осигурање и финансирање извоза ад Ужице (у даљем тексту "Агенција") обухвата период пословања Агенције од 01. јануара до 31. децембра 2021. године (у даљем тексту: извештајни период) и има за циљ анализу и оцену профитабилности и продуктивности пословања Агенције, као и анализу стања и динамике вредности њене пословне имовине и извора финансирања током извештајног периода.

Основу за анализу чинили су појединачни извештаји о пословању организационих целина и рачуноводствени подаци преузети из главне књиге Агенције.

2. Оснивање и делатност

Агенција је основана 26. јула 2005. године са неограниченим временом трајања. Подаци о Агенцији су регистровани у Регистар привредних субјеката 16. августа 2005. године, чиме је Агенција стекла својство правног лица. Правна форма Агенције је затворено акционарско друштво које је основано од стране Републике Србије, са уписаним капиталом од ЕУР 25,000,000.00 од чега је у 2005. години било уплаћено ЕУР 12,507,469.50 (50.03% од укупно уписаног капитала) а остатак је уплаћен у 2006. години у динарској противвредности по средњем курсу важећем на дан уплате.

Оснивање Агенције је спроведено у складу са посебним Законом о агенцији за осигурање и финансирање извоза Републике Србије.

Платни промет везан за обављање делатности Агенције се спроводи преко подрачуна (подрачун за редовно пословање и подрачун за сопствене приходе) отворених у оквиру консолидованог рачуна трезора који се води у Управи за трезор. Спајањем Фонда СМЕЦА 22. маја 2009. године преузети су и динарски и девизни рачуни код пословних банака које је Фонд имао отворене у тренутку спајања.

Изменама и допунама Закона о Агенције (Службени Гласник Републике Србије бр. 88/10) од 01. децембра 2010. године дошло је до измена и допуна и делатности Агенције.

Основна регистрована делатност Агенције су остала осигурања, што обухвата:

- Осигурање и реосигурање извозних послова и инвестиција у иностранству домаћих правних лица и предузетника од комерцијалних и некомерцијалних ризика као и осигурања наплате потраживања извозника на домаћем тржишту највише до износа вредности извозног посла, и то самостално или у сарадњи са другим осигуравајућим друштвима,односно агенцијама;
- Финасирање извозних послова домаћих правних лица и предузетника, суфинансирање извозних послова са комерцијалним банкама и другим финансијским организацијама, рефинансирање извозних кредитних комерцијалних банака;

- Финансирање припремних извоза домаћих правних лица и предузетника по закљученом уговору о извозу;
- Финансирање инвестиција домаћих правних лица и предузетника на иностраним тржиштима ради подстицања извоза;
- Осигурање припреме извоза домаћих правних лица и предузетника од некомерцијалних и комерцијалних ризика по закљученом уговору о извозу, самостално или у сарадњи са другим осигуравајућим друштвима, односно агенцијама;
- Финансирање страног купца или његове банке у вези са извозом домаћег правног лица или предузетника;
- Осигурање домаћих банака у вези са кредитима и гаранцијама по извозним пословима и инвестицијама у иностранству и закљученим кредитним линијама са страним банкама;
- Издавање гаранција и других јемства по извозним пословима и инвестицијама у иностранству;
- Пружање других услуга у вези са финансирањем, гарантовањем и осигурањем извозних послова и инвестиција на домаћем и иностраном тржишту.
- Остале регистроване делатности које Агенција може обављати су: давање и узимање кредита (кредитни послови), куповина и продаја хартија од вредности (послови са ефектима и емисиони послови), откуп потраживања и пружања других финансијских услуга.

Седиште Агенције је у Ужицу, Љубе Стојановића 5.

Матични број Агенције је 20069244.

Порески идентификациони број Агенције је 103982111.

3. Макроекономско окружење

Свет се и у 2021. години наставио да суочава са тешким економским последицама глобалне здравствене кризе изазване пандемијом коронавируса. Упоредо са изузетним фискалним и монетарним интервенцијама државе ради ублажавања ефеката пандемије који су се примењивали и током 2021. године региструје се и експоненцијални раст задужености пословног сектора – учешће корпоративног дуга у БДП расте, као и рацио укупне задужености. Како се економска активност полако опорављала увођењем вакцине, прекомерни дуг ће ипак знатно ограничити инвестиције и тешко наплатива потраживања ће порасти, па је нови талас неликвидности реална претња европској, а и светској, економији. До сада предузете политике државне помоћи и подстицаја, попут гаранција за кредите и мораторијума, заједно са капиталним олакшицама, дале су прве резултате у спречавању кризе ликвидности. Државна помоћ је омогућила компанијама да финансирају обртни капитал и надокнаде смањене приходе, чиме је заустављен цунами несолвентности, избегнута трајна штета на производним капацитетима, као и масовно отпуштање радника.

Република Србија је правовремено одговорила на изазове које је пред економију, а пре свега пред фискалну политику поставила здравствена криза. Сачувани су привредни капацитети и

пружена подршка у одржању ликвидности привреде у току трајања ванредних околности. Но, ширење вируса и неопходне здравствене мере, одразиле су се на успоравање економске активности у 2021. године, посебно у сектору услуга. Српска економија је, имајући у виду свеобухватан, обиман и правовремен пакет монетарне и фискалне помоћи, забележила у 2021. години реалан раст БДП чак 7,4% у односу на претходну годину, на бази кварталног обрачуна.

И поред пандемије коронавируса и пада економских активности током 2021. године на тржишту рада нису забележени велики потреси, тако да је крајем 2021. године стопа незапослености износила 9,8%, што је смањење за 0,9 пп у односу на претходну годину, док је стопа запослености била на највишем упоредивом нивоу и износила је 50,0%, што је раст од 2,4 пп у односу на 2020. годину.

Дефицит текућег рачуна платног биланса у 2021. години износио је 2.343 милиона евра и виши је за 21,5% у односу на претходну годину. Такође, седму годину заредом, текући дефицит је у пуној мери био покривен нето приливом страних директних инвестиција, који је остао солидан и у условима пандемије – укупан прилив страних директних инвестиција у Србију износио је 3.863,1 милион евра, а нето прилив 3.625,4 милиона евра.

И поред пандемије коронавируса и повећаних издатака државе за превазилажење здравствене кризе и њоме изазване економске кризе, јавни дуг је износио 30,13 милијарди евра, што је учешће јавног дуга у БДП-у од 56,9% на крају 2021. године. Владин програм мера за ублажавање негативних ефеката корона вируса утицао је на раст дефицита буџета у 2021. години, као и на раст јавног дуга, који ће ипак остати испод нивоа Мастришког критеријума од 60% БДП-а.

Стопа инфлације је убрзана и на крају 2021. године међугодишња инфлација је износила 7,9%. Последњи пут кад је забележена већа међугодишња инфлација је било 2013. године. На међугодишњем нивоу порасле су све основне атегорије потрошачке корпе. Србија је имала вишу међугодишњу инфлацију од просека ЕУ у 2021. години.

У 2021. години повећана је спољнотрговинска размена за 25,5%, тако да је износила 50,22 млрд евра уз повећање извоза за 26,8 % на вредност од 21,62 млрд евра, док је увоз повећан за 24,6% и износи 28,6 млрд евра, тако да је дефицит 6,98 млрд евра и порастао је за 18,3% у односу на претходну годину.. Покривеност увоза извозом у 2021. години износила је 75,6%. Највећи спољнотрговински партнери Србије су Немачка, Италија, БИХ, Румунија у извозу, а у увозу Немачка, Русија, Кина, Италија и Мађарска. Пандемија је утицала на нашу економију и у погледу могућности пласмана и у погледу снабдевања наших произвођача. Током 2021. године највише је растао тренд увоза енергената, као и увоза интермедијарних производа, док је на страни извоза извоз прехрамбених производа, електричне опреме, основних метала, моторних возила и производа од гуме чинио чак 47,4% укупног српског извоза.

Упркос појачаној глобалној неизвесности и расту аверзије према ризику, динар је остао стабилан и готово непромењен према евру. Кретање курса динара је било под утицајем повољних макроекономских показатеља, позитивних оцена ММФ-а по питању спровођења потписаног "stand by" аранжмана са Владом Републике Србије, побољшаног кредитног рејтинга земље (агенције Moodys, S&P, Fitch), повећаног поверења страних инвеститора и раста инвестиција у хартије од вредности Републике Србије. И у 2021. години агенције Fitch и S&P су потврдиле кредитни рејтинг Србије на нивоу ББ+, упркос глобалној кризи изазваној пандемијом корона вируса. Од 20. јуна 2021. године динарске обвезнице Републике Србије су укључене у реномирани индекс обвезница J. P. Morgan GBI-EM индекс.

Током целе 2021. године референтна каматна стопа НБС је износила 1%, имајући у виду претходно предузете мере монетарне политике ради ублажавања негативних ефеката ширења корона вируса. Кредитна активност је наставила тренд стабилног и одрживог раста.

Стабилност банкарског сектора је очувана и додатно ојачана захваљујући мерама НБС о мораторијуму на отплату кредита током 2020. године, као и кредитима за ликвидност из гарантне шеме где се као гарант кредита према банкама јавља Република Србија, тако да је удео проблематичних кредита смањен је на 3,55% у децембру 2021. године.

4. Активност Скупштине, Управног и Извршног одбора у извештајном периоду

4.1 Скупштина Агенције

Надлежности Скупштине Агенције су утврђене Законом о агенцији за осигурање и финансирање извоза Републике Србије и статутом Агенције.

Чланови скупштине АОФИ на дан 31.12.2021. године		
Име и презиме	Функција	Акционар кога представља
Никола Николоски	Председник	Република Србија
Љубиша Ђуровић	Члан	Република Србија
Тања Наупарац	Члан	Република Србија
Верица Лазић	Члан	Република Србија
Драгана Блажић	Члан	Република Србија

Скупштина је у 2021. години одржала 10 седница и донела 37 одлука из своје надлежности. Најважније донете одлуке су Усвајање Извештаја о раду Извршног и Управног одбора и Извештаја о пословању Агенције за 2020. годину, Усвајање Финансијских извештаја Агенције за 2020. годину са ревизорским извештајем за 2020. годину, као и одобравање посебно значајних аранжмана из делатности Агенције.

4.2 Управни одбор Агенције

Надлежности Управног одбора Агенције су утврђене Законом о агенцији за осигурање и финансирање извоза Републике Србије и статутом Агенције.

Чланови Управног одбора АОФИ на дан 31.12.2021. године			
Име и презиме	Функција	Акционар кога представља	Референце
Раде Петровић	Председник	Република Србија	НБС, заменик генералног директора Дирекције за опште послове

Никола Вељић	Заменик председника	Република Србија	ЕМС
Никола Рабреновић	Члан	Република Србија	Градски секретаријат за опште послове
Горан Николић	Члан	Република Србија	Институт за европске студије, виши научни сарадник
Ђорђе Јоксић	Члан	Република Србија	С Медија, финансијски директор

Управни одбор Агенције је у периоду од 1. јануара 2021. године до 31. децембра 2021. године одржао 12 седница и донео 53 одлуке из своје надлежности. Најважније донете одлуке су доношење Програма пословања, Финансијског плана и Плана јавних набавки за 2022. годину, усвајање Извештаја о попису имовине и обавеза са стањем на дан 31. децембар 2020. године, доношење појединих општих интерних аката Агенције, као и предлагање Скупштини Агенције одобравања посебно заначајних аранжмана из делатности Агенције.

4.3. Извршни одбор Агенције

Надлежности Извршног одобра Агенције су утврђене Статутом Агенције. Пословне активности Извршног одбора Агенције током 2021. године биле су усмерене на подршку извозу Републике Србије, као и на одржавање ликвидности и профитабилности пословања, јачање економског положаја и раст тржишног учешћа Агенције. У посматраном периоду одбор Агенције је радио у следећем саставу:

Име и презиме	Функција
Дејан Вукотић	Председник
Данило Ћирковић	Члан
Никола Тегелтија	Члан

У периоду од 01.01.2021. године до 31.12.2021. године Извршни одбор Агенције одржао је 99 седнице и донео укупно 952 одлуке из своје надлежности.

Рад Извршног одбора АОФИ у домену кредитне активности:

Од 01.01.2021. године до 31.12.2021. године у АОФИ је поднето 58 захтева за финансирање извозних пројеката у укупном износу од ЕУР 40.585.480,00. Током 2021. године је реализовано 45 кредитних партија у износу од ЕУР 22.770.000,00.

Рад Извршног одбора АОФИ у домену издавања гаранција:

Од 01.01.2021. године до 31.12.2021. године АОФИ је издао 4 чинидбене и 6 платних гаранција, у укупном износу од ЕУР 7.894.165,38, као и 1 оквирну гарантну линију у укупном износу од ЕУР 2 милиона.

Рад Извршног одбора АОФИ у домену обављања послова факторинга:

У периоду од 01.01.2021. године до 31.12.2021. године у АОФИ је откупљено потраживања у износу од ЕУР 40.355.212,00. Број реално активних уговора у наведеном периоду износио је 40, и то 28 уговора у међународном промету и 12 уговора у домаћем, по којима су откупљена потраживања од 33 клијената за 75 дужника, од којих је 20 дужника из Србије и 55 иностраних дужника из 19 земаља, претежно ЕУ.
У међународном факторингу откупљено је потраживања у износу од ЕУР 32.788.757,00. Кроз двофакторски систем рада у 2021. години остварен је промет од ЕУР 942.939,00.

Рад Извршног одбора АОФИ у домену осигурања потраживања из иностранства:

Агенција је 2021. године закључила 84 (редовне и фронтинг) полисе осигурања извозних потраживања од комерцијалних (банкротство или продужено неплаћање дуга) ризика и некомерцијалних (политичких) ризика, чиме су осигурана потраживања српских извозника од купаца из 73 земље света у износу од ЕУР 1.269.764.320.

АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА

КРЕДИТНА АКТИВНОСТ

Од 01.01.2021. године до 31.12.2021. године у АОФИ је поднето 58 захтева за финансирање извозних пројеката у укупном износу од ЕУР 40.585.480,00. Током 2021. године је реализовано 45 кредитних партија у износу од ЕУР 22.770.000,00.

Просечна пондерисана каматна стопа на кредите у 2021. години је била 2,99%.

Преглед реализованих кредита по висини каматне стопе:

Каматна стопа	Број кредита	Износ у ЕУР	Учешће у %
3	11	7.680.000,00	33,73%
3,5	18	4.400.000,00	19,32%
2,5	4	3.800.000,00	16,69%
2,8	4	2.100.000,00	9,22%
2,75	1	2.000.000,00	8,78%
2,6	2	1.500.000,00	6,59%
4	2	880.000,00	3,86%
3,2	1	300.000,00	1,32%
3,8	2	110.000,00	0,48%
Укупно:	**45**	**22.770.000,00**	**100,00%**

Кредити у износу од ЕУР 22.770.000,00 су дати директно корисницима уз обезбеђења потраживања у широком дијапазону од сопствених меница зајмотражиоца и јемстава других бонитетних предузећа и личних меница власника предузећа, корпоративних гаранција, хипотека, залога на опреми или роби, у зависности од процене ризика пласмана на основу оцене бонитета зајмотражиоца.

Преглед реализованих кредита по средствима обезбеђења:

Средства обезбеђења	Број кредита	Износ у ЕУР	Учешће у %
менице предузећа	12	8.485.000,00	37,26%
ручна залога на роби	9	4.380.000,00	19,24%
менице јемца	9	3.280.000,00	14,40%
ручна залога на опреми	7	2.525.000,00	11,09%
хипотека	1	2.000.000,00	8,78%
корпоративна гаранција	3	1.400.000,00	6,15%
личне менице	4	700.000,00	3,07%
Укупно:	**45**	**22.770.000,00**	**100,00%**

У току 2021. године у АОФИ је реализовано 6 кредита у износу од ЕУР 1.060.000,00 извозницима који спадају у микро предузећа, 14 кредита у износу од ЕУР 3.430.000,00 извозницима – малим предузећима, 17 кредита у износу од ЕУР 7.400.000,00 извозницима – средњим предузећима и 8 кредита у износу од ЕУР 10.880.000,00 извозницима – великим предузећима.

Преглед реализованих кредита по величини предузећа:

Величина предузећа	Број кредита	Износ у ЕУР	Учешће у %
велико	8	10.880.000,00	47,78%
средње	17	7.400.000,00	32,50%
мало	14	3.430.000,00	15,06%
микро	6	1.060.000,00	4,66%
Укупно:	**45**	**22.770.000,00**	**100,00%**

Највећу заступљеност у коришћењу краткорочних кредита АОФИ имала су предузећа која послују у прерађивачкој индустрији, у износу од ЕУР 11.410.000,00 што представља 50,11% свих пласмана. Предузећа прехрамбене индустрије су такође имала значајније учешће од 22,00% у кредитном портфолију АОФИ.

Кредити су додељени извозницима из следећих делатности:

Делатност	Број кредита	Износ у ЕУР	Учешће у %
Прерађивачка	19	11.410.000,00	50,11%
Прехрамбена	16	5.010.000,00	22,00%
Наменска	1	2.380.000,00	10,45%
Грађевинска	2	1.900.000,00	8,34%
Текстилна	2	900.000,00	3,95%
Машинска	1	500.000,00	2,20%
Графичка	1	300.000,00	1,32%
Дрвна	2	250.000,00	1,10%
Фармацеутска	1	120.000,00	0,53%
Укупно:	**45**	**22.770.000,00**	**100,00%**

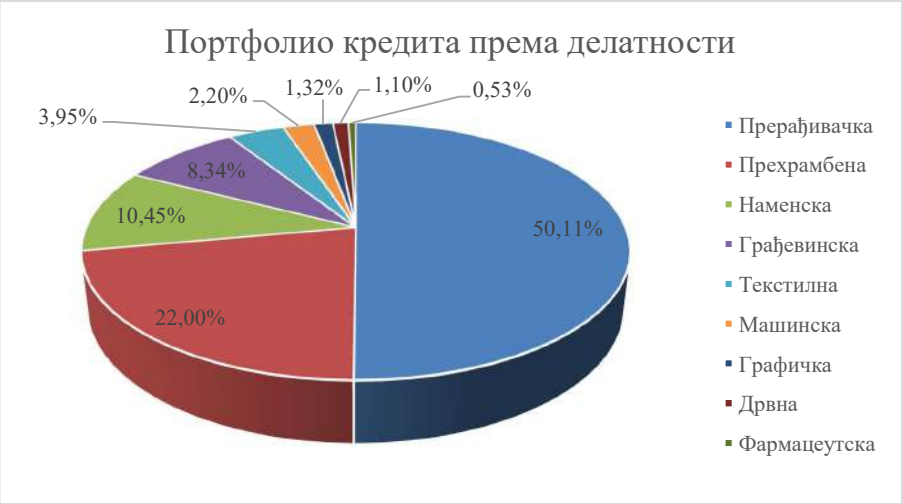

АОФИ је у досадашњем раду кредитирао предузећа из свих региона Србије осим са подручја Косова и Метохије. Сам регионални распоред реализованих кредита је био концентрисан према регионима који су имали највиши раст извозних активности.

Кредити су додељени извозницима из следећих округа:

Округ	Број кредита	Износ у ЕУР	Учешће у %
Град Београд	18	10.320.000,00	45,32%
Пчињски	3	2.880.000,00	12,65%
Колубарски	1	2.380.000,00	10,45%
Расински	3	1.500.000,00	6,59%

Јабланички	3	1.400.000,00	6,15%
Јужно Бачки	3	1.400.000,00	6,15%
Подунавски	2	950.000,00	4,17%
Северно Банатски	4	750.000,00	3,29%
Шумадијски	1	300.000,00	1,32%
Златиборски	2	300.000,00	1,32%
Северно Бачки	1	250.000,00	1,10%
Западно Бачки	1	200.000,00	0,88%
Мачвански	2	80.000,00	0,35%
Моравички	1	60.000,00	0,26%
Укупно:	**45**	**22.770.000,00**	**100,00%**

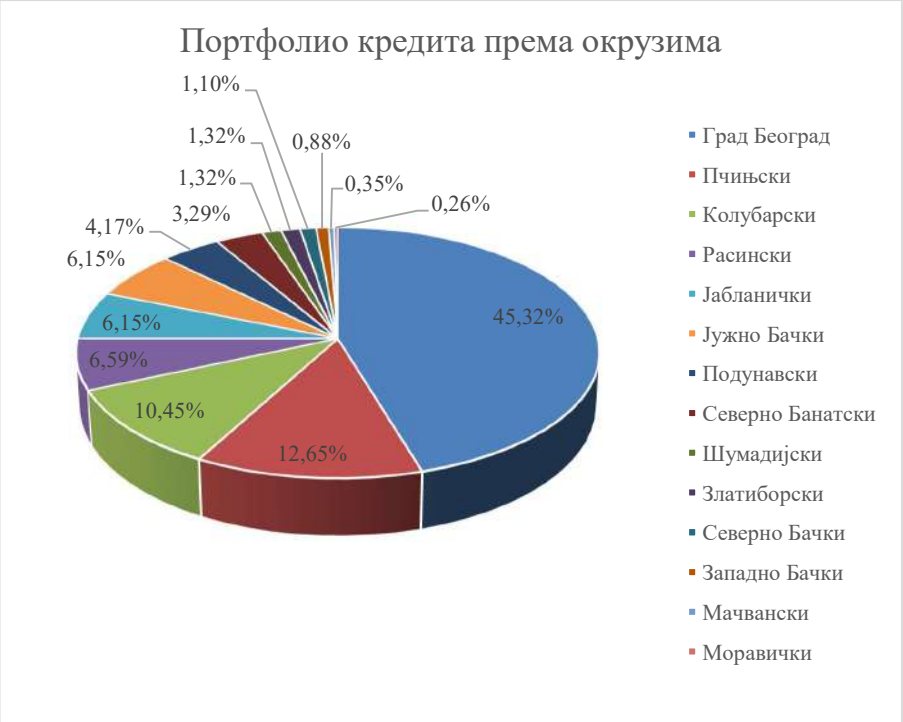

У структури кредитираних извозних послова предњаче послови са државама ЕУ и бившим југословенским републикама као и извозни послови према Руској федерацији.

Кредити су одобрени предузећима за извоз роба у следеће државе:

Тржиште	Број кредита	Износ у ЕУР	Учешће у %
Русија	4	2.875.000,00	12,63%
БИХ	7	2.850.000,00	12,52%
Вијетнам	1	2.380.000,00	10,45%
Бангладеш	1	2.000.000,00	8,78%
Швајцарска	1	2.000.000,00	8,78%
Немачка	8	1.930.000,00	8,48%
Холандија	1	1.500.000,00	6,59%

Румунија	1	1.200.000,00	5,27%
Италија	3	1.000.000,00	4,39%
Остало	18	5.035.000,00	22,11%
Укупно:	**45**	**22.770.000,00**	**100,00%**

Кретање прихода по кредитима најбоље се види из следећих табела и графикона у коме је евидентно смањење прихода у 2021. години у односу на претходну годину услед актуелне ситуације у привреди због застоја у међународним пословима изазване ширењем вируса Ковид – 19, али и због одлуке Владе Републике Србије да се свим клијентима са којима је потписан Анекс уговора 31.12.2020. године, и где им је рок повратa кредита продужен до 31.12.2022. године, снизи каматна стопа на 2,5% без наплате провизије за Анекс.
У 2021. години у АОФИ је по основу камата по кредитима приходовано ЕУР 1.830.000,00 што представља смањење од 22% у односу на претходну годину.

(у 000 ЕУР)	2017	2018	2019	2020	2021
Приходи од камата на одобрене кредите	2.404	2.443	2.540	2.332	1.830
Процентуална промена прихода од камата		2%	4%	-8%	-22%

У 2021. години по основу провизија у АОФИ је приходовано ЕУР 114.224,00 што представља смањење од 27% у односу на претходну годину, услед прилагођавања висине провизија по кредитима тржишним условима, али и због рестриктивније политике одобравања нових пласмана услед продужења рока отплата свих затечених кредита у месецу марту 2020. године на три године, односно до 31.12.2022. године.
Просечна пондерисана накнада на кредите у 2021. години је била 0,37%.

(у 000 ЕУР)	2017	2018	2019	2020	2021
Приходи од провизија на одобрене кредите	339	210	230	156	114
Процентуална промена прихода од провизија		-38%	10%	-32%	-27%

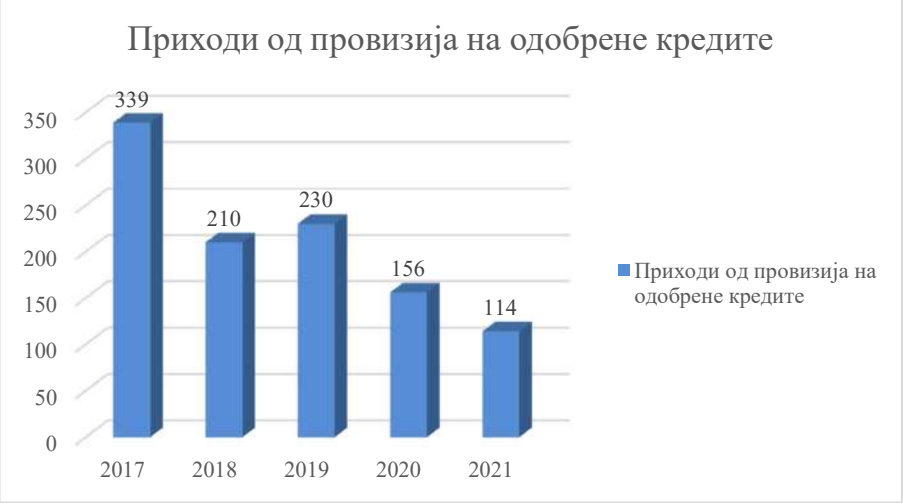

ПОСЛОВИ НА ИЗДАВАЊУ ГАРАНЦИЈА

АОФИ се бави издавањем плативих и чинидбених гаранција као што су лицитационе гаранције, гаранције за добро извршење посла, авансне гаранције и гаранције за одржавање у гарантном периоду. Издавање гаранција не захтева пласман средстава од стране АОФИ (осим у случају плаћања по гаранцији), а чинидбене гаранције обезбеђују значајно веће извозне послове од њиховог износа (обично чинидбене гаранције чине 2-15%, најчешће 5-10% вредности извозног посла/инвестиционог пројекта, тако да је њихов мултипликатор најчешће 20, а може бити и до 50).

Од 01.01.2021. године до 31.12.2021. године АОФИ је издао 4 чинидбене и 6 плативих гаранција, у укупном износу од ЕУР 7.894.165,38, као и 1 оквирну гарантну линију у укупном износу од ЕУР 2 милиона.

Гаранције су издате уз обезбеђења потраживања у широком дијапазону од сопствених меница заjмотражиоца, јемстава других бонитетних предузећа и залога на опреми у зависности од процене ризика пласмана на основу оцене бонитета заjмотражиоца.

Преглед гаранција које су издате у АОФИ током 2021. године према средствима обезбеђења:

Средства обезбеђења	Број гаранција	Износ у ЕУР	Учешће у %
менице налогодавца	5	5.099.396,25	64,60%
залога на опреми	2	2.000.000,00	25,34%
корпоративна гаранција	1	600.000,00	7,60%
менице јемца	2	194.769,13	2,47%
Укупно:	**10**	**7.894.165,38**	**100,00%**

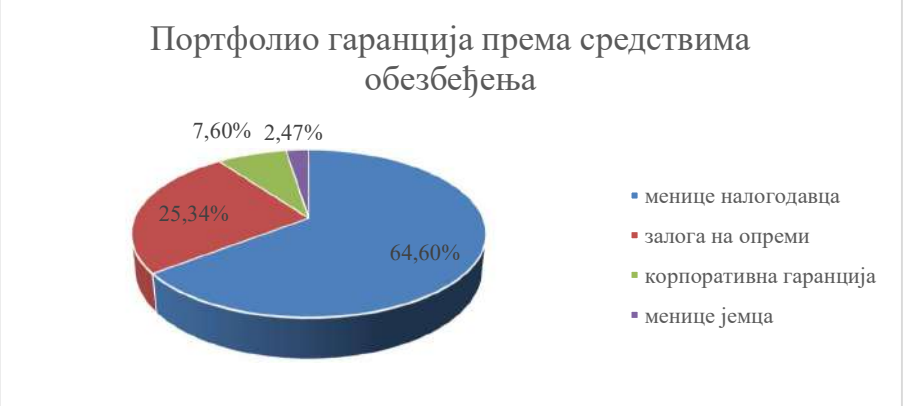

Уз помоћ издатих гаранције у АОФИ су подржана и велика, као и мала и средња извозна предузећа, с тим да је оријентација активности АОФИ у наредном периоду на подстицању развоја и извоза микро, малих и средњих предузећа.

Преглед гаранција које су издате у АОФИ током 2021. године према величини предузећа:

Величина предузећа	Број гаранција	Износ у ЕУР	Учешће у %
Велико	4	5.080.184,68	64,35%
Мало	3	2.019.211,57	25,58%
Средње	3	794.769,13	10,07%
Укупно:	**10**	**7.894.165,38**	**100,00%**

Уз помоћ издатих гаранција клијенти АОФИ су реализовали послове у домену грађевинске индустрије, прерађивачке индустрије и дрвне индустрије.

Преглед гаранција које су издате у АОФИ током 2021. године према делатности:

Делатност	Број гаранција	Износ у ЕУР	Учешће у %
Грађевинска	5	7.048.927,66	89,29%
Прерађивачка	3	650.468,59	8,24%
Дрвна	2	194.769,13	2,47%
Укупно:	**10**	**7.894.165,38**	**100,00%**

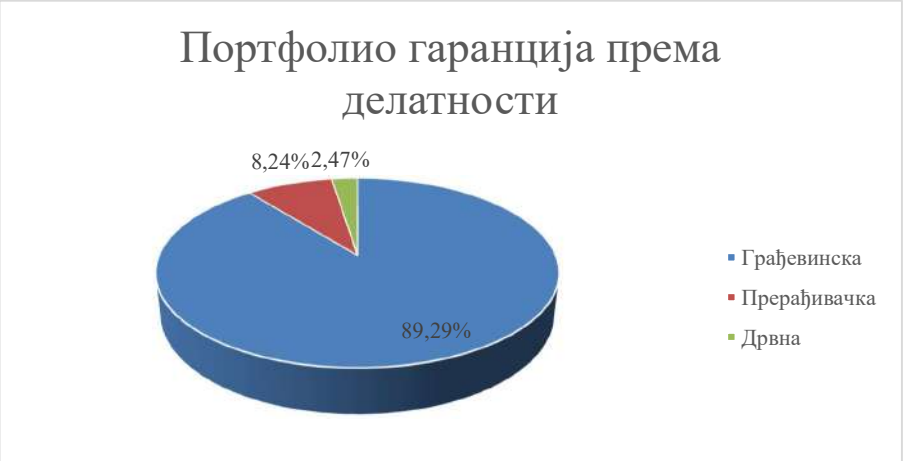

У АОФИ су издате гаранције предузећима из округа Србије који су имали висок раст извозних активности и то првенствено из београдског, топличког и пчињског округа.

Преглед гаранција које су издате у АОФИ током 2021. године према округзима:

Округ	Број гаранција	Износ у ЕУР	Учешће у %
Град Београд	6	7.648.927,66	96,89%
Топлички	2	194.769,13	2,47%
Пчињски	2	50.468,59	0,64%
Укупно:	**10**	**7.894.165,38**	**100,00%**

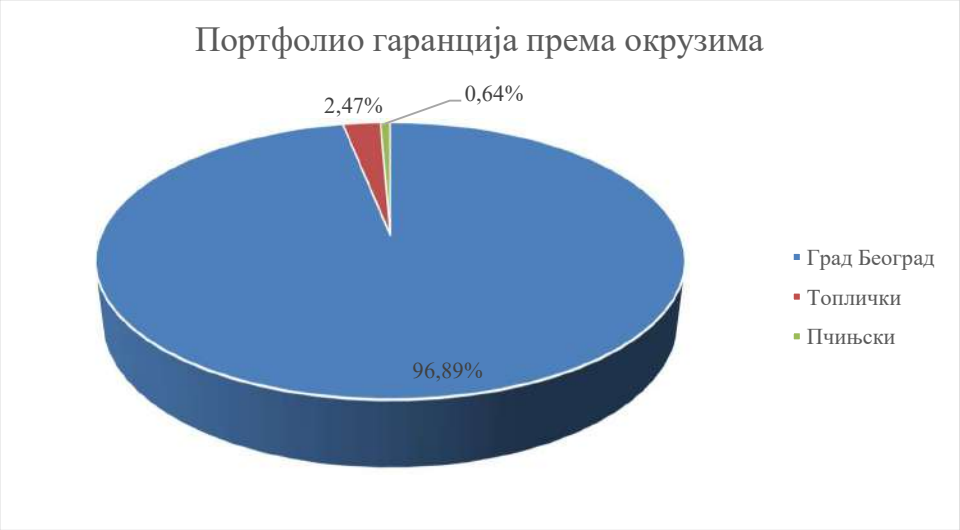

Захваљујући издатим гаранцијама клијенти АОФИ су реализовани послови на домаћем тржишту.

Преглед гаранција које су издате у АОФИ током 2021. године према тржиштима:

Тржиште	Број гаранција	Износ у ЕУР	Учешће у %
Република Србија	10	7.894.165,38	100,00%
Укупно:	**10**	**7.894.165,38**	**100,00%**

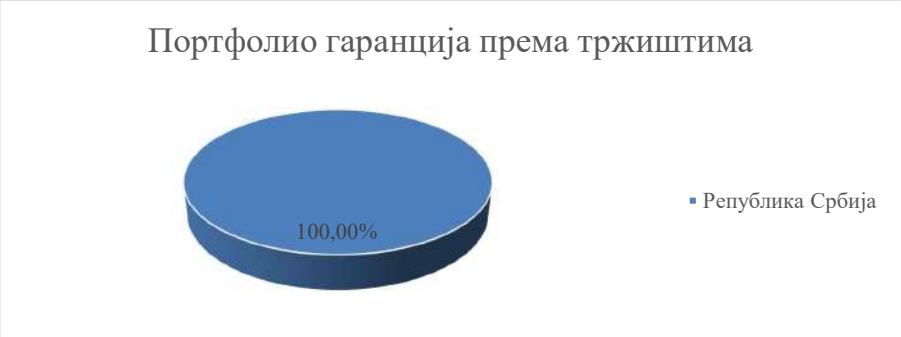

У 2021. години је по основу прихода од провизија и камата укупно фактурисано РСД 32.944.157,41 (ЕУР 280.180,04). Од тога се на приходе од провизија односи РСД 22.986.307,89 (ЕУР 195.491,56), чија је наплата 100,00%. Приходи по основу камата у износу од РСД 9.957.849,52 (ЕУР 84.688,48), односе се на протестоване гаранције.

Кретање прихода по гаранцијама најбоље се види из следећег графика у коме је евидентно смањење прихода од провизија по гаранцијама у 2021. години у односу на претходне године услед смањења провизија по гаранцијама због прилагођавања тржишним условима, као и услед актуелне ситуације у привреди због застоја у међународним пословима изазване ширењем вируса Ковид – 19 :

У току 2021. године АОФИ је исплатио износ од ЕУР 1,6 милиона по основу протеста две гаранције издате по налогу привредног друштва Network for Trading доо Београд. Наиме, АОФИ је издао гаранцију привредном друштву Network for Trading за плаћање обавеза према добављачу Г-210/2020 у износу од ЕУР 1 милион у корист Holdinga Slovenske elektrarne doo Ljubljana са роком важења до 21. октобра 2021., као и контрагаранцију за плаћање обавеза према НИС-у у корист Mirabank ad Београд Г-215/2021 у износу од ЕУР 600.000,00 са роком важења до 08. јуна 2022. године. Због енормног раста цена електричне енергије у набавци, као и потписаних годишњих уговора са купцима, jemac Energia Gas and Power и клијент АОФИ Network for Trading доо су током лета имали изражене проблеме у очувању ликвидности целог система, да би крајем септембра, после неуспелих преговора са стратешким партнером из Мађарске, њихови рачуни били блокирани од стране банака и добављача. Holding Slovenske elektrarne doo Ljubljana су дана 04. октобра 2021. доставили АОФИ захтев за плаћање износа од ЕУР 1 милион по основу гаранције Г-210/2020, а дана 11. октобра 2021. је и Mirabank ad доставила позив за плаћање у износу од ЕУР 600.000,00 по основу гаранције Г-215/2021. Дана 15. октобра 2021. године АОФИ је исплатио износ од ЕУР 1,6 милиона по основу протестованих гаранција Г-210/2020 и Г-215/2021 и активирана су сва средства обезбеђења налогодавца по наведеним гаранцијама.

ФАКТОРИНГ ПОСЛОВИ

У периоду од 01.01.2021. године до 31.12.2021. године у Агенцији кроз послове факторинга откупљена су потраживања у износу од ЕУР 40.355.212 што представља повећање од 8,5 % у односу на исти период прошле године. Остварени промет је на очекиваном нивоу имајући у виду стање привреде – пре свега због пандемије КОВИД-19, доступности државне помоћи, као и повољнијих понуда других финансијских институција. Пораст промета је забележен у међународном факторингу за 11%, док је на домаћем тржишту забележен пад од 2%.

Поред редовног посла запослени у Сектору за факторинг обављају и послове који су утврђени Законом о спречавању прања новца и финансирању тероризма. Узимајући у обзир Националну процену ризика према коме је свеобухватни ризик од прања новца и финансирања тероризма државе Р Србије процењен као „средњи“, као и секторску рањивост факторинга која је према истом документу процењена као „ниска“, а имајући у виду и остале факторе ризика, Обвезник је своју изложеност ризику (ниво претњи и ниво рањивости) проценио као „Средњи.“

Када је реч о процени ризика клијената Агенција је сврстана у низак ка средњем ризику, међутим укључујући остале факторе ризика попут кадровске политике, софтверског решења итд. Агенција је сврстана у Средњи ризик. Током 2021.године 9 уступилаца је било сврстано у висок ризик у складу са Законом (оф-шор, компликована власничка структура или високоризичне делатности). У средњи ризик је сврстано 4 уступилаца, док се у ниском налази њих 24. Током 2021. урађене су све редовне процене ризика клијената у складу са Законом.

Број реално активних уговора у наведеном периоду износио је 40 и то 28 уговора у међународном промету и 12 уговора у домаћем. Откупљена су потраживања од 33 клијента за 75 дужника од којих је 20 дужника из Србије и 55 ино-дужника из 19 земаља, претежно ЕУ.

Потенцијални клијенти (око 10-так предузећа) нису закључили посао са Агенцијом из разлога што или не испуњавају основни услов (извоз од ЕУР 100.000 на годишњем нивоу) или су добили повољније услове код банака или других домаћих/иностраних фактора (мања папирологију, брже одобравање). Према нашим сазнањима, неколико наших клијената је већи део свог пословања пребацио на рад са банкама које су конкурентније у сваком погледу, а пре свега ценовно. Током 2021. близу осам клијената је престало да ради (отказ уговора) због блокада рачуна или им услуге факторинга више нису биле неопходне. У наведеном периоду закључено је укупно 5 нових уговора, од којих по једном није било откупа.

У међународном факторингу откупљена су потраживања у износу од ЕУР 32.788.757 и већи су за 11,3% у односу на исти период прошле године. Учешће међународног промета у укупном промету се повећало за близу 2 % у односу на исти период прошле године и износи 81,26%.

Кроз двофакторски систем рада у 2021. години остварен је промет од ЕУР 942.939. Потраживања су откупљена од 3 уступиоца за 5 дужника, преко три увозна фактора.

Учешће међународног двофакторског факторинга у укупном међународном промету износи 3% и значајно је смањен у односу на 2019. и 2020. годину што је у складу са пословном политиком да се двофакторски одржава на нижем нивоу и повећа обим послова факторинга са осигурањем унутар Агенције.

У домаћем факторингу остварен је промет од РСД 889.603.709 односно ЕУР 7.566.455 (конверзија вршена по средњем курсу на дан 31.12.2021, 1 ЕУР = 117,5721 РСД). Укупан промет домаћег факторинга у односу на 2020. годину је мањи за близу 2,2%, за колико је смањено и учешће у укупном промету које сада износи 18,74%.

Експонираност АОФИ (активни клијенти) на дан 31.12.2021. износи ЕУР 4.842.452 од чега је 86% експонираност по пословима међународног факторинга. Укупан број трансакција за наведени период 2021. године износио је 1.995.

Укупно остварени приходи у 2021.години износе РСД 48.103.255. На име камата фактурисано је РСД 33.166.270, а на име провизије и других накнадн РСД 14.936.985.

Укупни приходи бележе пад од близу 7,7 % у односу на исти период 2020. године. Главни разлог јесте престанак фактурисања камата код клијената који су неликвидни. Наплата прихода из активних, редовних уговора (камате и провизија) износе 99%. Ако узмемо у обзир целокупна потраживања (спорни клијенти из ранијих година, наплата децембарске камате) проценат наплате износио је близу 93%, односно РСД 44.534.635.

Пословна активност факторинга
за период 01.01.-31.12. 2021. години

УКУПАН ПРОМЕТ	**Износ у ЕУР**	**Остварен промет у %**	**Индекс 21/20**
	40.355.212 ЕУР	100,00%	108,51
Промет међународни факторинг	**32.778.757 ЕУР**	81,25 %	111,33
Промет домаћи факторинг	**7.566.455 ЕУР**	18,75 %	97,77
Експонираност АОФИ 31.12.2021.	**4.842.452 ЕУР**		81,69
УКУПАН ПРИХОД *	**48.103.255 РСД**	100%	92,83
Приход од камата	33.166.270 **РСД**	68,95%	88,33
Приход од провизија	14.936.985 **РСД**	31,05%	104.70
Број трансакција	**1995**		

*Подаци преузети из књиговодства представљају обрачунски износ фактурисаних камата и провизија

Укупан промет факторинга у периоду од 2018. – 2021. у 000 ЕУР

ПРОМЕТ	2018	2019	2020	2021
ПРОМЕТ ФК	39.867	29.955	29.450	32.788
ПРОМЕТ УФК	15.152	14.522	7.739	7.566
УКУПНО	**55.019**	**44.478**	**37.189**	**40.355**

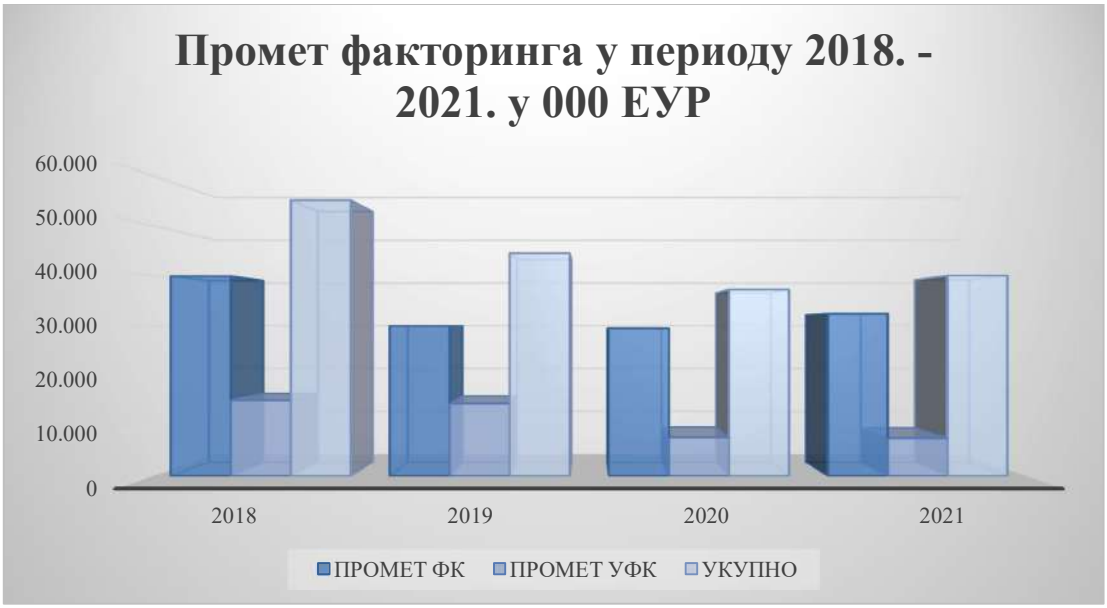

Током 2021. године сектор за факторинг је наставио са подршком извозницима који су своју робу и услуге пласирали у 19 земаља региона и ЕУ. Структура иностраних тржишта није се битно променила у односу на претходне године. Ове године Румунија заузима водећу позицију са 20% учешћа (5 дужника), а прате је Шведска и Италија са по 19% и 17% . Остале земље које су у претходним годинама биле међу првих пет, као што су Босна и Херцеговина, Немачка и даље се налазе међу првих 10 земаља.

Укупан промет факторинаг према земљама извоза у 2021. години

Редни број	Назив Државе	Укупан промет у ЕУР у 2021	% учешћа укупном промету	Број дужника
1	Румунија	6,872,634	20.96%	5
2	Шведска	6,030,443	18.39%	2
3	Италија	5,574,500	17.00%	2
4	Русија	3,539,694	10.80%	6
5	Финска	2,769,934	8.45%	1
6	Пољска	1,579,988	4.82%	3
7	Чешка	1,315,240	4.01%	3
8	Немачка	1,040,487	3.17%	2
9	Мађарска	683,550	2.08%	4
10	Босна и Херцеговина	629,975	1.92%	4
11	Словенија	505,190	1.54%	3
12	Црна Гора	454,359	1.39%	8
13	Француска	443,603	1.35%	2
14	Велика Британија	426,827	1.30%	1
15	Грчка	424,207	1.29%	2
16	Словачка	298,894	0.91%	2

17	Северна Македонија	98,608	0.30%	1
18	Хрватска	58,950	0.18%	1
19	Швајцарска	41,673	0.13%	3
	УКУПНО	**32,788,756**	**100%**	**55**

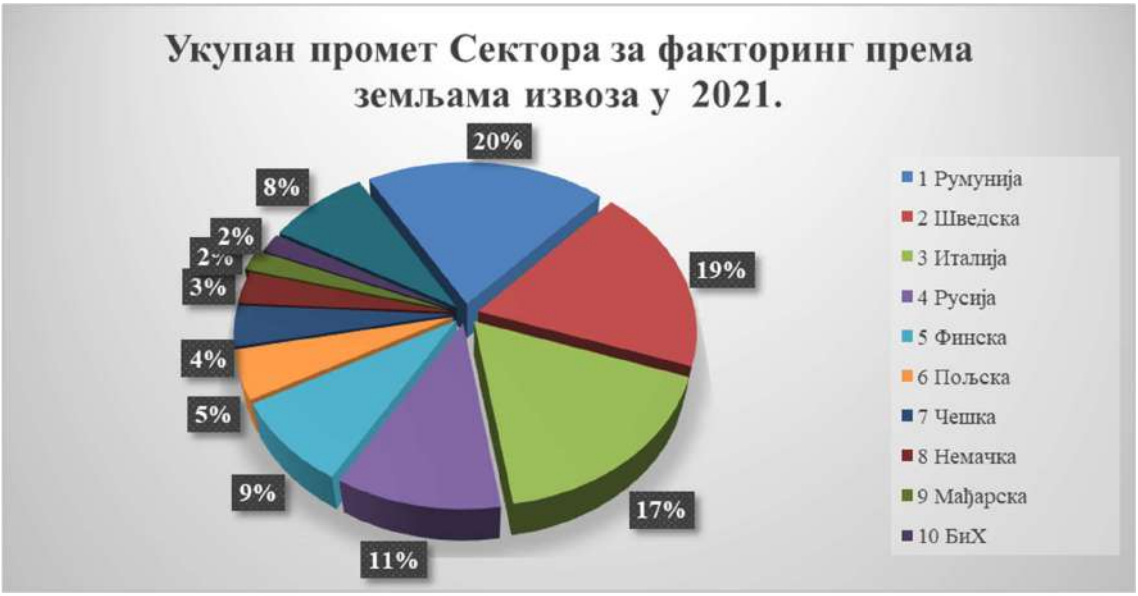

Као и ранијих година, остварен промет по окрузима и броју уступилаца остаје непромењен већ пету годину за редом, уз мања померања. Највећи број клијената њих 11 долази из Београдског округа са учешћем у укупном промету од близу 26%. По проценту учешћа, следе Јабланички округ са близу 17% и Сремски са 16%, док по броју клијената, то су Сремски и Мачвански са по 3 уступиоца. Петнаест уступилаца јабланичког, сремског и београдског округа су остварили 58% укупног промета Сектора за факторинг.

Укупан промет факторинга по окрузима за период 01.01.-31.12.2021.

Редни број	Округ	Укупна промет у ЕУР	% учешћа у укупном промету	Број уступиоца
1	Град Београд	10,140,258	25.13%	11
2	Јабланички округ	6,524,904	16.17%	1
3	Сремски округ	6,169,576	15.29%	3
4	Јужно-Бачки округ	5,820,882	14.42%	2
5	Пиротски округ	5,512,158	13.66%	1
6	Златиборски округ	1,339,869	3.32%	2
7	Мачвански округ	1,005,932	2.49%	3
8	Северно- Бачки округ	956,667	2.37%	1
9	Подунавски олруг	760,802	1.89%	1
10	Топлички округ	731,979	1.81%	1
11	Северно-Банатски округ	451,923	1.12%	1
12	Расински округ	387,019	0.96%	1

13	Рашки округ	251,723	0.62%	1
14	Моравички округ	161,227	0.40%	2
15	Пчињски округ	98,608	0.24%	1
16	Поморавски округ	41,673	0.10%	1
	Укупно	**40,355,202**	**100.00%**	**33**

Најзаступљенија делатност у портфолију сектора за факторинг са укупним процентом учешћа од 33% је прерађивачка делатност (производња обуће и котрљајућих лежајева и др.погонских елемената). Структура учешћа прве три рангиране делатности се није битније променила у односу на прошлу годину, с тим да текстилна делатност сада има 17% учешћа, а за њом следе машинска и металска са 15%. Највећи број клијената долази из прерађивачке индустрије, укупно 9 и прехрамбена делатност са 7 уступилаца.

Укупан промет факторинга према делатности уступиоца
за период 01.01.-31.12.2021.

Редни број	Делатност	Укупан промет у ЕУР	% учешћа у укупном промету	Број уступиоца
1	Прерађивачка	13,504,949	33%	9
2	Текстилна	6,677,889	17%	2
3	Машинска	6,183,273	15%	7
4	Металска	5,979,631	15%	3
5	Прехрамбена	4,284,570	11%	6
6	Транспорт	2,472,448	6%	1
7	Трговина	527,451	1%	2
8	Грађевинарство	386,845	1%	1

9	Дрвна	338,156	1%	2
	УКУПНО:	**40,355,212**	**100%**	**33**

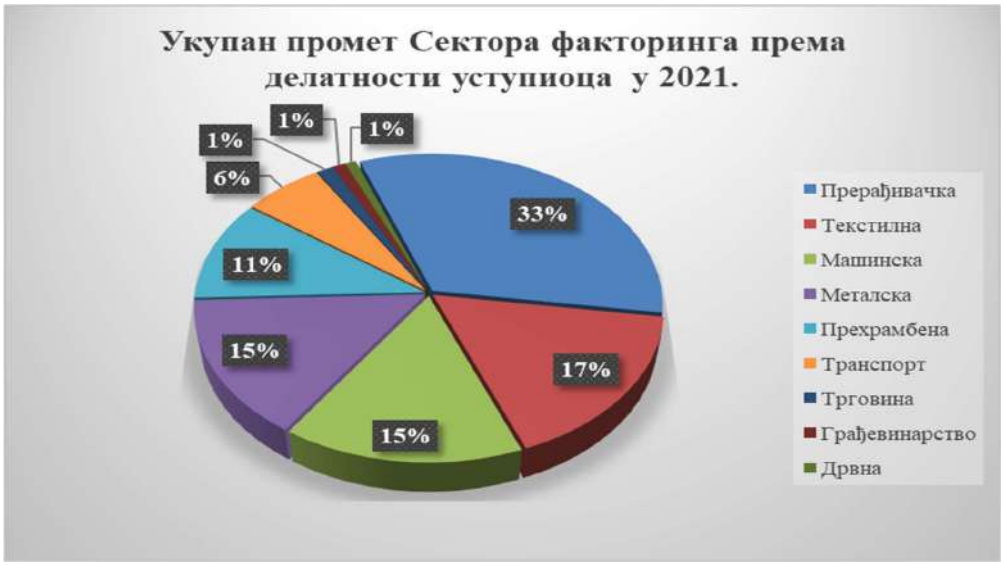

Током 2021. године структура пласмана према величини предузећа у односу на претходну годину је непромењена. Сектор за факторинг је наставио са пружањем услуга првенствено сектору малих и средњих предузећа. Највеће учешће у укупном промету у 2021. години и даље имају средња предузећа у износу од 24,93 мил ЕУР и учешћем од 62%. Значајније повећање учешћа у укупном промету у односу на 2020. годину бележе два велика предузећа, близу 6%, док највећи пад имају мала предузећа од 9%, узимајући у обзир и микро предузећа која су прерасла у мала.

Укупан промет факторинга према величини предузећа
за период 01.01.-31.12.2021.

Величина предузећа	Укупан промет у ЕУР	% учешћа у укупном промету	Број уступилаца	% учешћа броја уступилаца
Мало предузеће	7,887,937	19%	15	45%
Средње предузеће	24,925,591	62%	16	48%
Велико предузеће	7,541,684	19%	2	6%
УКУПНО	**40,355,212**	**100%**	**33**	**100%**

У поређењу са 2020. годином није било значајнијих промена код највећих клијената, док су само прва два клијента заменила места. Значајно увећање промета је имала Алатница Баровић за близу 1 мил ЕУР, која целокупан промет остварује на домаћем тржишту, као и Србоекспорт. Од наведених клијената Златарпласт остварује промет по основу домаћег и међународног промета.

Листа првих 10 клијената Сектора за факторинг

Редни број	Назив клијента	Укупан промет периода у ЕУР	% учешћа у укупном промету
1	Jeanci Serbia doo	6,524,904	16.17%
2	Тигар ад	5,512,159	13.66%
3	ФКЛ доо	5,434,036	13.47%
4	Yugotub doo	5,140,708	12.74%
5	Srboexport доо	2,472,448	6.13%
6	Alatnica Barović International доо	2,413,721	5.98%
7	АД Имлек	2,029,515	5.03%
8	МИНГ доо	1,728,013	4.28%
9	Аик Бачка Топола доо	956,667	2.37%
10	Златарпласт ад	826,727	2.05%
11-33	остала 22 предузећа	7,316,304	18.13%
	УКУПНО	**40,355,202**	100.00%

АКТИВНОСТИ ОСИГУРАЊА ИЗВОЗНИХ ПОТРАЖИВАЊА

Сектор за осигурање потраживања од комерцијалних ризика по основном и фронтинг портфолију је у 2021. години остварио следеће резултате:

I	Редовне полисе				U EUR
	Редовне полисе	**31.12.2020.**	**31.12.2021.**	**Промене у апсолутном износу (број) 15/16**	**Индекс у %**
1	Број полиса	**73**	**84**	**11**	**15,07**
2	Број купаца	**2.819**	**3096**	**277**	**9,83**
3	Број земаља	**75**	**73**	**-2**	**-2,67**
4	Осигурани промет	**765.326.609,00**	**1.209.293.329,71**	**443.966.721**	**58,01**
5	Премијски приход	**1.669.274,98**	**2.392.245,25**	**722.970**	**43,31**
6	Просечна премијска стопа	**0,218**	**0,198**	**-0,020**	**-9,30**
7	Износ кредитних лимита	**540.219.854,72**	**585.804.400,00**	**45.584.545**	**8,44**
8	Просечна кредитних лимита у еур	**195.166**	**203.457**	**8.291**	**4,25**
9	Просечна искоришћеност лимита у %	**31**	**52**	**21**	**67,74**
10	Просечан рок плаћања	**67,7**	**66,9**	**-1**	**-1,18**

II	Фронтинг послови				U EUR
	Фронтинг послови	**31.12.2020.**	**31.12.2021.**	**Промет у апсолутном износу (броју)15/16**	**Index u %**
1	Број осигураника	**2**	**3**	**0**	
2	Број купаца	**34**	**43**	**9,00**	**26,47**
3	Осигурани промет	**58.861.160**	**60.470.991**	**1.609.831**	**2,73**
4	Премијски приход	**161.909**	**166.378**	**4.469**	**2,76**

III	Укупно I+II				У ЕУР
		31.12.2020.	**31.12.2021.**	**Промет у апсолутном износу (броју)15/16**	**Index u %**
1	Број осигураника	**75**	**87**	**12**	**16,00**
2	Осигурани промет	**824.187.769**	**1.269.764.320**	**445.576.551**	**54,06**
3	Премијски приход	**1.831.184**	**2.558.624**	**727.440**	**39,73**

За разлику од предходне године која је за сектор осигурања била најтежа од оснивања услед глобалне рецесије узроковане пандемијом вируса Ковид 19, ситуација у 2021. години се неочекивано променила.

У 2020. години последице насталих тржишних околности биле су очекиване и у кредитном осигурању су се манифестовале кроз повећани број пријава неплаћања и банкротства компанија. Услед тога је сектор осигурања у 2020. години исплатио еур 1,6 милиона што је највише исплаћених штета од оснивања. Са друге стране, у регресном поступку наплаћено је

од дужника еур 903 хиљаде и година је закључена са рацином губитка од 42%. Историјски гледано, рацио губитка је на нивоу од 20%, што је далеко испод просека у бранши.

У 2021. години поучени искуством из претходне године, очекиван је наставак рецесије и повећан ниво штета, али заправо десио се потпуно другачији сценарио. Услед снажне подршке држава кроз одобрене програме помоћи привреди, забележен је нижи ниво пријављених и исплаћених штета, а са друге стране, услед повећаног броја осигураника, као и услед раста цена берзанске робе, забележен је драстичан раст промете и премијског прихода у односу на претходну годину.

На крају 2021. године портфолио сектора осигурања чини 84 активне полисе + 3 фронтинг полисе (раст од 16% у односу на претходну годину) по којима су осигурана потраживања из 73 земље света.

У току 2021. године потписано је 23 нове полисе, али са друге стране 11 осигураника је одлучило да не обнови сарадњу. Осигураници који нису обновили полису у укупном премијском приходу учествовали су са 0,72%.

У току 2021. године остварен је раст осигураног промета у односу на претходну годину од чак 54%, а и премијског прихода од 40%. Узевши у обзир ниво нето исплаћених штета од 11% и укупног премијског прихода, можемо закључити да је 2021. година најуспешнија година пословања од оснивања.

И даље је на снази потписани уговор о реосигурању са највећом кинеском осигуравајућом кућом „СИНОСУРЕ“

У 2021.години усвојени су нови општи и посебни услови, нове полисе осигурања, што има за циљ покретање сарадње са банкарским сектором. 16. марта 2021. године потписана је прва полиса осигурања са Банка Интесом. На овај начин омогућено је банци да уведе нови производ, откуп иностраних потраживања без права регреса ка извознику.

Структура осигураног промета по земљама

У структури осигураног промета по земљама и даље расте учешће осигураног потраживања на домаћем тржишту које је на крају 2021. године износило 38,14% , на другом месту је Словачка са 8,71%, а на трећем Пољска са 8,43%.

Преглед осигураног промета по земљама

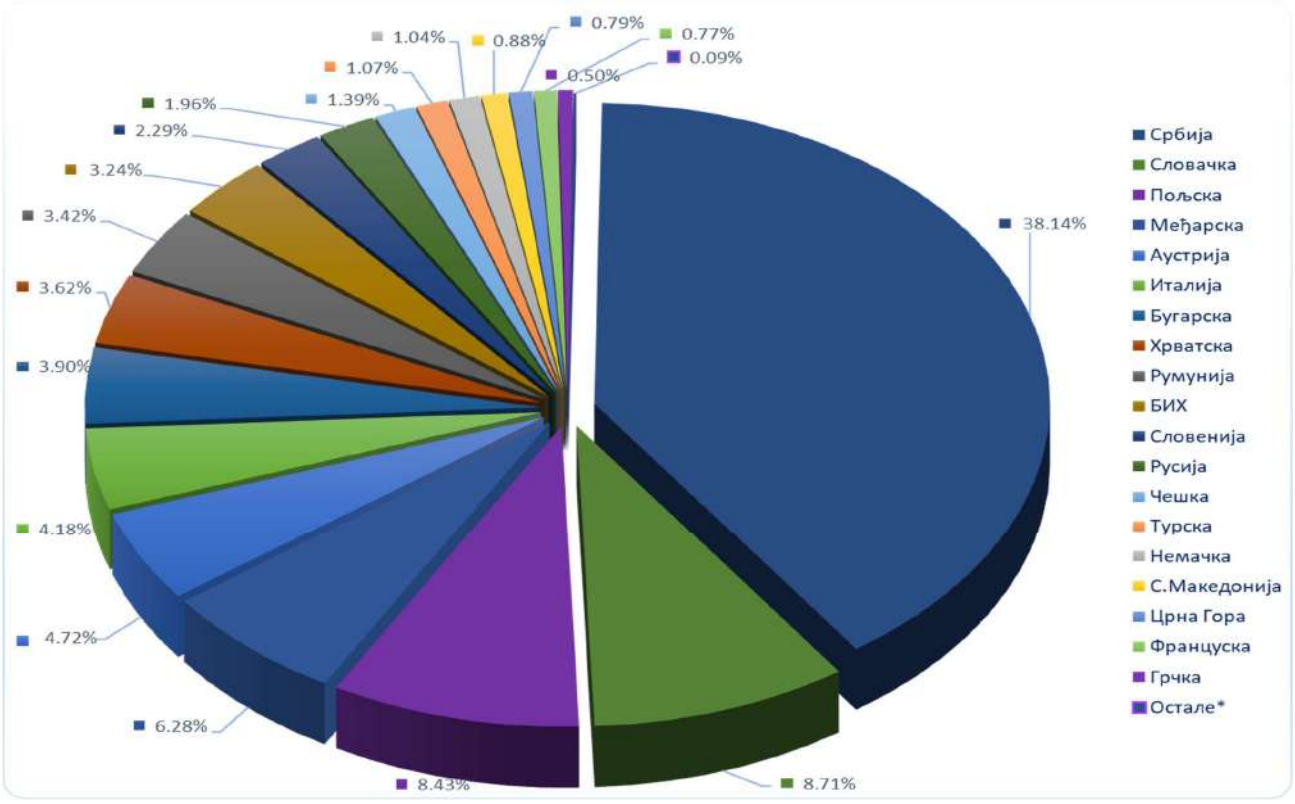

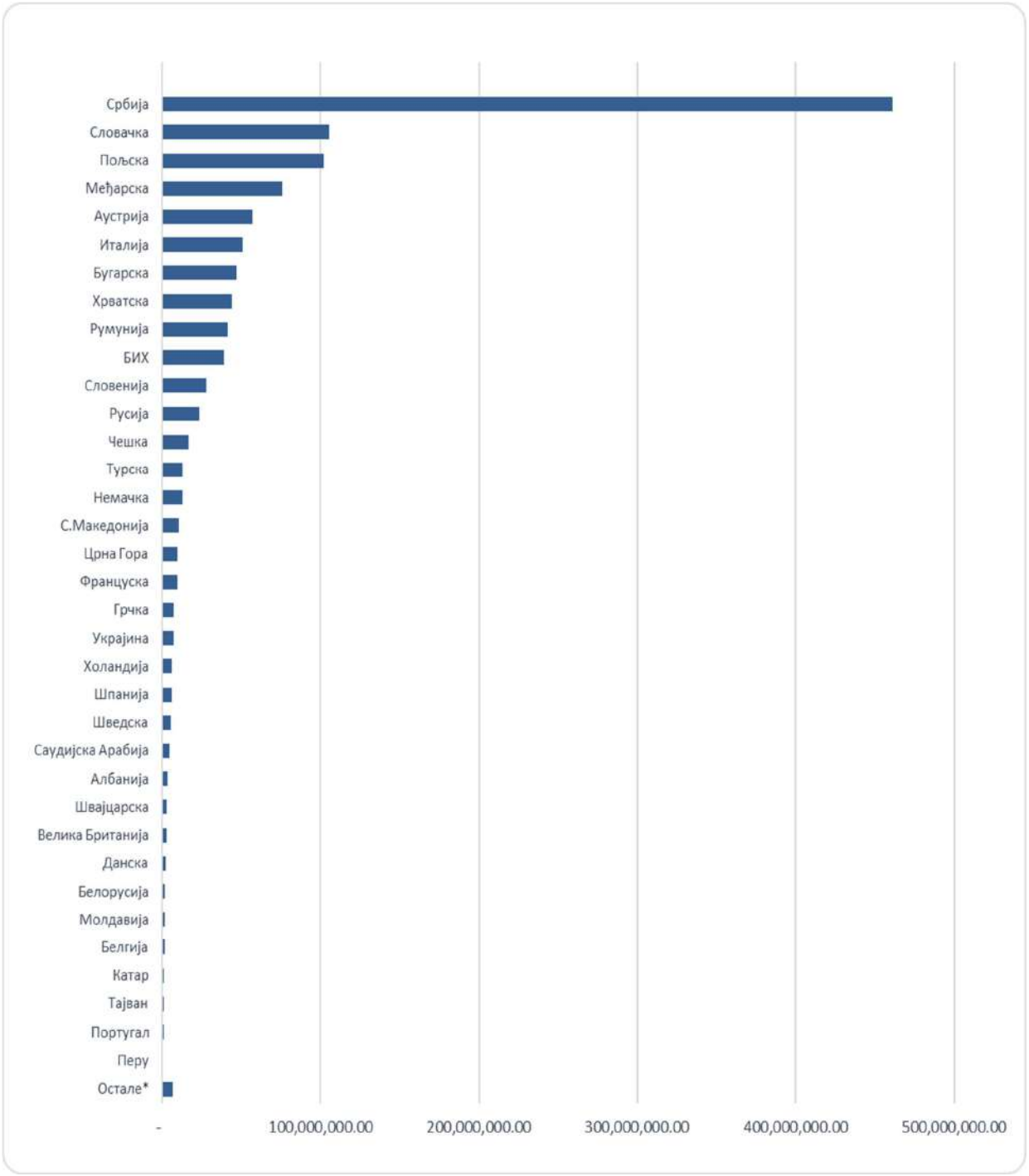
Србија
Словачка
Пољска
Мађарска
Аустрија
Италија
Бугарска
Хрватска
Румунија
БИХ
Словенија
Русија
Чешка
Турска
Немачка
С.Македонија
Црна Гора
Француска
Грчка
Украјина
Холандија
Шпанија
Шведска
Саудијска Арабија
Албанија
Швајцарска
Велика Британија
Данска
Белорусија
Молдавија
Белгија
Катар
Тајван
Португал
Перу
Остале*
-
100,000,000.00
200,000,000.00
300,000,000.00
400,000,000.00
500,000,000.00

Однос промета и премије по земљама

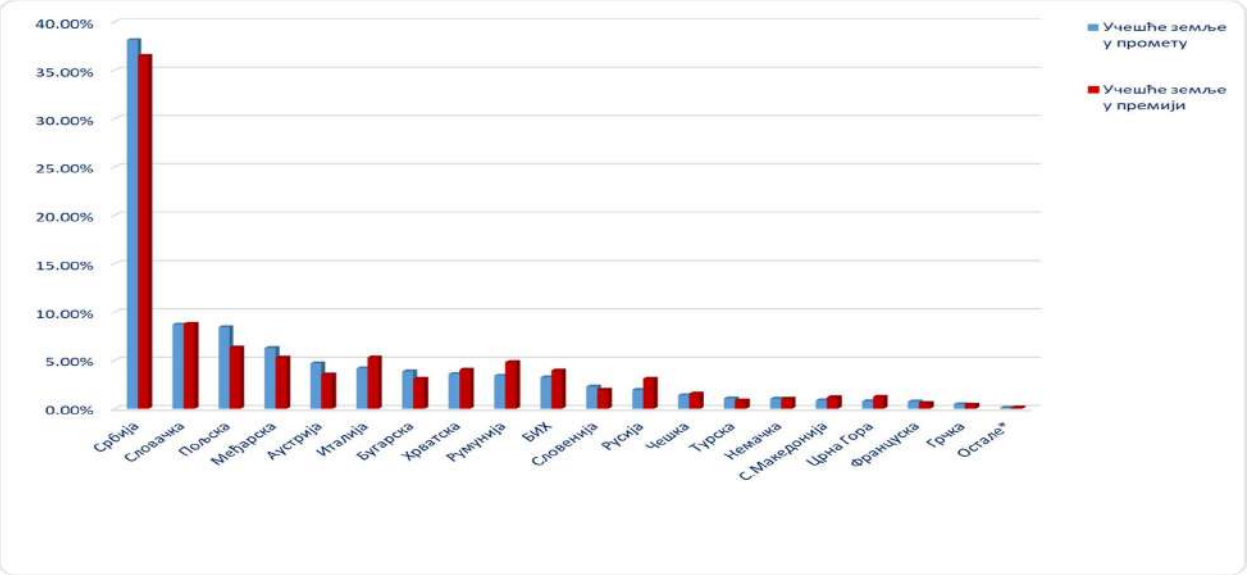

Просечна премијска стопа по земљама

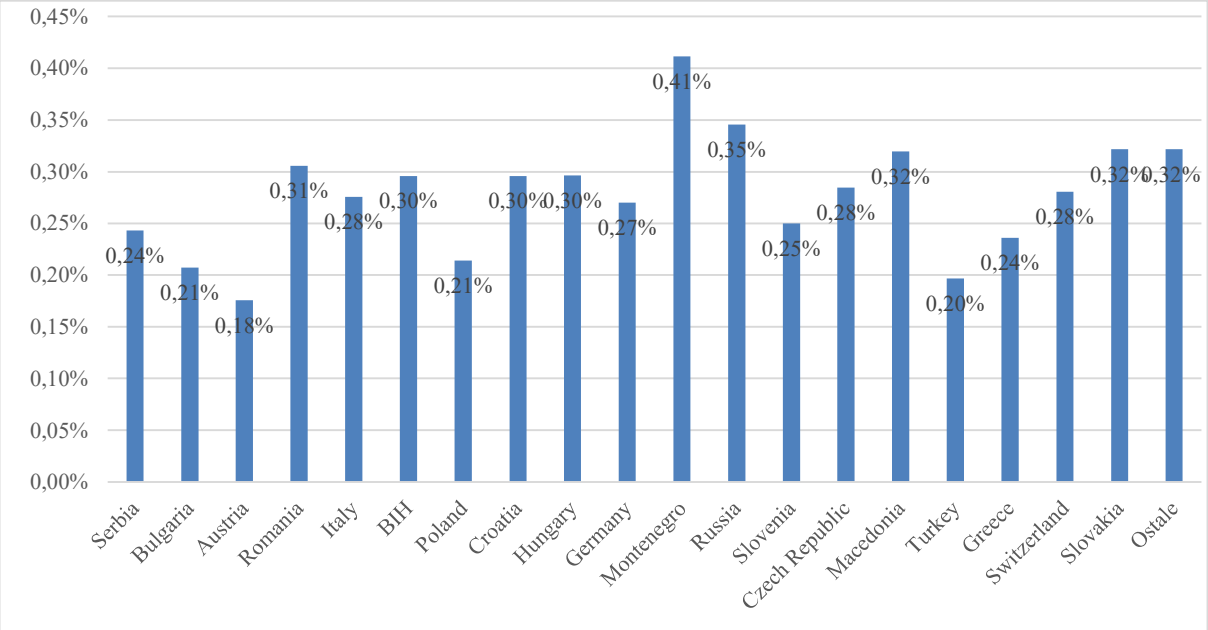

Од маја 2006. године, када је издата прва полиса осигурања потраживања од комерцијалних ризика, број полиса осигурања има позитиван тренд. Мањи пад броја осигураника у 2015. у односу на 2014. годину није утицао на смањење осигураног промета и премијског прихода. Број осигураника закључно са 31.12.2021. години је повећан за 16% у односу на претходну годину, тј. потписано је 87 полиса. Просечна премијска стопа за 2021 годину је 0,198%.

Структура одобрених кредитних лимита по вредности у ЕУР

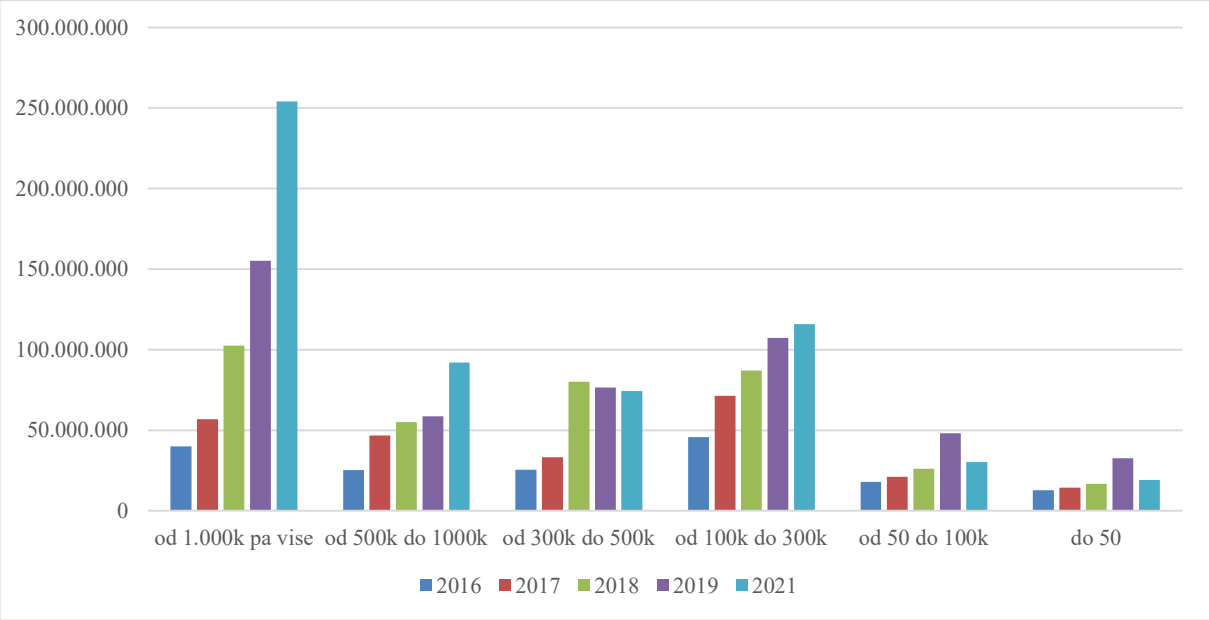

Структура по броју одобрених кредитних лимита

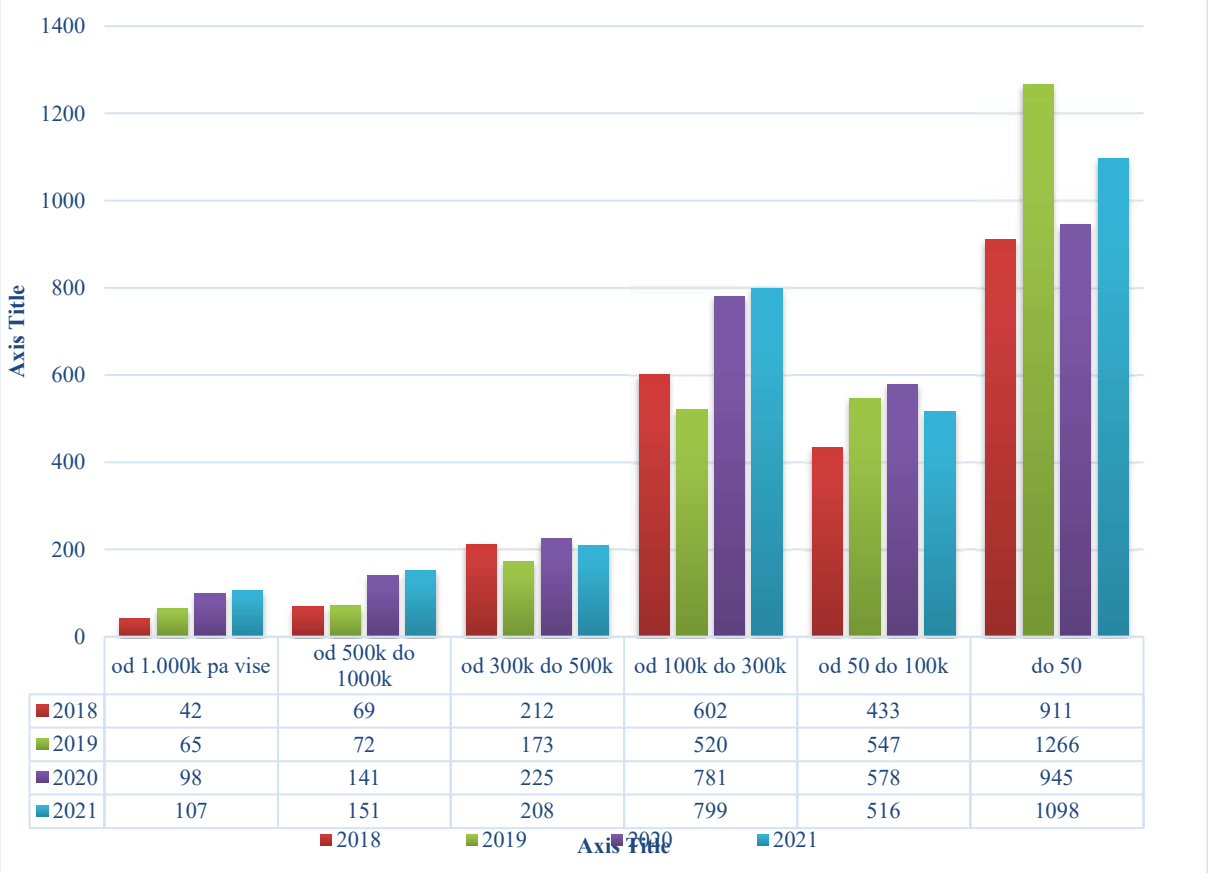

	od 1.000k pa vise	od 500k do 1000k	od 300k do 500k	od 100k do 300k	od 50 do 100k	do 50
2018	42	69	212	602	433	911
2019	65	72	173	520	547	1266
2020	98	141	225	781	578	945
2021	107	151	208	799	516	1098

Структура осигураног промета по величини предузећа

Међу клијентима сектора за осигурање највише су заступљена средња и мала предузећа, али њихово учешће у укупној структури осигураног промета износи 17,8%, док је учешће великих предузећа 82,20%. У оствареном премијском приходу учешће великих предузећа је и даље највеће, иако по броју предузећа учествују само са 17%

Структура осигураног промета по делатностима

Посматрајући осигурани промет по врсти делатности видимо да је најзаступљенији сектор металске индустрије и пољопривреде са по 24%, док је учешће хемијске индустрије одмах иза са 23% учешћа.

Посматрано на нивоу редовног портфеља у 2021. години забележен је раст осигураног промета од 58%, док је на нивоу премијског прихода остварен раст од 43% у односу на исти период претходне године.

Уколико редовном портфељу прикључимо и фронтинг портфељ, резултат укупног пословања тј. осигуран је промет од еур 1.269 милиона, остварен премијски приход од еур 2.558.624, што је раст од 40% у односу на преходну годину.

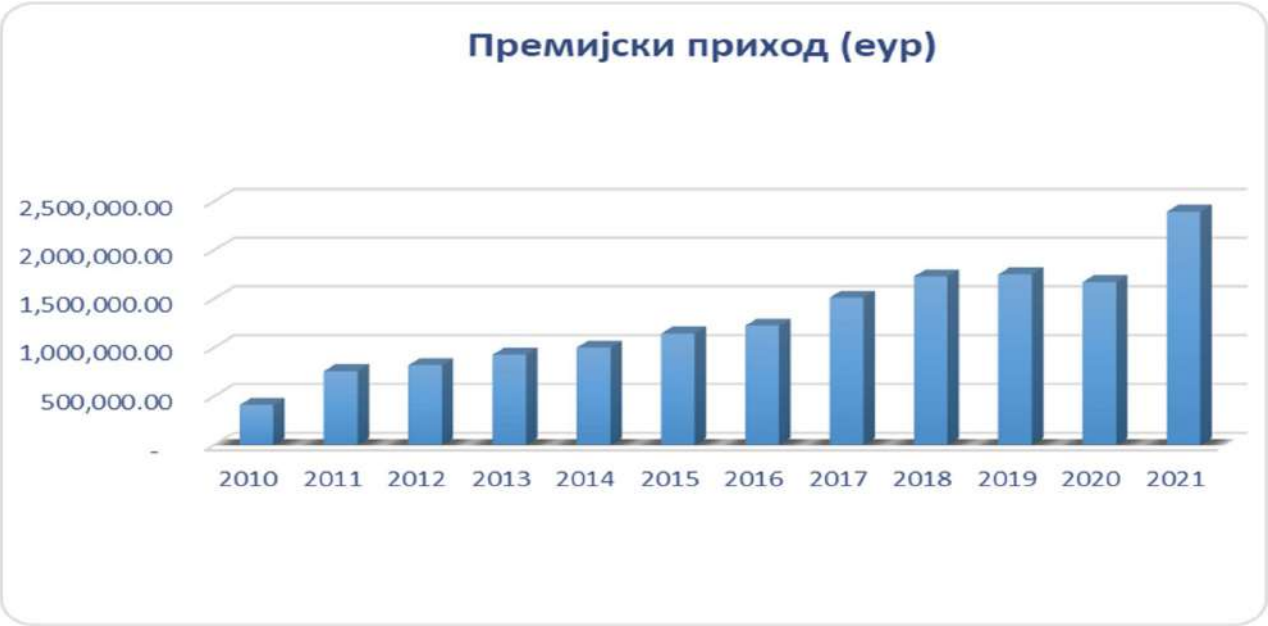

ИЗВЕШТАЈ ОДЕЉЕЊА ЗА ЛИКВИДАЦИЈУ ШТЕТА У 2021. години

У 2021. години пријављене су укупно 24 штете у износу ЕУР 963.074,47, од којих је успешном наплатом затворено 10 штета. Укупно је исплаћено 8 штета у 2021. години у износу од ЕУР 476.872,83.

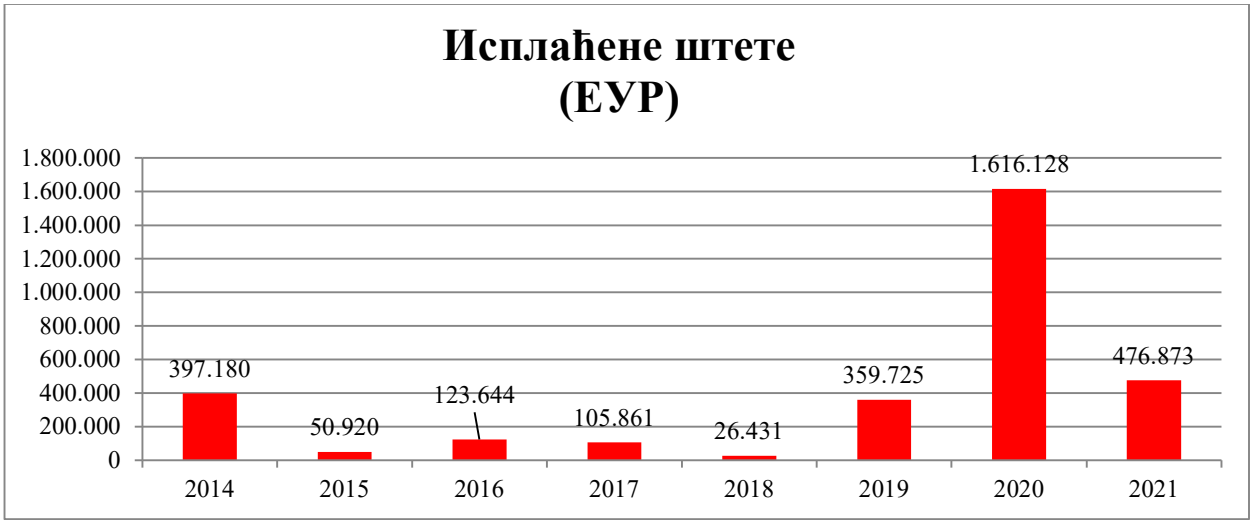

По висини исплаћених штета највећи удео има Италија, на коју се односи 38%, затим следи Србија са 34%, док треће место заузима Словенија са 11%.

Упоредном анализом исплаћених штета и оствареног премијског прихода у 2021. години може се закључити да исплаћене штете (умањене за наплаћен регрес) у укупном премијском приходу учествују са 12,4% .

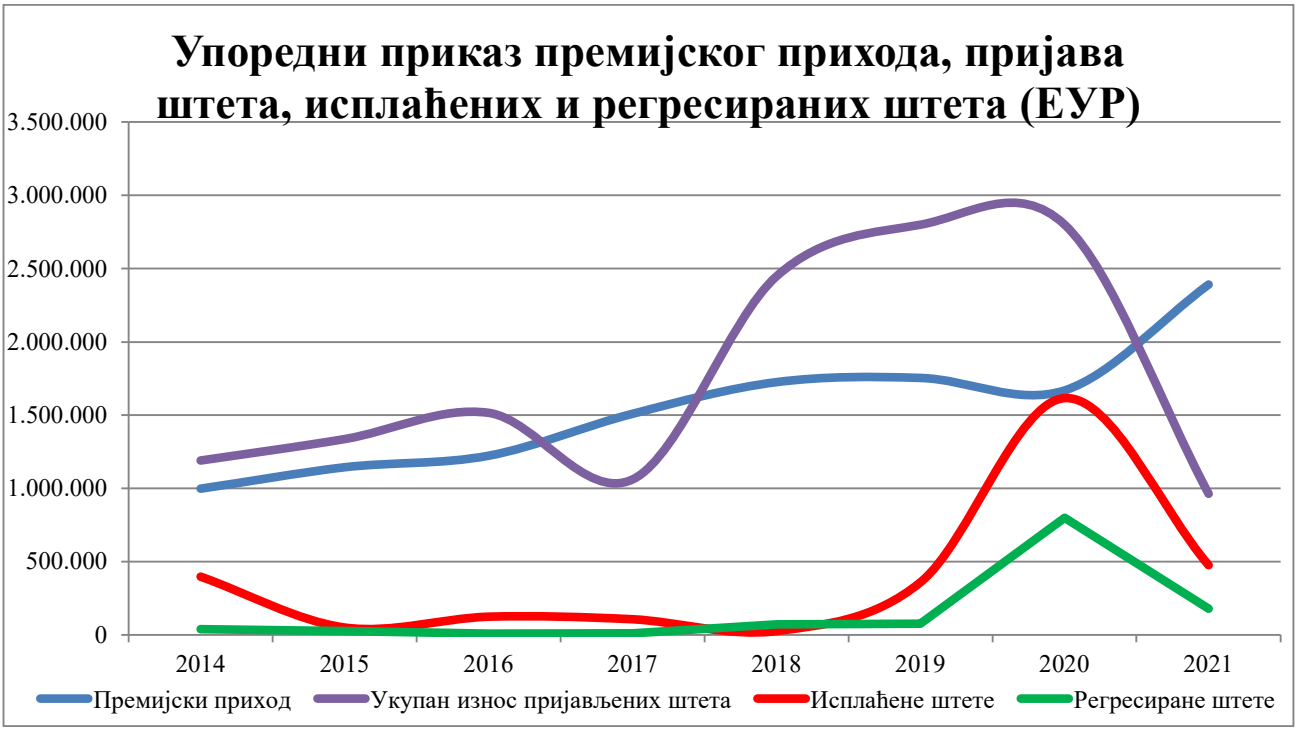

Регрес у 2021. години по основу исплаћених штета износио је ЕУР 179.869,13 (припадајући део осигуравача), док је укупан износ наплаћених регреса у 2021.години ЕУР 211.152,41.

Током године, велику пажњу смо посветили побољшању процента наплате исплаћених штета од дужника кроз регресни поступак. Услед ограничења која нам је донела ситуација са вирусом COVID 19, и у овој години смо имали много више случајева ангажовања адвокатских канцеларија и агенција за наплату потраживања него раније. Прилагођавање у механизмима наплате дало је своје позитивне резултате који ће се пренети и на 2022. годину. Истакли би следеће случајеве:

- *Internacional Fud Distribucija* из Македоније (ДТД Рибарство): штета је исплаћена 03.07.2020. у износу ЕУР 4.500,00 – укупан дуг износи ЕУР 8.632,51. Ангажовали смо агенцију за наплату која није имала успеха у наплати. Приликом ангажовања адвоката како би покренули судски поступак, осигураник је одустао од учешћа у регресном поступку и одрекао се регресног права. Над дужником смо покренули судски поступак и добили позитивну пресуду. Са дужником је договорено да измири дуг у целости, као и трошкове поступка кроз 6 месечних рата. У 2021. години уплаћене су 2 рате у износу ЕУР 2.900,00 и очекујемо наплату остатка у 2022. години. Уколико дужник не буде платио, блокираћемо дужникове рачуне. Трошкове и наплаћени износ задржавамо у целости.

- *Бифтек* из Србије (De Heus): штета је исплаћена 01.08.2019. у износу ЕУР 140.052,13– укупан дуг у тренутку исплате био је ЕУР 207.520,52. Добили смо позитивну судску пресуду након чега је дужник замолио да своје обавезе измири по предложеној динамици, са чим смо се сложили. С обзиром да дужник није извршио ни прву уплату сходно договору до 31.12.2021., ангажован је судски извршитељ и дужникови рачуни су блокирани почетком 2022.године. Задржана су значајна средства услед чега је дужник замолио да се подигне блокада, а да ће своју обавезу измиривати уредно и убрзано. У 2022. години очекујемо наплату целог дуга.

- *Versy* из Италије (Умка): штета је исплаћена 08.02.2021. у износу ЕУР 179.046,76– укупан дуг у тренутку исплате био је ЕУР 198.940,84. Покренули смо судски поступак против дужника и добили дозволу за извршење пре пресуде, чиме смо дужнику блокирали средства на рачуну у износу око ЕУР 130.000,00 до правоснажне пресуде. Почетком 2022. године очекујемо пренос блокираних средстава.

Од свих активних штета на дан 31.12.2021. године, потенцијални износ штета за исплату је ЕУР 364.077,49. Одељење за ликвидацију штета активно ради на поступку наплате, како би смањило потенцијални износ накнаде из осигурања.

Активности запослених агенције на пословима по основу потписаних уговора о пословно – техничкој сарадњи

Како је Република Србија током 2020. године и 2021. године донела мере за очување ликвидности привреде погођене економском кризом изазваном пандемијом болести COVID-19 кроз програм финансијске подршке привреди од стране Фонда за развој за предузетнике, микро, мала и средња предузећа, пољопривредна газдинства и задруге у вредности од ЕУР 200 милиона у 2020. години и из кредитне линије Европске инвестиционе банке преко Фонда за развој у износу од 12 милијарди динара током 2021.године, као и преко комерцијалних банака у вредности од РСД 240 милијарди, то је, процењујући да Агенција располаже адекватним стручним и техничким капацитетима неопходним за обављање наведених послова, Агенција је потписала уговоре о стручно - техничкој подршци између Републике Србије, Министарства финансија и Агенције у контроли реализације гарантне шеме утврђене Уредбом о утврђивању гарантне шеме као мере подршке привреди за ублажавање последица пандемије болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2, (Уредбом је конституисана гарантна шема са превасходним циљем повећања ликвидности кроз механизам гарантовања Републике Србије за кредите које банке одобравају привредним субјектима за финансирање ликвидности и обртних средстава, а чија је ликвидност предуслов функционисања привреде Републике Србије), као и са Фондом за развој о стручно – техничкој подршци за кредите за ликвидност привреде.

Активности на стручно-техничкој подршци Фонду за развој

Фонд за развој је из кредитне линије Европске инвестиционе банке у износу од 12 милијарди динара током 2021. године одобравао кредите на основу Закона о утврђивању финансијске подршке привредним субјектима за одржавање ликвидности и обртна средства у отежаним економским условима услед пандемије COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2. Овим средствима се обезбеђује подршка привредним субјектима – микро, малим, средњим предузећима и предузетницима за набавку обртних средстава и одржавање текуће ликвидности у циљу измиривања обавеза према пословним партнерима, запосленим и држави. Кредити Фонда за развој су одобравани са каматном стопом од 1% годишње, на рок до 48 месеци, укључујући грејс период од 18 месеци, или на рок од 5 година, укључујући грејс од 2 године за привредне субјекте из туризма, угоститељства и путничког саобраћаја, који су били највише погођени кризом услед пандемије COVID-19.

По основу Закона техничку подршку у спровођењу овог Закона Фонду за развој су пружали запослени из АОФИ. Запослени АОФИ су ангажовани на пословима обраде захтева за кредите током којих је обрађено 1529 захтева за кредите у периоду од 15. јуна 2021. до 24. децембра 2021. године.

У 2021. години на пословима пружања стручно – техничке помоћи Фонду за развој ангажовано је 11 запослених из АОФИ.

Активности на стручно-техничкој подршци Министарству финансија у контроли реализације гарантне шеме као мере подршке привреди за ублажавање последица пандемије болести COVID-19

АОФИ је у остваривању стручно-техничке подршке Министарству финансија у контроли реализације Прве гарантне шеме био ангажован на обради података из извештаја достављених

уз 68 Захтева за повећање максималног осигураног портфолија, које је поднело 18 банака, а који су обрађени закључно са 15. септембром 2021. године. Република Србија и Народна банка Србије закључиле су Уговор о гаранцији РС са укупно 25 банака, од којих 6 банака није стекло услове за подношење Захтева за повећање максималног осигураног портфолија.

Наведених 18 банака су, у периоду од јуна 2020. године до 15. септембра 2021. године, поднеле укупно 68 Захтева за повећање максималног осигураног портфолија, од којих је 67 Захтева одобрено, док је 1 Захтев одбијен. Након спроведене анализе одобрених Захтева, АОФИ је Министарству финансија доставио 67 Предлога обавештења за повећање максималног осигураног портфолија и то на укупан износ од 1.574.759.260,00 евра, од чега је 61 захтев поднет на износ од максималних 25 милиона евра, 1 Захтев је поднет на износ од 24.959.260 евра, по 1 захтев поднет је на 15 милиона евра, 10 милиона евра, 7,5 милиона евра и 7,3 милиона евра, док су 2 захтева поднета на износ од по 5 милиона евра.

На основу наведеног, одобрено је укупно 67 захева за повећање максималног осигураног портфолија на укупан износ од 1.574.759.260 евра и то: 60 захтева по 25 милиона евра по појединачном захтеву, по 1 захтев је одобрен на износе од: 24.959.260 евра, 15 милиона евра, 10 милиона евра, 7,5 милиона евра и 7,3 милиона евра и 2 захтева по 5 милиона евра по појединачном захтеву. Овим су сва расположива средства за повећање максималног осигураног портфолија по првој гарантној шеми, искоришћена.

Обрада захтева је обухватила проверу 31.027 одобрених кредита за 22.809 клијената. На бази свега наведеног, сачињена је анализа којом је обухваћено свих 31.027 кредита у износу од 1.905.800.018,99 евра, од стране 8 запослених АОФИ, који су ангажовани на овим пословима. На основу документације коју су сачиниле и доставиле банке утврђено је следеће:

ГАРАНТНА ШЕМА - Анализа података о одобреним кредитима према обрађеним Захтевима за повећање максимално осигураног портфолија
пресек на дан 20.09.2021.године

УКУПАН БРОЈ БАНАКА	**18**			
УКУПАН БРОЈ ЗАХТЕВА ЗА ПОВЕЋАЊЕ МАКСИМАЛНОГ ОСИГУРАНОГ ПОРТФОЛИЈА	**68**			
БРОЈ КОРИСНИКА КРЕДИТА	**22.809**			
ИЗНОС МАКСИМАЛНОГ ОСИГУРАНОГ ПОРТФОЛИЈА	**2.119.081.073,91**			
ИЗНОС ОДОБРЕНИХ КРЕДИТА	**1.905.800.018,99**			
СТЕПЕН ИСКОРИШЋЕНОСТИ МАКСИМАЛНОГ ОСИГУРАНОГ ПОРТФОЛИЈА	**89,94%**			
УКУПАН БРОЈ ОДОБРЕНИХ КРЕДИТА	**31.027**			
ПРОСЕЧАН ИЗНОС ОДОБРЕНИХ КРЕДИТА	**61.423,92 евра**			
СТРУКТУРА ПО ТИПУ КРЕДИТА	**БРОЈ**	**ИЗНОС**	**ПО БРОЈУ**	**ПО ИЗНОСУ**
НОВИ КРЕДИТИ	28.445	1.682.542.276,31	91,68%	88,29%
ЗАНОВЉЕНИ КРЕДИТИ	2.582	223.257.742,68	8,32%	11,71%
ВАЛУТНА СТРУКТУРА	**БРОЈ**	**ИЗНОС**	**ПО БРОЈУ**	**ПО ИЗНОСУ**
КРЕДИТИ ОДОБРЕНИ У РСД	26.013	1.207.756.999,99	83,84%	63,37%
КРЕДИТИ ОДОБРЕНИ У ЕУР	5.014	698.043.019,00	16,16%	36,63%

СТРУКТУРА ОДОБРЕНИХ КРЕДИТА ПО СЕГМЕНТАЦИЈИ КЛИЈЕНАТА	БРОЈ	ИЗНОС	ПО БРОЈУ	ПО ИЗНОСУ
Предузетници	2.954	47.108.104,84	9,52%	2,47%
Микро	19.729	444.403.127,37	63,59%	23,32%
Мала	7.148	830.970.110,52	23,04%	43,60%
Средња	1.196	583.318.676,26	3,85%	30,61%
СТРУКТУРА ОДОБРЕНИХ КРЕДИТА ПО РОЧНОСТИ	**БРОЈ**	**ИЗНОС**	**ПО БРОЈУ**	**ПО ИЗНОСУ**
36	26.997	1.736.072.218,25	87,01%	91,09%
35	17	4.713.519,10	0,05%	0,25%
34	6	701.501,40	0,02%	0,04%
33	150	7.248.853,42	0,48%	0,38%
32	3	586.960,16	0,01%	0,03%
31	1	40.000,00	0,00%	0,00%
30	74	5.505.969,52	0,24%	0,29%
29	15	281.869,97	0,05%	0,01%
28	2	50.127,00	0,01%	0,00%
27	149	4.099.580,80	0,48%	0,22%
26	4	294.770,98	0,01%	0,02%
25	2	908.504,83	0,01%	0,05%
24	2.975	101.140.395,23	9,59%	5,31%
23	2	178.589,13	0,01%	0,01%
21	149	5.495.296,34	0,48%	0,29%
19	3	200.352,57	0,01%	0,01%
18	343	20.436.405,77	1,11%	1,07%
17	2	178.599,04	0,01%	0,01%
15	45	4.775.096,99	0,15%	0,25%
14	3	515.984,11	0,01%	0,03%
12	83	12.326.006,38	0,27%	0,65%
9	2	49.418,00	0,01%	0,00%

Закључно са 15. септембром 2021.године, АОФИ је завршио обраду свих достављених захтева за повећање максималног осигураног портфолија. Мануелно је извршена провера 93.081 појединачних докумената, као и контрола и анализа података из извештаја које је Министарство финансија достављало за потребе обраде захтева, а односе се на укупно 31.027 кредитних партија.
22. априла 2021. године усвојен је Закон о утврђивању друге гарантне шеме као мере подршке привреди услед продуженог негативног утицаја пандемије болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 у чијој ће реализацији АОФИ учествовати на исти начин као и код реализације Прве гарантне шеме.

Почев од октобра 2021. године АОФИ је био ангажован на праћењу статуса и наплате потраживања по активираним гаранцијама из Прве гарантне шеме по којиме Република Србија врши плаћања.

Анализа статуса потраживања по активираним гаранцијама обухвата податке до 31.12.2021. године који се односе на 20 банака са којима су РС и НБС закључиле Уговор о гаранцији РС (са свим припадајућим анексима), с тим да код 8 банака није активирана ниједна гаранција. Захтев за плаћање по гаранцији је поднело 12 банака и тиме су протествоване гаранције за укупно 127 појединачних кредита, који су се односили на 79 клијената. Преостали износ дуга по главници кредита у обрачунској валути који се односи на наведене кредита износи 19.178.813,85 евра, при чему РС гарантује 80% што износи 15.343.051,08 евра.

Од укупно 79 клијената, 1 клијент је имао 8 кредита код 5 банака, 1 клијент је имао 7 кредита код 6 банака, 1 клијент је имао 5 кредита код 2 банке, 4 клијента су имала по 4 кредита, 3 клијента су имала по 3 кредита, 13 клијената је имало по 2 кредита, а осталих 56 клијената су имали по 1 кредит код једне банке.

Иако све банке предузимају мере и спроводе наплату кредита у складу са својим стандардним процедурама и прописима, по подацима које су банке доставиле МФ и НБС само пет банака известило је о извршеним намирењима РС у укупном износу од 178.196,72 евра, што је учешће од 0,93% свих потраживања по активираним гаранцијама.

Активности на администрирању програма Промоције Ромског предузетништва

АОФИ је од краја јуна 2021. године ангажован на пословима издавања гаранција ромским предузетницима по кредитима које добијају од Банке Поштанске штедионице у складу са Програмом промоције ромског предузетништва. Укупан износ средстава опредељених овим програмом је 120 милона динара, и 5 запослених АОФИ су ангажовани на овом послу, поред својих редовних активности.

5. Биланс успеха Агенције

Агенција је током 2021. године пословала профитабилно и остварила је нето добитак у износу од 10 милиона динара.

	2021.	2020.
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	**-**	**-**
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ	**(619.737)**	**(519.694)**
Трошкови материјала, горива и енергије	(8.644)	(5.845)
Трошкови зарада, накнада зарада и	(268.172)	(242.782)
Трошкови амортизације	(58.370)	(29.526)
Трошкови производних услуга	(28.633)	(45.688)
Трошкови резервисања	(9.331)	(29.731)
Нематеријални трошкови	(246.587)	(166.122)
ПОСЛОВНИ ДОБИТАК/ГУБИТАК	**(619.737)**	**(519.694)**
ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	**1.065.876**	**1.092.895**
Приходи од камата	375.088	443.773
Позитивне курсне разлике и позитивни	1.204	2.861
Остали финансијски приходи	689.584	646.261
ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	**(315.276)**	**(300.017)**
Расходи камата	(41.621)	(39.864)
Негативне курсне разлике и негативни	(1.133)	(4.042)
Остали финансијски расходи	(272.522)	(256.111)
ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА	**750.600**	**792.878**
ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА	**78.361**	**108.291**
РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА	**(242.175)**	**(300.698)**
ОСТАЛИ ПРИХОДИ	**52.828**	**62.227**
ОСТАЛИ РАСХОДИ	**(10.215)**	**(15.690)**
УКУПНИ ПРИХОДИ	**1.197.065**	**1.263.413**
УКУПНИ РАСХОДИ	**(1.187.403)**	**(1.136.099)**

ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ	**9.662**	**127.314**
ПОЗИТИВАН НЕТО ЕФЕКАТ ПО ОСН. ДОБИТКА ПОСЛ. КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА		
НЕГАТИВАН НЕТО ЕФЕКАТ ПО ОСН. ДОБИТКА ПОСЛ. КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА	**(8)**	**(109)**
ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	**9.654**	**127.205**
ПОРЕЗ НА ДОБИТАК		
Порески расход периода		(921)
Одложени порески расходИи периода		
Одложени порески приходи периода	281	2.814
НЕТО ДОБИТАК	**9.935**	**129.098**
ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ	-	2

У наставку је преглед прихода из основних делатности Агенције за текућу и претходну годину.

	2021.	**2020.**
Приходи из основне делатности Агенције:		
Приходи од камата на:		
- краткорочне кредите	214.702	274.155
- факторинг послове	34.906	37.609
- гаранције	11.297	14.911
Укупно приходи од камата из основне делатности	**260.905**	**326.675**
Приходи по основу накнада и провизија на:		
- гаранције	23.337	48.482
- факторинг послове	14.937	13.985
- краткорочне кредите	13.480	18.383
Укупно приходи од накнада из основне делатности	**51.755**	**80.850**
Приходи од премија осигурања	**300.273**	**216.205**
Укупно приходи из основне делатности	**612.933**	**623.730**
Остали финансијски приходи:		

Приходи по Уговору о гаранцији	188.101	-
Приход од камата по ХОВ Обвезнице РС	111.853	114.570
Приходи по основу потраживања за исплаћене штете по регресном праву	68.947	215.160
Приходи по основу реосигурања	65.193	119.805
Приходи по основу префактурисаних услуга бонитета	13.799	12.972
Приходи од камата на орочене депозите	2.330	2.528
Остали финансијски приходи	1.516	1.269
Позитивне курсне разлике	1.204	2.861
Укупно остали финансијски приходи	**452.943**	**469.165**
Укупно финансијски приходи	**1.065.876**	**1.092.895**

6. Биланс стања Агенције

Укупна нето билансна сума Агенције на дан 31. децембар 2021. године износи 11.036.512 хиљада динара и мања је од билансне суме на дан 31. децембра 2020. године (11.056.334 хиљада динара).
Ванбилансна сума износи 35.265.887 хиљада динара.
Вредност сталне имовине, коју чине нематеријална имовина, опрема и дугорочни финансијски пласмани износи 3.827.381 хиљаду динара.
Обртна имовина на дан 31. децембар 2021. године износила је 7.185.283 хиљаде динара.
Укупан капитал Агенције на дан 31. децембра 2021. године износи 8.466.623 хиљаде динара (31. децембар 2020. године: 8.537.133 хиљада динара) и односи се на: основни капитал у износу од 6.932.837 хиљада динара, који је непромењен у односу на претходну годину, резерве у износу од 1.171.778 хиљада динара (31. децембар 2020. године: 1.107.229 хиљада динара) и на нераспоређену добит у износу од 48.170 хиљада динара (31. децембар 2020. године: 168.053 хиљаде динара).

	31. децембар 2021.	**31. децембар 2020.**
АКТИВА		
Стална имовина	**3.827.381**	**3.614.958**
Нематеријална имовина	145.312	136.385
Некретнине, постројења и опрема	46.805	13.779
Дугорочни финансијски пласмани и дугорочна потраживања	3.635.263	3.464.794
Одложена пореска средства	**23.848**	
Обртна имовина	**7.185.283**	**7.441.376**
Залихе	145	546
Потраживања по основу продаје	38.834	38.955
Остала краткорочна потраживања	1.167.850	1.022.302
Краткорочни финансијски пласмани	4.635.483	5.268.030
Готовински еквиваленти и готовина	1.230.677	976.453
Активна временска разграничења	112.294	135.090
УКУПНА АКТИВА	**11.036.512**	**11.056.334**

ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	**35.265.887**	**36.777.779**
ПАСИВА		
Капитал	**8.466.623**	**8.537.133**
Основни капитал	6.932.837	6.932.837
Емисиона премија	258.308	258.308
Резерве	1.171.778	1.107.229
Нереализовани добици (губици) по основу ХОВ и других комопненти свеобухватног резултата	55.530	70.706
Нераспоређени добитак	48.170	168.053
Дугорочна резервисања и обавезе	**1.838.885**	**2.089.107**
Дугорочна резервисања	115.435	138.113
Дугорочне обавезе	1.723.450	1.950.994
Одложене пореске обавезе	-	**8.658**
Краткорочна резервисања и краткорочне обавезе	**731.004**	**421.436**
Краткорочне финансијске обавезе	488.868	225.251
Примљени аванси, депозити и кауције	4.653	4.670
Обавезе из пословања	5.706	3.881
Остале краткорочне обавезе	159.348	144.075
Краткорочна пасивна временска разграничења	72.429	43.559
УКУПНА ПАСИВА	**11.036.512**	**11.056.334**
ВАНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА	**35.265.887**	**36.777.779**

8. Изложеност Агенције ризицима

Агенција има успостављен свеобухватан и поуздан систем управљања ризицима који је у потпуности интегрисан у све пословне активности Агенције, односно омогућује да се управља са свим ризицима којима је изложена или може бити изложена по основу свих њених пословних активности.

Систем управљања ризицима дефинисан је Процедуром за управљање ризицима, политикама и процедурама, те дефинисањем склоности за преузимање ризика кроз успостављање лимита за нивое ризика који су прихватљиви за Агенцију. Сви ризици које је могуће измерити или оценити подвргавају се структури лимита на нивоу Агенције и усаглашеност са тим лимитима се континуирано прати.

Агенција је у свом пословању изложена следећим ризицима:
- кредитни ризик;
- каматни и девизни ризик;
- ризик ликвидности;
- тржишни ризици;

- оперативни ризик;
- ризик изложености;
- ризик концетрације;
- ризик улагања;
- ризик земље;
- ризик измирења/испоруке;
- ризик друге уговорне стране;
- стратешки ризик;
- репутациони ризик;
- ризици који настају по основу спољих фактора.

9. Развој Агенције у наредном периоду

План активности Агенције полази од расположивих пословних ресурса, са једне, и износа и структуре затеченог портфеља пласмана Агенције, са друге стране. Поред тога, План активности узео је у обзир полазне оквире Плана пословања Агенције за 2022. годину, као и опште услове за пословање банкарског сектора у пројектованом макроекономском амбијенту. Постојеће макроекономске пројекције узимају у обзир све релевантне факторе од значаја за анализу и планирање активности у оквиру појединачних индустрија, укључујући и банкарску индустрију и пласман банкарских производа на тржишту Републике Србије.
Влада је стратешки оријентисана на процес европских интеграција ради бржег стицања статуса пуноправног члана ЕУ. Општи оквир економске политике утврђен је развојним документима Владе као што су: Споразум о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране (у даљем тексту: ССП), Национални програм за усвајање правних тековина Европске уније, опште и секторске националне развојне стратегије, Фискална стратегија за 2022. годину са пројекцијама за 2023. и 2024. годину. Ради задовољавања економских и политичких критеријума за чланство у Европској унији (ЕУ) обезбедиће се јачање административних капацитета и стабилност институција које гарантују демократију, владавину права, поштовање људских права и заштиту мањина, развој тржишне економије и јачање њених капацитета да одговори на притисак конкуренције и тржишних снага из ЕУ, као и стварање стабилног економског и монетарног окружења. У складу са стратешким развојним оквиром опредељена је економска политика за наредни средњорочни период.

Економска политика у наредном периоду обликована је изласком из једне и уласком у нову кризу. Изласком из двогодишње кризе проузроковане пандемијом вируса Ковид-19 и уласком у кризу проузроковану ратом у Украјини, пред креаторе економске политике су поставили нове изазове и горуће проблеме, обзиром на убрзан раст цена који је подстакнут ранијом експанзионом глобалном монетарном и фискалном политиком, још увек нарушеним ланцима снабдевања и логистичким проблемима, а посебно најновијимубрзаним растом нафте, гаса, струје, основних метала и прехрамбених производа.

Основни циљеви економске политике у наредном средњорочном периоду су:
1. наставак спровођења мера фискалне консолидације, одржавање макроекономске стабилности и јачање стабилности финансијског сектора, уз заустављање даљег дуга и успостављање тренда његовог смањења;
2. јачање стабилности и отпорности финансијског сектора решавањем питања проблематичних кредита;

3. отклањање препрека расту привредне активности и подизању конкурентности спровођењем и наставком примене свеобухватних структурних реформи, посебно у домену јавних предузећа и подизања ефикасности јавног сектора.

Влада ће, у наредном периоду, водити економску политику усмерену на креирање стабилног и предвидивог пословног амбијента неопходног за раст инвестиционих активности како би се подстакао привредни раст и запошљавање, као и повећање удела приватног сектора у производњи, запошљавању и инвестицијама. У том циљу, у претходном периоду, усвојен је већи број реформских закона чија примена треба да доведе до отклањања структурних слабости привреде и стварања основе за дугорочно одржив раст.

Планирање економске и посебно фискалне политике зависи ће првенствено од процене ефеката украјинске кризе на међународно окружење и домаће прилике. Опредељење је да се, и поред неповољне ситуације иде на:

- уравнотежење и стабилизацију јавних финансија како би се смањило учешће јавног дуга у у БДП и створиле основе за привредни раст;
- јачање пореске дисциплине, која подразумева побољшање система наплате пореза и смањење сиве економије;
- јачање дугорочне фискалне одрживости кроз спровођење структурних реформи, посебно реформи јавног сектора.

Очувана стабилност јавних финансија обезбедила је фискални простор за спровођење свеобухватног програма подршке привреди и становништву током пандемије Ковид-19, али и за повећање капиталних улагања. Динамика инвестиционе активности биће опредељена даљим повећањем производних капацитета привреде, пре свега у секторима који производе размењива добра, али и наставком реализације инфраструктурних пројеката, док ће потрошња државе забележити раст, пре свега услед високе базе из претходне године проузроковане значајним повећањем издатака за потребе здравства, као и додатних мера подршке становништву и набавке енергената услед проблема на светском тржишту у том сегменту, изазваних украјинском кризом. Са становишта раста привреде битно је нагласити да се уштеде неће остваривати на рачун капиталних улагања који су кључни за покретање инвестиционог циклуса, већ првенствено кроз смањење текућих расхода који су у протеклом периоду били предимензионирани у односу на снагу привреде. Предвиђено фискално прилагођавање највећим делом извршиће се смањивањем нерационалне јавне потрошње, али уз заштиту најрањивијих и најсиромашнијих слојева становништва. Такође, приоритети фискалне политике у наредном периоду биће јачање пореске дисциплине, повећање ефикасности наплате пореза и борба против сиве економије. На овај начин ће се истовремено обезбедити унапређење општих услова привређивања и равноправног пословања и смањивање укупног фискалног дефицита. За 2022. годину предвиђен је фискални дефицит у износу од 3% БДП-а, као и пад учешћа јавног дуга на 54,6% БДП на крају 2022. године.`

Економска политика у наредном периоду биће заснована на компаративним предностима Србије, првенствено у области пољопривреде и прехрамбене индустрије, енергетике, саобраћајне инфраструктуре, аутомобилске индустрије и индустрије информационих технологија. Истовремено, потребно је подстицање делова привреде који доприносе расту БДП, извоза и запошљавања. Очекивани опоравак спољне тражње који је очекиван од повећања извоза пољопривредних производа у прва три месеца није остварен, док је раст увоза више него дуплиран у односу на исти период прошле године, првенствено због увоза нафте, гаса и струје по знатно вишим ценама од прошлогодишњих услед поремећаја у снабдевању енергентима и пораста цена на светском тржишту изазваних украјинском кризом. Влада

својим активностима и мерама покушава да оснажи инвестициону и извозну компоненту БДП, са снажним акцентом на дигиталну трансформацију привреде која је стратешка оријентација Владе. Нови систем фискализације и измене царинских прописа утицаће на смањење учешћа сиве економије у укупним привредним токовима, обезбедиће афирмативно конкурентско надметање и побољшање економичности и ефикасности процедура.

Обзиром да је и основни циљ пословања Агенције подстицање раста извоза и смањење спољнотрговинског дефицита Републике Србије, пословање Агенције у 2022. години одвијаће се у складу са Програмом пословања за 2022. годину, као и са циљевима, принципима и политикама утврђеним у њему, применом инструмената и мера које ће донети и доносити, односно предузимати органи Агенције у складу са овлашћењима и Правилима пословања и одлукама о условима краткорочног кредитирања, гарантовања, откупа потраживања и осигурања, као и висинама каматних стопа, провизија и премија за све производе Агенције.

Реализацијом Програма пословања, Агенција треба да обезбеди:

- раст извозних активности привреде Републике Србије,
- смањење спољнотрговинског дефицита Републике Србије и
- развој међународних економских односа Републике Србије.

За остварење ових циљева, активност Агенције биће усмерена на:

- стабилност и сигурност пословања,
- висок ниво бонитета пласмана,
- очување реалне вредности капитала,
- остварење стимулативне добити и повраћај дела исте у буџет Републике Србије,
- повећање активности осигурања потраживања, гарантовања и финансирања (кредити, факторинг и двофакторски послови),
- преструктурирање у сфери пласмана средстава, са класичних кредитних односа на нове видове и облике сарадње попут факторинга, форфетинга, издавања гаранција и послова осигурања,
- развој кредитних односа и послова осигурања са иностранством,
- развој послова осигурања у име и за рачун Републике Србије – некомерцијални ризици у складу са препорукама ЕК и добре праксе развијених извозно кредитних агенција, како из региона, тако и у светским оквирима**.**

Визија Агенције је бити мера успешности развојне и извозне институције у региону која путем својих клијената и запослених подстиче одрживи развој шире друштвене заједнице. Својим одговорним понашањем према повереном капиталу и према сваком запосленом, клијенту и пројекту кога финансира Агенција жели да одржи дугорочну успешност у остварењу своје основне мисије.

У реализацији ових активности, Агенција ће приоритетно развијати сарадњу са предузетницима, малим и средњим предузећима као циљном групом, чије интересе и развојне програме може подржати и обезбедити својим потенцијалом.

Активност Агенције ће такође бити усмерена на подизање квалитета интерних процеса, производа и услуга и рационализацију пословања.

У својим активностима, Агенција ће се руководити на првом месту интересима свог акционара, а затим и клијената, уз поштовање и уважавање интереса других, у циљу остваривања равноправних међусобних односа.

Приступ пласманима и услугама Агенције могућ је свим потенцијалним клијентима под условима утврђеним Програмом пословања.

Пословне активности Агенција реализује наступом:
- у своје име и за свој рачун,
- у своје име, а за рачун других субјеката и
- у име и за рачун других субјеката.

У дефинисању и реализацији политике, Агенција се руководи следећим принципима:
- ликвидности,
- сигурности и
- профитабилности.

Приоритетно, у реализацији пласмана императив је да се обезбеди здрав портфолио, како би се потенцијални губици због лоших пласмана свели на најмању могућу меру. У том циљу, морају се обезбедити реални и сигурни инструменти обезбеђења наплате и брз и ефикасан систем наплате пласмана.

Расположива средства, сагласно Програму пословања Агенција ће пласирати предузетницима, малим и средњим предузећима, као и великим предузећима, с тим да је акценат у проширењу сарадње са предузетницима, у складу са ставом Владе Републике Србије.

Пласирање средстава вршиће се у функцији подстицања повећања депозитног потенцијала и развоја других пословних односа са клијентима. У складу са тим, приоритет у пласирању средстава имаће клијенти из сегмента малих и средњих предузећа и који имају и обезбеђују:
- прворазредан бонитет,
- профитабилан програм,
- реално покриће за обезбеђење наплате и
- редовно измирују обавезе према Агенцији.

Приоритетно, у реализацији пласмана императив је да се обезбеди здрав портфолио, како би се губици због лоших пласмана свели на најмању могућу меру. У том циљу, морају се обезбедити реални и сигурни инструменти обезбеђења наплате и брз и ефикасан систем наплате пласмана.

И у наредном периоду Агенција ће своју политику пласирања усмерити на оне тржишне сегменте који нису „атрактивни“ комерцијалним банкама, највећим делом због недостатка чврстих средстава обезбеђења, чиме ће додатно ојачати своју развојну функцију, посебно у делу подршке малим и средњим предузећима и предузетницима, а све у складу са препорукама мисије ММФ и Светске банке које као главни стратешки правац раста и развоја Агенције управо виде у неопходности развојног финансирања путем финансирања неатрактивних и неколатерализованих развојних пројеката.

Како је визија Агенције да буде мера успешности развојне и извозне институције у региону која путем својих клијената и запослених подстиче одрживи развој шире друштвене заједнице, Агенција својим одговорним понашањем према повереном капиталу и према сваком запосленом, клијенту и пројекту кога финансира жели да одржи дугорочну успешност у остварењу своје основне мисије да спроводи активности са циљем развоја привреде и спољнотрговинске позиције Републике Србије, кроз јачање извозних потенцијала и

перформанси привредних друштава, посебно из сегмента малих и средњих предузећа и предузетника, са посебним акцентом на подршци пласману српских роба и услуга на иностранa тржишта и укључивању српске привреде у савремене светске трговинске токове.

ПРЕДСЕДНИК ИЗВРШНОГ ОДБОРА

УЖИЦЕ

Дејан Вукотић